

Kontrola poslovanja logističkih poduzeća kroz Du Pont analizu

Jež, Leonarda

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:373549>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-30**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Diplomski rad br. 097/OMIL/2021

**Kontrola poslovanja logističkih poduzeća kroz DuPont
analizu**

Leonarda Jež, 1477/336D

Koprivnica, 2021. godine

Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za logistiku i održivu mobilnost		
STUDIJ	diplomski sveučilišni studij Održiva mobilnost i logistika		
PRISTUPNIK	Leonarda Jež	MATIČNI BROJ	1477/336D
DATUM	13.09.2021.	KOLEGIJ	Poslovna analiza
NASLOV RADA	Kontrola poslovanja logističkih poduzeća kroz Du Pont analizu		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Business control of logistics companies through Du Pont analysis		
MENTOR	doc.dr.sc. Ivana Martinčević	ZVANJE	docent
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. prof.dr.sc. Kresimir Buntak, predsjednik		
	2. doc.dr.sc. Ana Globoknik Žunac, član		
	3. doc.dr.sc. Ivana Martinčević, mentor		
	4. doc.dr.sc. Predrag Briek, zamjenski član		
	5.		

Zadatak diplomskog rada

BROJ 097/OMIL/2021

OPIS
Du Pont sustav pokazatelja, smatran je najstarijim instrumentom kontrolinga. Njegovom primjenom, uradit će se kontrola odabranih pet logističkih poduzeća s područja Varaždinske županije, a koje se bave cestovnim prijevozom. Odabrana su poduzeća Kos transporti d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o., Prgomet transporti d.o.o., TTI d.o.o. i Uter Utrius d.o.o. Sagledat će se njihovo poslovanje kroz razdoblje od četiri godine, od 2017. do 2020. godine. Izra unom Du Pontovih glavnih pokazatelja, rentabilnosti imovine i rentabilnosti vlastitog kapitala, dobit će se uvid koliko efikasno poduzeća koriste svoju imovinu i raspoloživi vlastiti kapital.

Ciljevi ovog diplomskog rada su:

- analizirati poslovanje odabranih logističkih poduzeća kroz Dupont sustav pokazatelja
- analizirati rentabilnost i profitabilnost odabranih logističkih poduzeća
- analizirati uspješnost poslovanja kroz odabrani sustav pokazatelja
- analizirati efikasno i efektivno korištenje imovine kroz odabrani sustav pokazatelja

ZADATAK URUČEN

14.9.2021.

POTPIS MENTORA

Ivana Martinčević

Sveučilište Sjever

Odjel za održivu mobilnost i logistiku

Diplomski rad br. 097/OMIL/2021

Kontrola poslovanja logističkih poduzeća kroz DuPont analizu

Student

Leonarda Jež

Mentor

doc.dr.sc. Ivana Martinčević

Koprivnica, 2021. godine

Predgovor

Na kraju još jednog stupnja obrazovanja želim se zahvaliti mentorici doc.dr.sc. Ivani Martinčević na pomoći, strpljenju i usmjeravanju tijekom pisanja ovog diplomskog rada.

Zahvaljujem Emi Novak iz poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. i Mariju Prgometu iz poduzeća Prgomet transporti d.o.o. što su mi izašli u susret i ustupili podatke potrebne za pisanje ovog rada.

Posebno bih se htjela zahvaliti kolegici Repnjak za sve seminarske radove napisane zajedničkim snagama.

Veliko hvala Mirjani i Melaniji, bile ste više od šefica.

Na kraju, hvala svim mojim prijateljima i obitelji koji su bili potpora i utjecali na mene da budem što sam danas. Posebna hvala mojim roditeljima i sestri bez kojih ovo ne bi bilo moguće.

Ovaj rad je za sve vas!

Leonarda Jež

Leoparda

Sažetak

DuPont sustav pokazatelja, smatran je najstarijim instrumentom kontrolinga. Njegovom primjenom, uradit će se kontrola odabranih pet logističkih poduzeća s područja Varaždinske županije, a koje se bave cestovnim prijevozom. Odabrana su poduzeća Kos transporti d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o., Prgomet transporti d.o.o., TTI d.o.o. i Uter Utrius d.o.o. Sagledat će se njihovo poslovanje kroz razdoblje od četiri godine, od 2017. do 2020. godine. Izračunom DuPontovih glavnih pokazatelja, rentabilnosti imovine i rentabilnosti vlastitog kapitala, dobit će se uvid koliko efikasno poduzeća koriste svoju imovinu i raspoloživi vlastiti kapital

Ključne riječi: DuPont, Kos transporti d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o., Prgomet transporti d.o.o., TTI d.o.o., Uter Utrius d.o.o.

Abstract

The DuPont analysis is considered to be the oldest controlling instrument. With its application, the control of five selected logistics companies from the area of Varaždin County, which are engaged in road transport, will be done. The selected companies are Kos transporti d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o., Prgomet transporti d.o.o., TTI d.o.o. and Uter Utrius d.o.o. Their business will be considered over a period of four years, from 2017 to 2020. Calculating DuPont's main indicators, return on assets and return on equity, it will review how effectively companies are using their assets and available equity.

Key words: DuPont, Kos transporti d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o., Prgomet transporti d.o.o., TTI d.o.o., Uter Utrius d.o.o.

Popis korištenih kratica

ADR	fran. <i>Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route</i> Europski sporazum o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih tvari
DPR	eng. <i>dividends payout ratio</i> odnos isplate dividendi
DPS	eng. <i>dividends per share</i> dividenda po dionici
EPS	eng. <i>earnings per share</i> dobit po dionici
FASB	eng. <i>Financial Accounting Standards Board</i> Odbor za standarde financijskog izvještavanja
FTL	eng. <i>Full Truck Load</i> prijevoz u kojemu kamion prevozi jedan teret kojim je čitav kamion natovaren
P/E	eng. <i>price earnings ratio</i> cijene i dobiti po dionici
PPS	eng. <i>price per share</i> tržišna cijena dionice
ROA	eng. <i>Return of assets</i> povrat na imovinu
ROE	eng. <i>Return of equity</i> povrat vlastitog kapitala

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
1.1.	Predmet i problem istraživanja.....	1
1.2.	Cilj istraživanja.....	1
1.3.	Hipoteze istraživanja.....	1
1.4.	Metode istraživanja.....	2
1.5.	Struktura rada.....	3
2.	Logistika i financijski podaci.....	4
2.1.	Logistički troškovi.....	5
2.2.	Troškovi u cestovnom prijevozu robe.....	6
3.	Temeljni financijski izvještaji.....	10
3.1.	Bilanca.....	10
3.2.	Račun dobiti i gubitka.....	11
3.3.	Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.....	12
3.4.	Izveštaj o novčanim tokovima.....	12
3.5.	Izveštaj o promjeni kapitala.....	13
3.6.	Bilješke uz financijska izvješća.....	14
4.	Analiza financijskih izvještaja.....	15
4.1.	Pokazatelji analize financijskih izvještaja.....	15
4.1.1.	Pokazatelji likvidnosti.....	16
4.1.2.	Pokazatelji zaduženosti.....	18
4.1.3.	Pokazatelji aktivnosti.....	19
4.1.4.	Pokazatelji ekonomičnosti.....	20
4.1.5.	Pokazatelji profitabilnosti.....	21
4.1.6.	Pokazatelji investiranja.....	22
4.2.	DuPont sustav pokazatelja.....	23
5.	Podaci o odabranim poduzećima.....	29
5.1.	Kos transporti d.o.o.....	29
5.2.	Novak transporti Varaždin d.o.o.....	31
5.3.	Prgomet transporti d.o.o.....	32
5.4.	TTI d.o.o.....	33
5.5.	Uter Utrius d.o.o.....	35
6.	DuPont sustav pokazatelja na primjerima odabranih poduzeća.....	36
6.1.	Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Kos transporti d.o.o.....	36

6.2.	Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.	45
6.3.	Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.....	53
6.4.	Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće TTI d.o.o.	61
6.5.	Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Uter Utrius d.o.o.	69
7.	Usporedba izračuna DuPont sustava pokazatelja odabranih poduzeća.....	77
8.	Zaključak.....	87
	Literatura	90
	Popis slika	93
	Popis tablica	94
	Popis grafičkih prikaza.....	96

1. Uvod

1.1. Predmet i problem istraživanja

U ovome diplomskom radu istraživat će se poslovanje logističkih poduzeća na području Varaždinske županije. Odabrano je pet poduzeća različite veličine, čija djelatnost je prema NKD-u 49.41, odnosno cestovni prijevoz robe. Kos transporti d.o.o. i TTI d.o.o. su poduzeća srednje veličine, Prgomet transporti d.o.o. i Uter Utrius d.o.o. su mala poduzeća, dok je poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o. mikro poduzeće.

Za spomenuta poduzeća analizirat će se bilanca te račun dobiti i gubitka, čiji podaci će se koristiti i za izračun DuPont sustava pokazatelja kojim će se dobiti uvid u rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitog kapitala. Zbog dobivanja potpunije slike ostvarenih rezultata, promatrat će se razdoblje od četiri godine, od 2017. do 2020. godine te će se moći analizirati poslovanje odabranih poduzeća prije i za vrijeme pandemije COVID-19 te će se uvidjeti da li su pandemijski uvjeti utjecali na rentabilnost poslovanja poduzeća.

1.2. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je prikazati uspješnost poslovanja, točnije rentabilnost imovine i vlastitog kapitala odabranih pet poduzeća iz prijevozničkog sektora teretne robe na području Varaždinske županije kroz DuPont sustav pokazatelja kroz promatrano razdoblje od 2017. do 2020. godine. Pomoću podataka iz financijskih izvještaja moći će usporediti pozitivni i negativni trendovi poslovanja odabranih poduzeća, najprije pojedinačno, a zatim i međusobno. Naposljetku moći će usporediti poslovanje odabranih poduzeća u pandemijskoj godini te će se uvidjeti za koja poduzeća je spomenuta godina bila povoljna.

1.3. Hipoteze istraživanja

Na osnovu prethodno definiranog problema i predmeta istraživanja definiraju se istraživačke hipoteze.

H1: DuPont analizom odabranih logističkih poduzeća može se utvrditi njihovo rentabilno poslovanje.

H2: Rentabilnost ukupne imovine i vlastitog kapitala se povećala za vrijeme pandemije u 2020. godini u odnosu na prethodne godine.

Nakon provedenih izračuna, dati će se osvrt na hipoteze gdje će se one ili potvrditi ili opovrgnuti.

1.4. Metode istraživanja

Istraživačke metode koje se koriste u ovom diplomskom radu su stručna literatura, web stranice te pregledavanje i analiziranje financijskih izvještaja pomoću DuPont analize, te je izrađena financijska analiza poslovanja odabranih logističkih poduzeća.

U ovom radu korištene su sljedeće metode istraživanja:

- metoda analize – postupak raščlanjivanja složenih pojava na jednostavnije sastavne elemente
- metoda sinteze – postupak spajanja jednostavnijih elemenata u složenije elemente, odnosno cjelinu
- metoda klasifikacije – postupak kojim se opći pojam klasificira na posebne pojmove
- metoda dedukcije – postupak sagledavanja cijele ideje istraživanja i donošenje posebnog suda o njemu
- metoda deskripcije – postupak opisivanja pojava koje se istražuju
- metoda komparacije – postupak uspoređivanja

Koristili su se primarni i sekundarni izvori znanstvenih informacija. Primarni uključuju knjige, časopise, diplomske radove, članke i podatke koje su mi neka poduzeća osobno prosljedila, dok se u sekundarne izvore ubrajaju podaci koji nisu dostupni direktno od izvora informacija, već od posrednika kao npr. podaci o financijskim izvještajima dostupni na stranici Digitalna komora.hr.

1.5. Struktura rada

Ovaj diplomski rad sastoji se od osam glavnih poglavlja. Nakon uvodnog djela gdje su navedeni problem, predmet i cilj istraživanja, te hipoteza koja se ispituje kao i metode istraživanja, slijedi teorijski dio o logistici i financijama, gdje će se pisati što sve čini troškove logistike i cestovnom prijevoza. Zatim će se ukratko navesti koji su temeljni financijski izvještaji kako bi se napravio uvod u načine analize financijskih izvještaja gdje će se teorijski obraditi pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti te će se objasniti DuPont sustav pokazatelja koji zapravo predstavlja kombinaciju pojedinačnih pokazatelja.

Nakon teorijskog dijela rada, slijedi poglavlje sa podacima odabranih pet poduzeća: Kos transporti d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o., Prgomet transporti d.o.o., TTI d.o.o. i Uter Utrius d.o.o.. Zatim slijedi izračun DuPont sustava pokazatelja za spomenuta poduzeća za razdoblje od 2017. do 2020. godine, nakon čega slijedi usporedba rezultata. Rad završava sa zaključkom, te literaturom i popisom tablica, slika i grafičkih prikaza.

2. Logistika i financijski podaci

Svijet je podijeljen u shvaćanju pojma *logistike*. Pitanje koje se postavlja glasi *Predstavlja li logistika novi pojam ili samo novo ime za ono što je na tom području već dugo znano?* Iste pojam logistika povezuje uz pojam iz grčkog jezika *logos-logicos* što označava računanje i razumno ocjenjivanje, te uz njemačko-francuski pojam *loger-logis* što označava zbrinjavanje. Povijesno značenje pojma logistike seže i u doba bizantskog cara Leontosa (9. stoljeće) koji ga uvodi u vojni rječnik, navodeći da je zadaća logistike „naoružati vojsku srazmjerno potrebi za sredstvima zaštite i oružjem, pravodobno se brinuti za njezine potrebe na terenu i pripremiti svaku njezinu akciju u ratnom pokretu.“ (Pupovac, Zelenika, Boras, 2003: 62)

Definicija logistike koju prihvaća Vijeće Europe glasi da se „logistika može definirati kao upravljanje tokovima robe i sirovina, procesima izrade, završenim proizvodima i pridruženim informacijama od točke izvora do točke krajnje uporabe u skladu s potrebama kupca. U širem smislu, logistika uključuje povrat i raspolaganje otpadnim tvarima.“ (Jolić, 2006: 19)

Jakomin daje definiciju u kojoj opisuje logistiku kao „skup međusobno povezanih aktivnosti u svrhu kretanja sirovina, poluproizvoda i proizvoda od proizvođača do krajnjih kupaca unutar i izvan tvrtke: logistika, također, predstavlja organizaciju i izvedbu kompleksnih djelatnosti koje su potrebne da se roba od dobavljača izruči primatelju na ekološki primjeren i siguran način, uz minimalne troškove i u optimalnom vremenu.“ (Jolić, 2006: 20)

Prema američkom logističkom udruženju (eng. *Council of Logistics Management*) logistika je „proces planiranja, provedbe i kontrole uspješnih i učinkovitih tokova i skladištenja sirovina, u procesima zaliha, gotovih proizvoda, usluga i odgovarajućih informacija od ishodišta do mjesta potrošnje s ciljem ispunjenja zahtjeva kupaca.“ (Pupovac, 2009: 12)

Shapiro i Heskett (Pupovac, 2009) ističu zadaće logistike označavajući ih kao sedam R (eng. *Seven Rs*):

- osiguranje dostupnosti pravog proizvoda (eng. *right product*)
- u pravoj količini (eng. *right quantity*)
- u pravom stanju (eng. *right condition*)
- na pravom mjestu (eng. *right place*)
- u pravo vrijeme (eng. *right time*)
- za pravog kupca (eng. *right customer*)
- po pravim troškovima (eng. *right cost*)

2.1. Logistički troškovi

Za vođenje logističkog sustava, menadžer mora razumjeti i znati koristiti različite informacije o troškovima te kako jedan trošak utječe na drugi. (Bloomberg, LeMay, Hanna, 2006)

Pupavac (2009) daje jednadžbu logističkih troškova po jedinici proizvoda:

$$LC = \text{troškovi državanja proizvoda} + \text{troškovi kretanja proizvoda} \quad (1)$$

Proširena jednadžba glasi:

$$LC = (\text{troškovi skladištenja} + \text{troškovi zaliha}) + (\text{transportni troškovi} + \text{manipulacijski troškovi}) \quad (2)$$

Troškovi skladištenja ovise o broju, vrsti, veličini, vlasništvu i lociranosti skladišta, a ovisni su o robnom toku. Oni predstavljaju razliku između ciklusa proizvodnje i potrošnje te predstavljaju funkciju maksimalnih zaliha. Poduzeća imaju izbor izgraditi vlastite skladišne prostore ili iznajmiti prostor u javnim skladištima. (Pupavac, 2009)

Troškovi držanja zaliha nastaju zbog odlaganja, odnosno čuvanja proizvoda. Zalihe predstavljaju temeljni čimbenik responzivnosti za zahtjeve potražnje. Ukoliko se javi nedostatak zaliha, posljedica su tri vrste troškova: troškovi ponovne narudžbe, troškovi izgubljene prodaje i troškovi izgubljenog korisnika. (Pupavac, 2009)

Transportni troškovi su najznačajniji u ukupnim logističkim troškovima, a sastoje se od fiksne i varijabilne komponente, ovisno o veličini pošiljke. Ukoliko se povećava veličina pošiljke, troškovi se smanjuju. Načini prijevoza koje pošiljatelj može dogovoriti su željeznički, cestovni, zračni, pomorski i cjevovodni. (Pupavac, 2009) Više o transportnim troškovima slijedi u sljedećem potpoglavlju gdje će se analizirati specijalno troškovi u cestovnom prijevozu robe.

Manipulacijski troškovi posljedica su istoimenih aktivnosti kao što su pakiranje, slaganje, sortiranje, vaganje, mjerenje, brojenje, ukrcaj, iskrcaj, paletiziranje i slično. „Ako se proizvodima manipulira pojedinačno, manipulacijski troškovi su linearno povezani sa svakom jedinicom proizvoda. Ako se proizvodima manipulira u okrupnjenim jedinicama, manipulacijski troškovi sastoje se od fiksne i varijabilne komponente.“ (Pupavac, 2008: 17)

2.2. Troškovi u cestovnom prijevozu robe

S obzirom da će se u radu analizirati poslovanje poduzeća koja se bave cestovnim prijevozom robe, spomenut će se i troškovi koje poduzeća te registrirane djelatnosti ostvaruju.

Gledajući šire značenje, transportni troškovi predstavljaju „dio prometnih troškova koji nastaju prilikom transporta ljudi, robe, vijesti, informacija i energije s jednog mjesta na drugo. U takvoj se djelatnosti troše transportna sredstva i ljudska radna snaga koja sudjeluje u tom procesu. Iz toga proizlazi da je transportna djelatnost sastavni dio društvene proizvodnje koja je neizbježna u funkciji dostave proizvoda rada potrošaču, te se transportni troškovi iskazuju u cijeni i vrijednosti proizvoda.“ (Skočibušić, Radačić, Jurčević, 2011: 179) S obzirom da je transportiranje robe sastavni dio procesa proizvodnje koja završava tek kad proizvod stigne do krajnjeg potrošača, transportna industrija dodaje vrijednost sredstvima koja se transportiraju na dva načina: prenošenjem sredstava i transportnim radom. (Skočibušić, Radačić, Jurčević, 2011)

Gledajući uže značenje, transportni troškovi „se promatraju kao troškovi proizvodnje čija visina djeluje na formiranje vrijednosti robe koja se prevozi. Radna snaga, u prometnom procesu, aktivira materijalne čimbenike procesa proizvodnje, transportnih sredstava i predmete rada, te prenosi vrijednost njihova trošenja na uslugu i dodaje novu vrijednost uloženog rada. Ti troškovi se dodaju troškovima proizvodnje roba koje se transportiraju, odnosno prevoze. Na taj način, oni se pojavljuju kao dodatni troškovi troškovima proizvodnje i čine sastavni dio ukupnih troškova proizvodnje robe.“ (Skočibušić, Radačić, Jurčević, 2011: 179)

U nastavku će se navesti direktni, varijabilni i fiksni troškovi cestovnog prijevoza.

1. Direktni troškovi cestovnog prijevoza

Direktni troškovi ovisni su o kretanju vozila, odnosno prijevoznom putu koje vozilo prođe i vrsti robe koju prevozi. U ovu skupinu troškova spadaju troškovi cestarine, vožnje tunelima, mostovima, trajektima, uprtnim vlakovima i sl. Zbog određenog itinerara, odnosno plana putovanja, određene rute izazivaju osjetno veće direktne troškove zbog svojih specifičnosti. Za primjer se može navesti cestarina u Austriji s obzirom da je najskuplja, zatim ukoliko je teretno vozila na putu za Veliku Britaniju, mora koristiti trajekt koji se dodatno plaća, dok se u Austriji zbog nedostatka tranzitnih dozvola koristi uprtni vlak. Na takve troškove prijevoznik ne može utjecati, već ih samo može uračunati u vozarinu. (Bošnjak, Županović prema Bojiću, 2017)

2. Varijabilni troškovi cestovnog prijevoza

Varijabilni troškovi su promjenjivi ovisno o izvršenoj prometnoj usluzi, odnosno sa stupnjem iskorištenja kapaciteta. Uvjetovani su kretanjem vozila, odnosno proporcionalni su prijeđenim kilometrima teretnog vozila. (Skočibušić, Radačić, Jurčević, 2011) Najznačajniji varijabilni troškovi u cestovnom prijevozu robe se odnose na pogonsko gorivo, gume, maziva, motorna ulja te održavanje vozila. (Bojić, 2017)

Trošak pogonskog goriva, predstavlja jedan od najvećih troškova poslovanja prijevoznog poduzeća. Ovaj trošak uvelike ovisi o državi u kojoj prijevoznik ima domicil, jer država kroz trošarinu određuje cijenu pogonskog goriva, čime direktno vrši utjecaj na konkurentsku sposobnost svojih prijevoznika. (Bošnjak, Županović prema Bojiću, 2017)

Troškovi održavanja, nakon troškova pogonskog goriva, predstavljaju znatnu stavku u prijevoznim troškovima, a u zavise od starosti vozila, homogenosti voznog parka, kvaliteti vozačkog kadra, kvaliteti kadra u održavanju vozila te broju, lokaciji i osposobljenosti servisa. Vozila do dvije godine starosti imaju male troškove održavanja, preciznije ok 3% od bruto prometa tog vozila, dok s druge strane, taj postotak kod starijih vozila iznosi i do 18%. Homogenost voznog parka, odnosno vozni park u kojemu su vozila istog tipa i marke, omogućuje kvalitetnije održavanja uz manji trošak kao i kvalitetniju usporedbu troškova održavanja pojedinih vozila. Lokacija servisa je bitna jer ne utječe samo na trošak održavanja vozila, već i na gubitak vremena i praznog hoda ukoliko nije u blizini sjedišta prijevoznika. (Bošnjak, Županović prema Bojiću, 2017)

3. Fiksni troškovi cestovnog prijevoza

Fiksni troškovi naziv su za stalne, nepromjenjive vremenske troškove koji su neelastični i teško prilagodljivi promjenama stupnja iskorištenja kapaciteta u pogledu kretanja na transportnom tržištu. Naime, bez obzira na oscilacije u veličini iskorištenja prometnih sredstava, visina fiksnih troškova se ne mijenja. Oni ovise o veličini postojećih kapaciteta i spremnosti poduzeća za poslovanje. (Skočibušić, Radačić, Jurčević, 2011)

Fiksne troškove u cestovnom prijevozu roba čine troškovi koji nisu ovisni o kretanju prijevoznog sredstva, a oni su sljedeći (Bojić, 2017):

Amortizacija

Amortizacija označava procijenjen trošak temeljem očekivanja da će imovina tijekom vremena smanjivati svoju uporabnu vrijednost korištenjem, uništavanjem ili zastarijevanjem. Ona je proporcionalna intenzitetu trošenja, a pokazuje u kojoj mjeri se sredstvo troši tijekom godine. Uz amortizaciju javlja se proces revalorizacije koji označava ponovno utvrđivanje vrijednosti osnovnih sredstava čime se usklađuje njihova knjigovodstvena vrijednost s njihovom stvarnom vrijednošću. Kod obračuna godišnje amortizacije prijevoznih sredstava, prema zakonskoj amortizaciji uzimaju se tri osnovna parametra: nabavna vrijednost sredstva, zakonska godišnja stopa amortizacija i amortizacijski vijek. Vrijednost dvaju parametra propisana je zakonom, tako godišnja stopa amortizacije iznosi 25%, a amortizacijski vijek 4 godine. (Bojić, 2017)

Troškovi registracije i tehničkog pregleda

Sva vozila da bi sudjelovala u prometu na cesti u Republici Hrvatskoj moraju biti registrirana i imati važeću prometnu dozvolu. Svako vozilo prije registracije mora pristupiti tehničkom pregledu gdje se utvrđuje ima li vozilo propisane uređaje i opremu, jesu li ispravni te udovoljavaju li propisanim uvjetima za sudjelovanje u prometu na cesti. U troškove registracije ubraja se registracijski list, tehnički pregled, PTP kočnica, Eko test, naknada za ceste, posebna naknada za okoliš, produljenje valjanosti prometne dozvole, znak valjanosti, poslovi koji prethode registraciji te naplata propisanih obveza. (Bojić, 2017)

Troškovi osiguranja

Razlikuju se tri vrste obaveznih osiguranja koje prijevoznik mora podmiriti kako bi mogao regularno obavljati prijevoz na području Republike Hrvatske i u međunarodnom prijevozu, a to su obavezno osiguranje, kasko osiguranje i osiguranje od odgovornosti cestovnog prijevoznika. (Bojić, 2017)

Režijski troškovi

Režijskim troškovima smatraju se troškovi nastali korištenjem uredskih prostora, vode, struje, telefona i troškovi komunalnih naknada. Visina ovih troškova ovisi o veličini poduzeća te broju zaposlenih u uredskim prostorima. Također, režijski troškovi se povećavaju ukoliko poduzeće posjeduje vlastite objekte za pranje vozila. (Bojić, 2017)

Plaće zaposlenika

Poslodavac je dužan isplatiti plaće vozačima bez obzira da li su ostvarili mjesečno predviđenu kilometražu ili ne, zbog toga se plaće označavaju kao fiksni troškovi. Velika poduzeća sa većim voznim parkom imaju i veći broj zaposlenika, stoga su fiksni troškovi plaća veći od troškova u poduzećima koje ima manji vozni park. (Bojić, 2017)

Upravne pristojbe i takse

Upravne pristojbe i takse u prometu se plaćaju u svrhu izdavanja licencija i dozvola koje omogućuju obavljanje različite djelatnosti u području prijevoza. Tako u okvir prometnih pristojbi ulaze pristojbe za izdavanje licencije za prijevoz u međunarodnom prometu, licencije za obavljanje unutarnjeg prijevoza, licencije za obavljanje agencijskih usluga u cestovnom prijevozu i dr. (Bojić, 2017)

3. Temeljni financijski izvještaji

Temeljni financijski izvještaji predstavljaju finalni proizvod financijskog računovodstva, a namijenjeni su informiranju vanjskih i unutarnjih korisnika o resursima u poduzeću i izvorima istih, kao i učincima raznih transakcija te događaja na te resurse. (Miko, Kukec, 2008)

Prema Zakonu o računovodstvu (NN 120/16, čl. 19.), „poduzetnik i pravne i fizičke osobe (...) dužni su sastavljati godišnje financijske izvještaje u obliku, sadržaju i na način propisan ovim Zakonom i na temelju njega donesenim propisima.“

Istim Zakonom definirano je da godišnje financijske izvještaje čine:

- izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
- račun dobiti i gubitka
- izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- izvještaj o novčanim tokovima
- izvještaj o promjeni kapitala
- bilješke uz financijske izvještaje.

3.1. Bilanca

Bilanca je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji daje sustavan pregled imovine, kapitala i obveza na određen datum. Sastoji se od dva dijela, aktive i pasive. Aktiva podrazumijeva imovinu poslovnog subjekta, dok pasivu čini glavnica, odnosno kapital, i obveze poslovnog subjekta. Iščitavanjem informacija iz bilance može se sagledati financijski sustav poduzeća, likvidnost njegovog poslovanja, kao i solventnost te sposobnost da se prilagodi promjenama koje nastaju u njegovoj okolini. Za bilancu je osnovna karakteristika bilančna ravnoteža, odnosno promatranje imovine s dva aspekta. U aktivi se ona promatra prema stvarnoj svrsi i funkciji koju obavlja u poslovanju, dok se ona u pasivi promatra prema izvoru iz kojeg je nabavljena. Drugim riječima, aktiva uvijek mora jednaka pasivi, jer koliko je sredstava pribavljeno iz različitih izvora, tada sva ta sredstva se moraju nalaziti i u imovini poduzeća. Zbog toga se bilanca može zapisati i u oblik jednadžbe (Miko, Kukec, 2008):

$$\text{IMOVINA} = \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL}$$

(3)

Imovina predstavlja sva sredstva odnosno resurse koji su pod kontrolom poduzeća, a proizašli su iz prošlih događaja, te se od njih očekuju buduće ekonomske koristi za poduzeće. Obveze predstavljaju postojeći dug poduzeća koji je nastao iz prošlih događaja. Podmirenjem obveza, smanjuju se resursi koji predstavljaju ekonomsku korist poduzeća. Kapital, odnosno glavnica, predstavlja ostatak imovine kada se odbiju sve obveze. (Žager et al., 2017)

Na slici 3.1 prikazane su osnovne pozicije bilance prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja.

Tablica 3.1 Osnovne pozicije bilance

Aktiva	Pasiva
A Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital	A Kapital i rezerve
B Dugotrajna imovina	I Temeljni (upisani) kapital
I Nematerijalna imovina	II Kapitalne rezerve
II Materijalna imovina	III Rezerve iz dobiti
II Dugotrajna financijska imovina	IV Revalorizacijske rezerve
IV Potraživanja	V Rezerve fer vrijednosti
V Odgođena porezna imovina	VI Zadržana dobit ili preneseni gubitak
C Kratkotrajna imovina	VII Dobit ili gubitak poslovne godine
I Zalihe	VIII Manjinski (nekontrolirajući) interes
II Potraživanja	B Rezerviranja
III Kratkotrajna financijska imovina	C Dugoročne obveze
IV Novac	D Kratkoročne obveze
D Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	E Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
E Ukupno aktiva	F Ukupno pasiva
F Izvanbilančni zapisi	G Izvanbilančni zapisi

Izvor: Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/2016)¹

3.2. Račun dobiti i gubitka

Računom dobiti i gubitka prikazuje se uspješnost poslovanja poduzeća, odnosno prikazuje prihode i rashode koje poduzeće ima tokom godine te na kraju rezultat poslovanja koji je poduzeće ostvarilo. Ono što ovaj financijski izvještaj razlikuje od bilance i račun dobit i gubitka je za koje vremensko razdoblje prikazuje podatke. Bilanca prikazuje stanje imovine, obveza i

¹ Narodne novine, [Internet], raspoloživo na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html, [27.08.2021.]

kapitala na točno određeni dan, dok račun dobiti i gubitka prikazuje rezultate u određenom vremenu razdoblju. (Miko, Kuček, 2008)

Poduzeće u svom poslovnom procesu obavlja razne poslovne aktivnosti koje rezultiraju promjenama u imovini poduzeća. Vrijednosti poduzeća mijenjaju oblike i karakteristike, odnosno dolazi do transformacije jednog oblika u drugi. Tako se novac pribavljen od izvora ulaže u nabavu sirovina i materijala koji se ulažu u proizvodnju, iz koje izlaze gotovi proizvodi, oni se dalje prodaju i za njih se dobiva novac. Nadalje, taj novac se koristi za kupovinu inputa potrebnih za obavljanje novog poslovnog ciklusa te se proces dalje ponavlja. Spomenute aktivnosti rezultiraju promjenama u imovini i izvorima imovine zbog čega nastaju prihodi i rashodi. (Žager et al., 2017)

3.3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Ostala sveobuhvatna dobit može se sagledati kao ekspanzivniji prikaz neto dobiti. U prošlosti su promjene dobiti onih društava za koje se smatralo da ne prelaze izvan njegovih temeljnih aktivnosti ili nisu prekomjerno nestabilne, mogle teći u kapital dioničara. Stoga izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti sadrži važne detalje o tim podacima.

Definicija sveobuhvatne dobiti koju je FASB izdao 1997. godine glasi da je ona „promjena u kapitalu (neto imovini) društva tijekom razdoblja od transakcija i drugih događaja iz eksterne okoline društva. To uključuje sve promjene u kapitalu tijekom razdoblja, osim onih koje proizlaze iz ulaganja vlasnika i raspodjele vlasnicima.“²

3.4. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima daje informacije o izvorima pribavljanja i načinima uporabe novca. Ti podaci pomažu korisnicima financijskih izvještaja da se ocijeni kakva je mogućnost poduzeća za ostvarivanje novca te potrebe poduzeća da ga iskoristi. (Miko, Kuček, 2008)

Tokovi se klasificiraju prema aktivnostima koje mogu biti (Vidučić, Pepur, Šimić, 2018):

² Alpha Capitalis, [Internet], raspoloživo na <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti/>, [27.08.2021.]

- poslovne aktivnosti – svrha im je ostvarivanje neto dobiti, a vezane su za tekuće poslovanje tvrtke i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze, te amortizaciju
- investicijske aktivnosti – posljedica su investiranja i dezinvestiranja u realnu imovine te dugoročnog investiranja i dezinvestiranja u financijsku imovinu
- financijske aktivnosti – rezultat su prikupljanja novca za tekuće poslovanje i investiranje poduzeća kao i servisiranje pritom preuzetih obveza

3.5. Izvještaj o promjeni kapitala

Izvještaj o promjeni kapitala „sadrži podatke o kapitalu i pričuvama, te isplaćenim dividendama koje se preuzimaju iz knjigovodstvenih stanja na posljednji dan obračunskog razdoblja. Usto, daju se promjene računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka, a svrha izvješća je dati prikaz promjene neto vrijednosti tvrtke, tj. bogatstva dioničara, pri čemu se u bilješci navodi uzrok rasta/pada glavnice.“ (Brkanić prema Vidučić, Pepur, Šimić, 2018: 431)

Kapital poduzeća sastoji se od uloženog i zarađenog kapitala, a njegove podstavke su sljedeće (Žager et al., 2017):

- I. UPISANI KAPITAL
- II. PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE
- III. REVALORIZACIJSKE REZERVE
- IV. REZERVE
 - a. zakonske rezerve
 - b. rezerve za vlastite dionice
 - c. statutarne rezerve
 - d. ostale rezerve
- V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK
- VI. DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE

U ovome izvještaju prikazuju se detaljnije promjene koje se događaju unutar pozicija kapitala, dok je najznačajnija ona promjena vezana uz nastanak zarade. (Žager et al., 2017)

3.6. Bilješke uz financijska izvješća

Bilješke uz financijska izvješća čine detaljniji opis i razradu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvješća o novčanom tijeku. Bilješke se dijele na dvije osnovne grupe (Vidučić, Pepur, Šimić, 2018):

- one koje objašnjavaju računovodstvene politike koje su primijenjene u izradi izvješća
- ostali podaci koji su važni za razumijevanje izvješća

U bilješkama zapravo trebaju staja sve informacije koje se ne vide direktno iz temeljnih financijskih izvještaja, a nužne su za njihovo razumijevanje. Neke od informacija koje se trebaju prikazati u bilješkama su prema Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja sljedeće (Žager et al., 2017):

- osnove mjerenja korištene za utvrđivanje bruto knjigovodstvene vrijednosti
- korištene metode amortizacije
- vijek upotrebe imovine ili korištene stope amortizacije
- bruto knjigovodstvene vrijednosti i ispravak vrijednosti (zbrojeno s akumuliranim gubitcima od umanjenja) na početku i na kraju razdoblja

4. Analiza financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja orijentirana je na vrijednosne ili novčane podatke i informacije. Njena važnost gleda se najprije s aspekta upravljanja poslovanjem i razvojem poduzeća. Ona se primjenjuje u svim fazama procesa upravljanja poduzećem, odnosno u fazi planiranja, provedbe, ocjene i komuniciranja o financijskoj učinkovitosti poslovanja. Može se reći da ipak analiza financijskih izvještaja ima ključnu ulogu u fazi planiranja i kontrole jer se njome prepoznaju dobre i loše osobine poduzeća te se na temelju njenih informacije mogu iskoristiti potrebne akcije. (Žager et al., 2017)

4.1. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Financijski pokazatelji smatraju se najznačajnijim instrumentom analize financijskih izvještaja. Za izračun pokazatelja uzima se jedna ekonomska veličina koja se stavlja u omjer s drugom ekonomskom veličinom. Financijski pokazatelji klasificiraju se u nekoliko skupina i isti su prikazani na grafičkom prikazu 4.1 (Žager et al., 2017):

- pokazatelji likvidnosti (eng. *liquidity ratios*)
- pokazatelji zaduženosti (eng. *solvency/leverage ratios*)
- pokazatelji aktivnosti (eng. *activity ratios*)
- pokazatelji ekonomičnosti
- pokazatelji profitabilnosti (eng. *profitability ratios*)
- pokazatelji investiranja (eng. *investment ratios*)

Grafički prikaz 4.1 Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja

Izvor: Žager, K., Sačer, I. M., Mališ, S. S., Ježovita, A., Žager, L. (2017.) Analiza financijskih izvještaja: načela – postupci – slučajevi, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

4.1.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazateljima likvidnosti dolazi se do saznanja da li je poduzeće sposobno podmirivati dospjele kratkoročne obveze. Najčešći pokazatelji likvidnosti uzimaju se koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti, a izračunavaju se prema dolje navedenim formulama. Za izračunavanje pokazatelja likvidnosti potrebna je samo bilanca, s obzirom da su svi podaci koji su potrebni za izračun, dijelovi iste. (Žager et al., 2017)

Koeficijent trenutne likvidnosti prikazuje koliko je poduzeće sposobno da podmiri kratkoročne obveze raspoloživim novcem na računu na dan izračuna pokazatelja. Iskazuje se kao koeficijent, ali se interpretira u obliku postotka kratkoročnih obveza koje poduzeće je sposobno podmiriti raspoloživim novcem na određeni dan. (Žager et al., 2017) Ovaj pokazatelj je prilično nestabilan, odnosno može se s njime manipulirati. Naime, visoki iznos gotovine na žiroračunu može biti kratkog vijeka, prema tome ta likvidnost nije značajna. (Belak, 2014) Također, ukoliko na dan izračuna sjedne veća količina novca na žiroračun, tada će koeficijent

biti visok, prema čemu će se zaključiti da je poduzeće likvidno, što uopće ne mora biti slučaj. (Žager et al., 2017)

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}} \quad (4)$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti daje uvid koliko kratkoročnih obveza je poduzeće sposobno podmiriti brzo unovčivom imovinom. Nerijetko se za izračun ovog pokazatelja u brojnik uzima iznos kratkotrajne imovine umanjen za vrijednost zaliha jer su one najmanje likvidan oblik kratkotrajne imovine. Koji god način izračuna bio izabran, potrebno je zadovoljiti zahtjev koji kaže da se mora raditi o „imovini koja je bez značajnih gubitaka vrijednost unovčiva u roku od otprilike tri mjeseca.“ (Žager et al., 2017: 46) Vrijednost ovog koeficijenta bi trebala biti 1 ili veća od 1, što bi značilo da ukoliko poduzeće želi održati normalnu likvidnost, mora imati brzo unovčive imovine minimalno te vrijednosti koliko ima kratkoročnih obveza. (Žager et al., 2017)

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{novac} + \text{kratkotrajna potraživanja}}{\text{kratkoročne obveze}} \quad (5)$$

Koeficijent tekuće likvidnosti bi trebao biti 2 ili više, što znači da poduzeće raspolaže sa dvostruko više gotovine, potraživanja i zaliha nego što su kratkoročne obveze koje dolaze na naplatu. (Skočibušić, Radačić, Jurčević, 2011)

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} \quad (6)$$

Koeficijentom financijske stabilnosti se dolazi do informacije koliko se dugoročnih izvora financiranja koristi za financiranje dugotrajne imovine. Vrijednost ovog pokazatelja mora biti manja od jedan, u suprotnome to znači da poduzeće nema radnog kapitala, odnosno da u poduzeću dolazi do deficita radnog kapitala.

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{kapital i rezerve} + \text{dugoročne obveze}} \quad (7)$$

4.1.2. Pokazatelji zaduženosti

Kao najčešći pokazatelji zaduženosti uzimaju se koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja. Njihova forma temelji se na bilanci i prikazuju statičku zaduženost, odnosno koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala, a koliko imovine je financirano iz tuđeg kapitala, točnije obveza. S obzirom da koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja zajedno prikazuju strukturu financiranja imovine, njihov zbroj mora biti 1. (Žager et al., 2017)

$$\text{Koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}} \quad (8)$$

$$\text{Koeficijent vlastitog financiranja} = \frac{\text{kapital i rezerve}}{\text{ukupna imovina}} \quad (9)$$

$$\text{Koeficijent financiranja} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{kapital i rezerve}} \quad (10)$$

S druge strane, pokazatelji pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti prikazuju dinamičku zaduženost poduzeća jer razmatraju dug s aspekta mogućnosti njegova podmirivanja. Pri utvrđivanju pokrića troškova kamata razmatra se koliko su puta kamate pokrivena sa zaradama prije kamata i poreza. Odnosno, ukoliko je vrijednost pokazatelja veća od 1, zaduženost je manja, što znači da određeni dio zarade prije kamata i poreza ostaje i za vlasnike vlastitih izvora financiranja i obratno ako je vrijednost pokazatelja manja od 1, tada je zaduženost veća jer poduzeće ne uspijeva pokriti svoje kamata ostvarenim zaradama prije kamata i poreza. Faktor zaduženost ima suprotno tumačenje, odnosno ukoliko je njegova vrijednost manja, to znači i manju zaduženost, a prikazuje koliko je godina potrebno da se iz zadržane dobiti uvećane za troškove amortizacije podmire ukupne obveze. (Žager et al., 2017)

$$\text{Pokriće troškova kamata} = \frac{\text{zarada prije poreza i kamata}}{\text{rashodi od kamata}} \quad (11)$$

$$Faktor\ zaduženosti = \frac{ukupne\ obveze}{zadržana\ dobit + troškovi\ amortizacije}$$

(12)

Stupanj pokrića I je pokazatelj kojim se utvrđuje koliki se dio dugotrajne imovine financira vlastitim izvorima financiranja, dok stupanj pokrića II utvrđuje koliki se dio dugotrajne imovine financira dugoročnim izvorima financiranja i njegova vrijednost uvijek mora biti veća od 1 jer dio dugoročnih izvora, zbog održanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine. (Žager et al., 2017)

$$Stupanj\ pokrića\ I = \frac{kapital\ i\ rezerve}{dugotrajna\ imovina}$$

(13)

$$Stupanj\ pokrića\ II = \frac{kapital\ i\ rezerve + dugoročne\ obveze}{dugotrajna\ imovina}$$

(14)

4.1.3. Pokazatelji aktivnosti

„Pokazatelji aktivnosti poznati su pod nazivom koeficijenti obrta koji se izračunavaju kao omjeri prometa (prihoda) i prosječnog stanja određenih dijelova imovine. Ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu.“ (Žager et al., 2017: 50)

U pokazatelje aktivnosti ubrajaju se koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obrta kratkotrajne imovine, koeficijent obrta potraživanja i trajanje naplate potraživanja u danima. Koeficijent obrta ukupne imovine prikazuje koliko je puta godišnje poduzeće obrnulo svoju ukupnu imovinu, odnosno koliko je kuna ukupnih prihoda ostvarilo na jednu kunu ukupne imovine, a slično se interpretiraju i ostali pokazatelji. (Žager et al., 2017)

$$Koeficijent\ obrta\ ukupne\ imovine = \frac{ukupni\ prihod}{ukupna\ imovina}$$

(15)

$$Koeficijent\ obrta\ kratkotrajne\ imovine = \frac{ukupni\ prihod}{kratkotrajna\ imovina}$$

(16)

Za koeficijenta obrta potraživanja vrijedi koliko puta godišnje poduzeće naplati sva svoja potraživanja. Poželjno je da vrijednost svih pokazatelja bude što veća jer se tada može zaključiti da se zalihe na skladištu zadržavaju kraće, što je posljedica što poduzeće brže naplaćuje svoja potraživanja, a to rezultira bržim operativnim ciklusom i djelotvornijem poslovanju. Uz njega je povezan pokazatelj kojim se iskazuje koliko dana traje naplata potraživanja u danima (Žager et al., 2017)

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja} = \frac{\text{poslovni prihodi od prodaje}}{\text{potraživanja}} \quad (17)$$

$$\text{Trajanje naplate potraživanja u danima} = \frac{360}{\text{koeficijent obrta potraživanja}} \quad (18)$$

4.1.4. Pokazatelji ekonomičnosti

U pokazatelje ekonomičnosti ubraja se ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovanja, financiranja i ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti. Izračunavaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, a ocjenjuju koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda. Ekonomičnost ukupnog poslovanja, iako se izražava kao koeficijent, interpretira se kao postotak, a označava za koliko posto su ostvareni ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda. Ekonomičnost financiranja označava za koliko posto su ostvareni poslovni prihodi veći od poslovnih rashoda. Isto tumačenje vrijedi i za ekonomičnost financiranja i ekonomičnosti ostalih poslovnih aktivnosti. Formule spomenutih pokazatelja su sljedeće (Žager et al., 2017):

$$\text{Ekonomičnost ukupnog poslovanja} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupni rashodi}} \quad (19)$$

$$\text{Ekonomičnost poslovanja} = \frac{\text{poslovni prihodi}}{\text{poslovni rashodi}} \quad (20)$$

$$\text{Ekonomičnost financiranja} = \frac{\text{financijski prihodi}}{\text{financijski rashodi}} \quad (21)$$

$$\text{Ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti} = \frac{\text{ostali poslovni prihodi}}{\text{ostali poslovni rashodi}} \quad (22)$$

4.1.5. Pokazatelji profitabilnosti

U pokazatelje profitabilnosti spadaju neto i bruto marža profita, neto i bruto rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitog kapitala, odnosno glavnice. Marža profita prikazuje koliki postotak ostvarenih prihoda poduzeće zadržava u obliku zarada uvećanih za rashode od kamata. Razlika između neto i bruto marže profita je u brojniku bruto marže gdje se uključuje zarada prije kamata, poreza i amortizacije (EBITDA) i time se osjenjuje operativna sposobnost poduzeća da stvara zarade iz svoje osnovne djelatnosti. (Žager et al., 2017)

$$\text{Neto marža profita} = \frac{\text{neto dobit} + \text{rashodi od kamata}}{\text{ukupni prihod}} \quad (23)$$

$$\text{Bruto marža profita} = \frac{\text{dobit prije poreza} + \text{rashodi od kamata}}{\text{ukupni prihod}} \quad (24)$$

Pokazateljima rentabilnosti ukupne imovine „ocjenjuje se sposobnost poduzeća da ostvaruje povrate na temelju ukupno raspoloživih resurse, odnosno da ostvaruje povrate za vlasnike svih oblika izvora financiranja imovine. Pokazatelj se interpretira kao stopa povrata koju je poduzeće uspjelo ostvariti na ukupnu imovinu, a predstavljena je zaradama poduzeća uvećanim za rashode od kamata.“ (Žager et al., 2017:53)

$$\text{Neto rentabilnost imovine} = \frac{\text{neto dobit} + \text{rashodi od kamata}}{\text{ukupna imovina}} \quad (25)$$

$$\text{Bruto rentabilnost imovine} = \frac{\text{dobit prije poreza} + \text{rashodi od kamata}}{\text{ukupna imovina}} \quad (26)$$

Rentabilnost vlastitog kapitala se opisuje kao najznačajniji pokazatelj jer iskazuje ocjenu sposobnosti poduzeća da stvara povrate za vlasnike vlastitog kapitala. (Žager et al., 2017)

$$\text{Rentabilnost vlastitog kapitala} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{kapital i rezerve}}$$

(27)

4.1.6. Pokazatelji investiranja

Uspješnost ulaganja u dionice poduzeća mjeri se pokazateljima investiranja. Uz podatke iz financijskih izvještaja, kod ovih pokazatelja koriste se i podaci o dionicama, kao što je broj dionica i njihova tržišna vrijednost. U pokazatelje investiranja ubrajaju se dobit po dionici, dividenda po dionici, odnos isplate dividendi, odnos cijene i dobiti po dionici, ukupna rentabilnost dionice i dividendna rentabilnosti dionice, a formule za spomenute pokazatelje su sljedeće (Žager et al., 2017):

Dobit po dionici i dividenda po dionici prikazuju kolika novčana vrijednost, kune, dolari ili dr., se ostvari po jednoj dionici. U pravilu vrijedi da je dobit po dionici veća od dividenda po dionici s obzirom da se dio dobiti zadržava. Obratna situacija je moguća, što tada znači da su dividende isplaćene iz zadržane dobiti. (Žager et al., 2017)

$$\text{Dobit po dionici (ESP)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{broj dionica}}$$

(28)

$$\text{Dividenda po dionici (DPS)} = \frac{\text{dio neto dobiti za dividende}}{\text{broj dionica}}$$

(29)

Odnos isplate dividendi stavlja u omjer prethodna dva pokazatelja, dividende po dionici i dobit po dionici. Najčešća vrijednost ovog pokazatelja je manja od 1, a ukoliko je jednaka jedan, tada su dividenda i dobit po dionici jednake. Drugim riječima, cjelokupna ostvarena dobit je izglasana u dividende. (Žager et al., 2017)

$$\text{Odnos isplate dividendi (DRP)} = \frac{\text{dividenda po dionici (DPS)}}{\text{dobit po dionici (ESP)}}$$

(30)

Odnosom cijene i dobiti po dionici dobiva je uvid u koliko je puta tržišna cijena dionice veća od dobiti po dionici. (Žager et al., 2017)

$$\text{Odnos cijene i dobiti po dionici } \left(\frac{P}{E}\right) = \frac{\text{tržišna cijena dionice (PPS)}}{\text{dobit po dionici (ESP)}} \quad (31)$$

Pokazatelji rentabilnosti dionice smatraju se najznačajnijim pokazateljima investiranja. Razlikuje se ukupna i dividendna rentabilnost dionice. Prema Žager i suradnicima (2017) ova dva pokazatelja su u suštini pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala, ali u ovom slučaju vlastiti kapital nije iskazan po knjigovodstvenoj, već po tržišnoj vrijednosti. Ukupna rentabilnost je uobičajeno veća od dividendne rentabilnost. Obratna situacije je moguća samo ako se dividende isplaćuju iz zadržane dobiti kumulirane u prethodnim obračunskim razdobljima.

$$\text{Ukupna rentabilnost dionice} = \frac{\text{dobit po dionici (ESP)}}{\text{tržišna cijena dionice (PPS)}} \quad (32)$$

$$\text{Dividendna rentabilnosti dionice} = \frac{\text{dividenda po dionici (DPS)}}{\text{Tržišna cijena dionice (PPS)}} \quad (33)$$

4.2. DuPont sustav pokazatelja

Sustav, odnosno sistem pokazatelja Tintor (2009: 288) objašnjava kao „izabrani ograničeni broj pokazatelja koji su sadržajno uvjetovani i , ovisno o cilju, međusobno povezani.“ Vrijedi spomenuti i mišljenje Grolla (Tintor, 2009: 288) koji kaže: „O sistemu pokazatelja govori se kada se pokazatelji nalaze u smislenom odnosu, tako da se međusobno nadopunjavaju i objašnjavaju te se kao cjelina predmeta analize mogu jasno obuhvatiti.“ Sustavi pokazatelja dijele se u dvije skupine, deduktivno-logičke sustave i empirijsko induktivni sustavi. Jedan od najpoznatijih deduktivno-logičkih sustava je DuPont sustav pokazatelja. (Tintor, 2009)

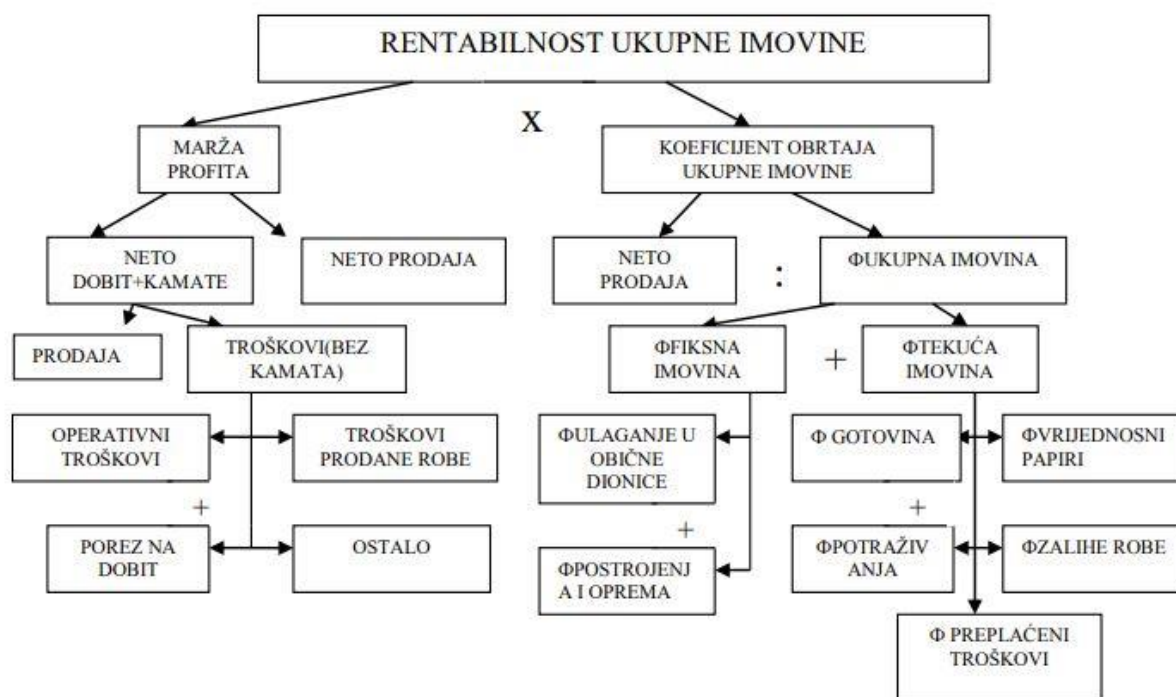
DuPont sustav pokazatelja razvila je američka tvrtka DuPont de Nemours & Co (Tintor, 2009) dvadesetih godina prošlog stoljeća i smatra se najstarijim instrumentom kontrolinga.

Primaran razlog njegovog razvitka bilo je za potrebe analize, ali se upotrebljava i za potrebe planiranja, odnosno upravljanja poslovanjem i razvojem poduzeća. (Sesar, Buntak, Borlinić, 2015)

Rentabilnost ukupne imovine (eng. *Return on assets*), ROA, predstavlja osnovnog pokazatelja koji odražava temeljni cilj poslovanja poduzeća bez obzira na podrijetlo imovine, odnosno da li je imovina iz vlastitih ili tuđih izvora. DuPont sustav pokazatelja ima oblik piramide, a ROA se nalazi na samome vrhu, a sve što je ispod njene razine, podređeno je toj rentabilnosti. (Žager et al., 2017)

Za izračun DuPont sustava pokazatelja potrebni su podaci iz bilance te računa dobiti i gubitka. Lijeva strana piramide, u kojoj se izračunava marža profita, koristi podatke iz računa dobiti i gubitka, dok se za izračun desne strane piramide, koeficijenta obrtaja ukupne imovine, koriste podaci iz bilance (izuzetak neto prodaja). Obuhvaćajući podatke iz dva temeljna financijska izvještaja, ovaj sustav pokazatelja omogućuje da se uvidi kako će promjena bilo kojega elementa u sustavu utjecati na vrh piramide, odnosno rentabilnost ukupne imovine. (Žager et al., 2017)

Nerijetko se uz rentabilnost imovine u analizu uključuje i rentabilnost vlastitog kapitala (eng. *Return on equity*), ROE koji prikazuje koliki je povrat na jedinicu uloženog. (Sesar, Buntak, Borlinić, 2015) Uključivanjem ROE, ROA se množi da multiplikatorom glavnice te vrh piramide, temeljni cilj postaje rentabilnost vlastitog kapitala, odnosno ROE. (Očko, 2007)

Slika 4.1 Shema izračuna DuPontovog sustava pokazatelja

Izvor: , K., Sačer, I. M., Mališ, S. S., Ježovita, A., Žager, L. (2017) Analiza financijskih izvještaja: načela – postupci – slučajevi, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

Koraci izračuna DuPont sustava pokazatelja prema shemi koja je prikazana na slici 4.1:

1. korak: izračun profitne marže

Profitna marža je pokazatelj profitabilnosti poslovanja, a prikazuje koliko je poduzeće sposobno da zadrži ostvarene ukupne prihode u obliku dobiti uvećane za rashode od kamata. Postoji nekoliko varijacija za izračunavanje profitne marže. Žager i suradnici razlikuju neto i bruto maržu profita, dok Ježovita (2016.) spominje maržu operativne dobit, neto operativnu dobit nakon poreza i maržu dobiti prije oporezivanja. U ovome radu rabiće se neto profitna marža koja prikazuje odnos neto dobiti i ukupnih prihoda, a izračunava se prema formuli (Belak, 2014):

$$\text{Neto profitna marža} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupni prihodi}}$$

(34)

2. korak: izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine

Koeficijent obrta ukupne imovine je pokazatelj koji prikazuje ukupne aktivnosti poslovanja poduzeća, a računa se prema sljedećoj formuli (Ježovita, 2016):

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupna imovina}} \quad (35)$$

Njegova zadaća je da „mjeri sposobnost poduzeća da stvara prihode danom razinom imovine.“ (Robinson et al. prema Ježoviti, 2016) Ovim pokazateljem dobiva se uvid u efikasno korištenje ukupne imovine poduzeća za stvaranje budućih ekonomskih koristi koje su mjerene kroz ostvarene ukupne prihode. Stoga je poželjno da vrijednost koeficijenta bude što je moguće veća. (Ježovita, 2016)

Tumačenje koeficijenta obrta ukupne imovine glasi da se njime dobiva uvid u koliko puta godišnje poduzeće obrne svoju ukupnu imovinu, odnosno koliko je kuna ukupnih prihoda ostvarilo na jednu kunu ukupne imovine. (Žager et al., 2017)

3. korak: izračun ROA

Rentabilnost imovine smatra se najobuhvatnijim pokazateljem s aspekta ocjene učinkovitosti korištenje raspoloživih resursa u svrhu stvaranja zarada. Prema Palepu (Ježovita, 2015: 162), rentabilnost imovine „govori koliko profita je poduzeće sposobno stvoriti na jednu jedinicu uložene imovine.“

ROA predstavlja osnovni izračun DuPont sustava pokazatelja, a izračunava se kao umnožak profitne marže i koeficijenta obrta ukupne imovine, stoga jednadžba glasi (Vidučić, Pepur, Šimić, 2018):

$$\text{ROA} = \text{profitna marža} * \text{koeficijent obrta ukupne imovine} \quad (36)$$

Rentabilnost ukupne imovine ukazuje i na intenzivnost imovine. Niža dobit po jedinici uložene imovine uzrokuje viši stupanj intenzivnosti iste. U tome slučaju potreban je veći iznos novca za investiranje u poslovanje kako bi se i dalje ostvarivala dobit. S druge strane, niski

pokazatelj označava stagnaciju prodaje te nisku zaradu. (Vidučić, Pepar, Šimić prema Turić, 2018)

Rentabilnost ukupne imovine se može povećati sljedećim načinima (Očko, 2007):

- smanjenjem rashoda i/ili povećanjem prihoda tj. povećanjem dobiti
- smanjenjem ukupno angažirane imovine, tj. povećanjem kratkoročnih obveza imovine
- većim povećanjem dobiti u odnosu na povećanje ukupne imovine

4. korak: izračun multiplikatora glavnice

Multiplikator glavnice mjeri financijsku polugu uspoređujući imovinu s kapitalom čime predstavlja mjeru dobiti i rizika. Veći odnos duga i glavnice rezultira i većim multiplikatorom. Formula za izračun multiplikatora glasi (Šodan prema Baničeviću, 2018):

$$\text{Multiplikator glavnice} = \frac{\text{ukupna imovina}}{\text{glavnica (kapital i rezerve)}} \quad (37)$$

Tumačenje multiplikatora glavnice glasi ukoliko je njegova vrijednost 3, tada poduzeće od 100 kuna imovine, 33 kune financira iz vlastitih izvora, a ostatak iznosa zadužuje, odnosno financira iz dužničkih izvora. (Vidučić, Pepar, Šimić, 2018)

5. korak: izračun ROE

ROE je pojedinačni pokazatelj koji mjeri sposobnost poduzeća u ostvarivanju povrata na vlastiti uloženi kapital. Drugim riječima, ROE ukazuje koliko je poduzeće sposobno da ostvari temeljni cilj poslovanja, što je stvaranje dodane vrijednosti za vlasnike, a to se ostvaruje ukoliko poduzeće posluje s dobiti. Rentabilnost vlastitog kapitala također ukazuje na to koliko je poduzeće u jednome obračunskog razdoblju uspjelo ostvariti povrat u odnosu na uloženi kapital. Veći pokazatelj znači da će vlasnici kapitala u kraćem roku ostvariti povrat uloženi sredstava. (Ježovita, Žager, 2014)

ROE predstavlja prošireni izračun DuPont sustava pokazatelja, a jednadžba glasi (Vidučić, Pepar, Šimić, 2018):

$$ROE = \textit{profitna marža} * \textit{koefficient obrta ukupne imovine} * \textit{multiplikator glavnice}$$

(38)

S obzirom da umnožak profitne marže i koeficijenta obrta ukupne imovine čini ROA, jednadžba se može zapisati i kao:

$$ROE = ROA * \textit{multiplikator glavnice}$$

(39)

Rentabilnost vlastitog kapitala i rentabilnost ukupne imovine pokazuju stupanj korištenja financijske poluge. Ukoliko je rentabilnost vlastitog kapitala veća od rentabilnosti imovine, to znači da se financijska poluga djeluje. Drugim riječima, poduzeću se isplati koristiti tuđim izvorima financiranja jer je cijena istog manja od rentabilnosti imovine. Ukoliko je situacija obratna, da rentabilnost vlastitog kapitala nije veća od rentabilnosti imovine, tada financijska poluga ne djeluje i poduzeću se ne preporuča daljnje zaduživanje. U tome slučaju, kamatna stopa koju poduzeće plaća na dug veća je od rentabilnosti imovine i svako daljnje zaduživanje zapravo znači smanjenje rentabilnosti vlastitog kapitala. (Žager et al., 2017)

5. Podaci o odabranim poduzećima

U ovome poglavlju navest će se osnovne informacije o pet odabranih poduzeća koje će se u nastavku rada analizirati. Sva poduzeća registrirana su na području Varaždinske županije, a ona su:

- Kos transporti d.o.o.
- Novak transporti Varaždin d.o.o.
- Prgomet transporti d.o.o.
- TTI d.o.o.
- Uter Utrius d.o.o.

5.1. Kos transporti d.o.o.

Poduzeće Kos transporti d.o.o., registrirano kao srednje poduzeće, posluje na adresi Cehovska 13 u Varaždinu, a osnovano je 1985. godine od strane Borisa Kosa i nekoliko njegovih suradnika koji su se zajedno počeli baviti uslugom međunarodnog transporta.³ Kos transporti d.o.o. je danas među najvećim prijevozničkim poduzećima u Hrvatskoj što dokazuje i podatak da su 2019. svrstani u top 10 prijevozničkih poduzeća u Hrvatskoj po ostvarenim prihodima.⁴

Osim usluge transporta, poduzeće nudi i usluge međunarodnog otpremništva, skladištenja i manipulacije s carinskom i necarinskom robom. Poduzeće može pružiti prijevoz sljedećih vrsta robe⁵:

- od jedne palete do zbirnih pošiljaka
- volumenske robe
- ADR robe
- robe pod temperaturnim režimom
- teških tereta
- tekstilnih proizvoda furgunom

³ Kos transporti d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.kostransporti.hr/hr/, [26.08.2021.]

⁴ Fina, [Internet], raspoloživo na: www.fina.hr/-/osmu-godinu-za-redom-poduzetnici-u-djelatnosti-cestovnog-prijevoza-robe-i-usluga-preseljenja-imaju-rast-ukupnih-prihoda?fbclid=IwAR2PWIByw9JAXTwUcArRSNVIYrDd8i_Z0fRCZ2DXan7hoTOaC6WVajzgwpI, [26.08.2021.]

⁵ Kos transporti d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.kostransporti.hr/hr/, [26.08.2021.]

Na tjednoj bazi pružaju prijevoznike usluge na području Slovenije, Austrije, Njemačke, Francuske, Belgije, Nizozemske, Švicarske, Velike Britanije, Italije, Češke, Poljske, Mađarske i Slovačke.

Slika 5.1 Kamion i logo poduzeća Kos transporti d.o.o.⁶

Na slici 4.1 prikazan je kamion i logo poduzeća Kos transporti d.o.o.

Vozni park poduzeća sastoji se od marki vozila kao što su Scania, Volvo, Man, Mercedes, Iveco, Renault i Daf. Također, sva vozila imaju EURO V, EEV i EURO VI motore kojima udovoljavaju visokim europskim ekološkim standardima, dok priključna vozila posjeduju certifikate o osiguranju robe DIN EN 12642 XL CODE. Prijevoznike usluge moguće je obaviti sljedećim vozilima⁷:

- mega šleper – 100m³/25t/33ep
- šleper – 90m³/25t/33ep
- jumbo tandem – 120m³/24t/38ep
- walking floor – 92m³/25t
- specijalni prijevoz – 3,8m*3,5m*7m
- hladnjače – 33ep/24t

⁶ Moja djelatnost, [Internet], raspoloživo na: <https://www.moja-djelatnost.hr/prijevoz-transport-i-skladistenje-hrvatska/kos-transporti-doo/MMxKtPky>, [26.08.2021.]

⁷ Kos transporti d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.kostransporti.hr/hr/, [26.08.2021.]

- furgon – 80m³/9t/35ep
- cerada mali – 57m³/5,8t/16ep
- kombi – 9m³/1,5t

5.2. Novak transporti Varaždin d.o.o.

Novak transporti Varaždin je mikro poduzeće osnovano 1973. godine pod nazivom AP. Marijan Novak i uspješno je poslovalo kao obrt sve do 2014. godine kada je kompletna gospodarska cjelina prenesena na društvo ograničene odgovornosti (d.o.o.) te dalje nastavlja sa radom pod novim, sadašnjim nazivom Novak transporti Varaždin d.o.o. (Novak transporti Varaždin d.o.o., 2021)

Slika 5.2 Vozni park poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o.⁸

Misija poduzeća glasi:

Što kvalitetnija suradnja sa klijentima.

Vizija poduzeća glasi:

Praćenje trendova na EU tržištu.

Poduzeće u svom voznom parku koristi kamione marke Volvo, a raspolaže sa devet kamiona i ima šest zaposlenik vozača. (Novak transporti Varaždin d.o.o., 2021)

⁸ Novak transporti Varaždin d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.novaktransporti.hr, [26.08.2021.]

5.3. Prgomet transporti d.o.o.

Prgomet transporti d.o.o. je poduzeće male veličine osnovano 2011. godine, u vlasništvu obitelji Prgomet, a posluje na adresi Bartola Kašića 10 u Varaždinu.

Misija poduzeća glasi:

Stvaranje prepoznatljive kvalitetne prijevoznčke usluge, uz pomoć zaposlenika i znanja kao temeljnih vrijednosti tvrtke kako biti efikasni i konkurentni na tržištu.⁹

Vizija poduzeća glasi:

Zadržati i poboljšati status pouzdanog i kvalitetnog partnera u pružanju usluga prijevoza na hrvatskom tržištu i tržištu zapadne Europe, a ulaskom Hrvatske u EU proširiti usluge na tržište sjeverne i jugoistočne Europe, osiguravajući jednaku kvalitetu usluge.¹⁰

Slika 5.3 Logo poduzeća Prgomet transporti d.o.o.¹¹

Države u kojima poduzeće Prgomet transporti d.o.o. nudi svoje prijevoznčke usluge su Španjolska, Francuska, Ujedinjeno Kraljevstvo, zemlje Beneluxa, Njemačka, Danska, Švicarska, Italija, Austrija, Češka, Poljska, Slovačka, Mađarska, Srbija, Crna Gora, Slovenija te Bosna i Hercegovina.

⁹ Prgomet transporti d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.prgomet-transporti.hr, [26.08.2021.]

¹⁰ Ibid

¹¹ Ibid

Slika 5.4 Vozni park poduzeća Prgomet transporti d.o.o.¹²

Vozni park poduzeća Prgomet transporti d.o.o. raspolaže sa ukupno 21 vozilom (Prgomet transporti d.o.o., 2021):

- tandem prikoličar – 7,3m*2,47m*3,0m i 8,2m*2,47m*3,0m (18 vozila)
- tegljač – 13,6m*2,47m*2,8m (3 vozila)

5.4. TTI d.o.o.

Poduzeće srednje veličine, Tonimir transport international d.o.o., skraćeno TTI, osnovano je 1990. godine od strane Dragutina Kranjčeca u Varaždinskim Toplicama. Poduzeće je orijentirano na primarnu djelatnost prijevoza u cestovnom teretnom prometu roba svih vrsta. Posebice je specijalizirano za prijevoz viseće konfekcije i tekstilne robe. Poduzeće, osim transporta, bavi se i otpremništvom, skladištenjem, logistikom, te je ovlašten uvoznik i serviser DAF teretnih vozila.¹³ TTI d.o.o. je, kao i Kos transporti d.o.o., 2019. svrstan u top 10 prijevozničkih poduzeća u Hrvatskoj po ostvarenim prihodima.¹⁴

¹² Ibid

¹³ TTI d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.tti-group.com, [26.08.2021.]

¹⁴ Fina, [Internet], raspoloživo na: www.fina.hr/-/osmu-godinu-za-redom-poduzetnici-u-djelatnosti-cestovnog-prijevoza-robe-i-usluga-preseljenja-ima-ju-rast-ukupnih-prihoda?fbclid=IwAR2PWIByw9JAXTwUcArRSNVIYrDd8i_Z0fRCZ2DXan7hoTOaC6WVajzgwpl, [26.08.2021.]

TTI d.o.o. nudi sljedeće:

- prijevoz višeće konfekcije iz cijele Europe i dalekog istoka
- prijevoz volumenskih pošiljki
- dostavu robe do vrata kupca sa samoistovarnim vozilima
- zbirnih pošiljki
- organizaciju svih ostalih vrsta transporta

Slika 5.5 Kamion i logo poduzeća TTI d.o.o.¹⁵.

Vozni park poduzeća TTI d.o.o. čine sljedeća teretna vozila:¹⁶

- prikoličar sa izmjenjivom nadogradnjom (11 vozila)
- Prikoličar sa izmjenjivom nadogradnjom- tandem (3 vozila)
- prikoličar sa izmjenjivom nadogradnjom i rampom (4 vozila)
- tegljač sa poluprikolicom – MEGA (4 vozila)
- kamion solo sa furgonom za konfekciju 7,5t (1 vozilo)
- kamion solo, furgon sa rampom (6 vozila)
- prikoličar sa izmjenjivom nadogradnjom- tandem (1 vozilo)
- tegljač sa poluprikolicom (2 vozila)
- specijalno vozilo za prijevoz kamiona – labudica

¹⁵ Ibid

¹⁶ Ibid

5.5. Uter Utrius d.o.o.

Uter Utrius d.o.o. je malo poduzeće osnovano 2009. godine od strane Vladimira Hrkovića. Sjedište poduzeća je na adresi Dragutina Domjanića 1 u Novom Marofu u Varaždinskoj županiji.¹⁷

Misija poduzeća glasi¹⁸:

Naša misija je vaš teret brzo, pouzdano i efikasno prevesti od točke A do točke B uz minimalne troškove i povoljne cijene prijevoza. Profesionalnost na vrlo visokom nivou garantira vrhunsku uslugu.

Slika 5.6 Logo poduzeća Uter Utrius d.o.o.¹⁹

Na prethodnoj slici prikazan je logo poduzeća.

Uter Utrius d.o.o. nude prijevoz²⁰:

- paletizirane robe (1-33 palete)
- volumenske robe (do 3m visine)
- zbirni prijevoz – od 2kg (express pošiljke) do 24t (FTL)

Rute na kojima Uter Utrius d.o.o. vrši usluge prijevoza²¹:

- Zagreb – Budimpešta – Zagreb
- Zagreb – Győr – Zagreb
- Varaždin – Zagreb – Varaždin
- Varaždin – Osijek – Varaždin
- Hrvatska – zemlje EU – Hrvatska

¹⁷ Uter Utrius d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.uter-utrius.hr/, [26.08.2021.]

¹⁸ Ibid

¹⁹ Ibid

²⁰ Ibid

²¹ Ibid

6. DuPont sustav pokazatelja na primjerima odabranih poduzeća

U ovome djelu rada provest će se DuPont analiza sustava pokazatelja za pet logističkih poduzeća koja su registrirana na području Varaždinske županije, a opisana su u prethodnom poglavlju: Kos transporti d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o., Prgomet transporti d.o.o., TTI d.o.o. i Uter Utrius d.o.o.

Slijedi pet potpoglavlja za pojedino poduzeće. Na početku svakoga prikazat će se skraćena bilanca kao i račun dobiti i gubitka, te će se analizirati njihove glavne stavke. Nakon toga slijedi izračun DuPont sustava pokazatelja kao i prikaz sheme.

6.1. Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Kos transporti d.o.o.

U ovome dijelu uradit će se izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Kos transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Prikazat će se najprije skraćena bilanca te račun dobiti i gubitka čiji podaci će se koristiti u daljnjim izračunima.

Tablica 6.1 Skraćena bilanca poduzeća Kos transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	66.284.612	69.823.422	71.042.625	49.379.912
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	71.984	6.503	412	0
II. MATERIJALNA IMOVINA	64.712.628	59.720.919	60.946.213	49.379.912
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	1.500.000	10.096.000	10.096.000	0
IV. POTRAŽIVANJA	0	0	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	47.448.192	46.732.000	48.661.481	57.364.312
I. ZALIHE	3.320.995	2.611.925	2.409.885	1.714.008

II. POTRAŽIVANJA	31.580.184	31.975.373	34.593.540	41.178.885
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	32.596,00	56.304	40.336	60.799
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	12.514.417	12.088.398	11.617.720	14.410.620
E) UKUPNO AKTIVA	113.732.804	116.555.422,	119.704.106	106.744.224,
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	47.732.879	47.845.749	50.908.624	41.730.546
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	44.020.000	44.020.000	44.020.000	28.520.000
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.304.675	3.712.879	3.825.749	6.324.108
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	2.408.204	112.870	3.062.875	6.886.438
B) REZERVIRANJA	0	0	0	649.776
C) DUGOROČNE OBVEZE (u kn)	37.241.002	39.975.700	37.884.499	37.698.294
D) KRATKOROČNE OBVEZE	28.758.923	28.733.973	30.910.983	26.665.608
F) UKUPNO – PASIVA	113.732.804	116.555.422	119.704.106	106.744.224

Izvor: obrada autora prema podacima iz bilance poduzeća Kos transporti d.o.o., Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na <https://digitalnakomora.hr/> [10.08.2021.]

Iz prethodne tablice može se iščitati da je ukupna imovina, ujedno i ukupne obveze i kapital, poduzeća Kos transporti d.o.o. rasla od 2017. godine kada je iznosila 113.732.804 kn, do 2019. godine kada je iznosila 119.704.106 kn. U zadnjoj promatranoj godini, 2020., ukupna imovina poduzeća se smanjila na 106.744.224 kn.

Tablica 6.2 Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Kos transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
I. POSLOVNI PRIHODI	145.657.515	154.889.054	169.605.437	166.795.935
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	464.327	444.564	549.535	0

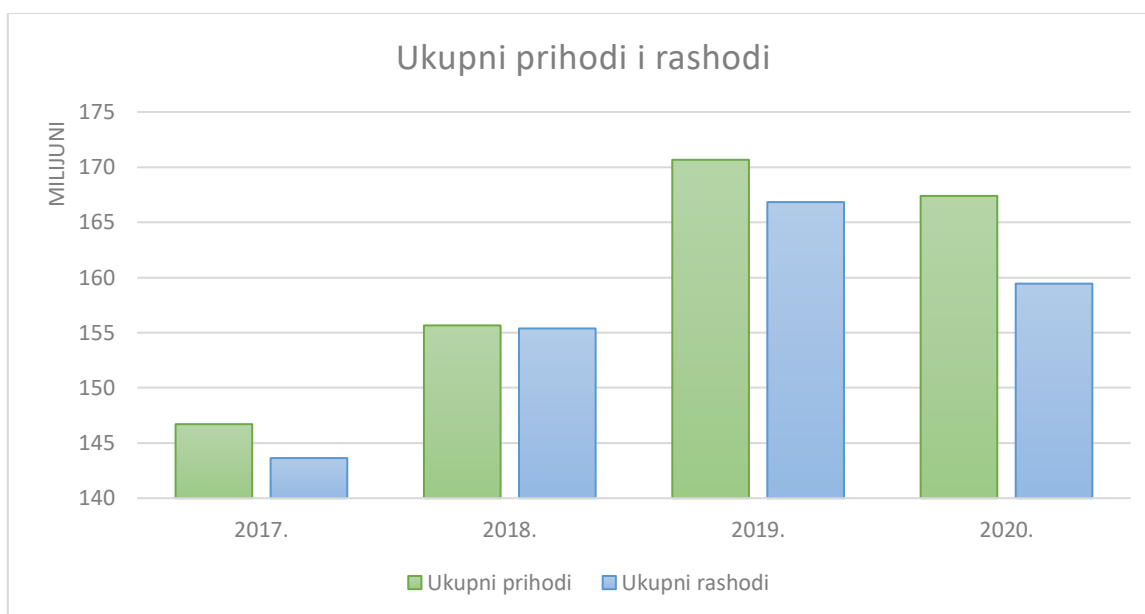
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	141.885.720	148.514.515	160.072.842	158.556.295
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	0,00	0,00	0,00
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	182.325	15.000	439.128	0
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	3.125.143	5.914.975	8.543.932	8.239.640
II. POSLOVNI RASHODI	141.550.389	153.479.672	165.029.783	157.200.279
3. Troškovi osoblja	20.995.617	23.016.044	23.000.744	23.453.107
4. Amortizacija	17.772.797	17.728.542	17.858.296	17.923.659
5. Ostali troškovi	17.944.884	18.695.252	19.248.937	20.898.129
III. FINANCIJSKI PRIHODI	1.048.956	765.783	1.057.574	595.160
IV. FINANCIJSKI RASHODI	2.084.216	1.900.844	1.799.675	2.239.119
IX. UKUPNI PRIHODI	146.706.471	155.654.837	170.663.011	167.391.095
X. UKUPNI RASHODI	143.634.605	155.380.516	166.829.458	159.439.398
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	3.071.866	274.321	3.833.553	7.951.697
XII. POREZ NA DOBIT	663.662	161.451	770.678	1.065.259
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	2.408.204	112.870	3.062.875	6.886.438,

Izvor: obrada autora prema podacima iz računa dobiti i gubitka poduzeća Kos transporti d.o.o., Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na <https://digitalnakomora.hr/> [10.08.2021.]

Iz prethodne tablice gdje je skraćeno prikazan račun dobiti i gubitka poduzeća Kos transporti d.o.o., može se iščitati da su poslovni prihodi rasli od 2017. godine kada su iznosili 145.657.515 kn, pa do 2019. godine kada su iznosili 169.605.437 kn. U 2020. godini poduzeće je zabilježilo blagi pad poslovnih prihoda koji su tada iznosili 166.795.935 kn. Slična situacija je i sa poslovnim rashodima koji su bili u porastu od 2017. godine kada su iznosili 141.550.389 kn, do 2019. godine kada su iznosili 165.029.783 kn, dok je u 2020. godini poduzeće zabilježilo 157.200.279 kn poslovnih rashoda.

Na grafičkom prikazu 6.1 na sljedećoj strani iskazani su rast i pad ukupnih prihoda i rashoda kroz četiri promatrane godine. Vidljivo da su i ukupni prihodi i ukupni rashodi bili u

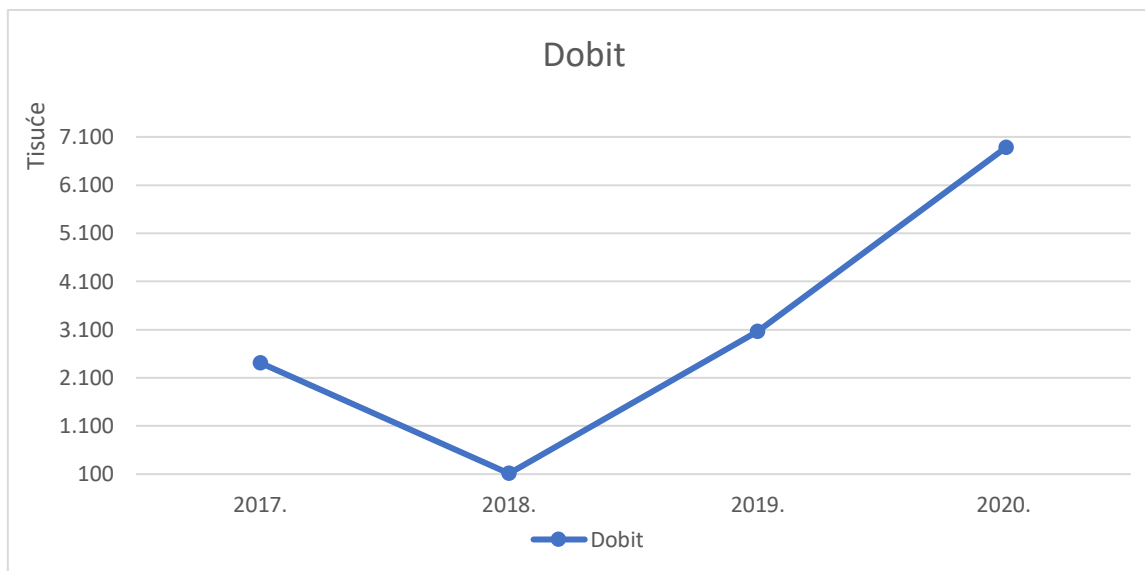
porastu od 2017. do 2019. godine, dok su 2020. godine oboje bili u padu. Točnije, 2017. godine ukupni prihodi iznosili su 146.706.471 kn, 2018. godine su porasli na 155.654.837 kn, a 2019. godine na 170.663.011 kn. 2020. godine zabilježen je pad i ukupni prihodi su iznosili 167.391.095 kn. Kod ukupnih rashoda, zabilježeno je da su 2017. godine iznosili 143.634.605 kn, godinu kasnije 155.380.516 kn, 2019. godine 166.829.458 kn, a 2020. godine iznos istih se smanjio i on je iznosio 159.439.398 kn.

Grafički prikaz 6.1 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Kos transporti d.o.o. od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

Dobit na kraju 2017. godine bila je 2.408.204 kn, dok je 2018. bila samo 112.870 kn. 2019. dobit je opet porasla te je iznosila 3.062.875 kn, dok je u 2020. iznosila 6.886.438 kn. Može se zaključiti da poduzeće Kos transporti d.o.o. posluju uspješno, s obzirom da tijekom zadnje tri godine ostvaruju rast dobiti. Trend kretanja dobit vrijednosti prikazano je na sljedećem grafičkom prikazu.

Grafički prikaz 6.2 Dobit poduzeća Kos transporti d.o.o. od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

U nastavku slijedi izračun rentabilnost imovine (ROA) i rentabilnost vlastitog kapitala (ROE). Za izračun ROA potrebno je najprije izračunati profitnu maržu i koeficijent obrtaja ukupne imovine, što je prikazano u sljedećim dvjema tablicama.

Za izračun profitne marže se u odnos stavlja neto dobit i ukupni prihodi.

Tablica 6.3 Izračun profitne marže za poduzeće Kos transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Neto dobit	2.408.200	112.900	3.062.900	6.886.400
Ukupni prihodi	146.706.500	155.654.800	170.663.000	167.391.100
Profitna marža	0,0164 (1,64%)	0,00073 (0,073%)	0,0179 (1,79%)	0,0410 (4,10%)

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Profitna marža poduzeća Kos transporti d.o.o. 2018. godine se smanjila u odnosu na 2017. godinu za 1,57% te je iznosila 0,073%. Ukupni prihodi i ukupni rashodi povećali su se u odnosu na prethodnu godinu, ali neto dobit se smanjila. Zbog toga je i zabilježen pad profitne marže. 2019. godine zabilježen je rast profitne marže na 1,79%, što je posljedica rasta ukupnih prihoda i rashoda, ali i neto dobiti. 2020. godina zabilježila je najveću vrijednost profitne marže u promatranom razdoblju, a iznosila je 4,10%, U ovoj godini zabilježen je pad ukupnih prihoda i

ukupnih rashoda u odnosu na prijašnju godinu, ali neto dobit je porasta za 107% i time je profitna marža postigla najveću vrijednost kroz ove promatrane četiri godine.

Sljedeći korak podrazumijeva izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Kos transporti d.o.o. koji stavlja u odnos ukupne prihode i ukupnu imovinu.

Tablica 6.4 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Kos transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupni prihod	146.706.500	155.654.800	170.663.000	167.391.100
Ukupna imovina	113.732.800	116.555.400	119.704.100	106.744.200
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,2899	1,3355	1,4257	1,5682

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Koeficijent obrtaja ukupne imovine prikazuje koliko puta godišnje poduzeće obrne svoju ukupnu imovinu. U 2018. godini vrijednost ovog pokazatelja za poduzeće Kos transporti d.o.o. bila je veća nego godinu ranije, a iznosila je 1,34. Drugim riječima, poduzeće je u 2018. godini ostvarilo 1,34 kuna prihoda na 1 kunu uložene imovine. 2019. godine nastavlja se trend rasta i koeficijent obrtaja ukupne imovine iznosio je 1,43, dok u 2020. iznosi 1,57. Prema izračunima, poduzeće najefikasnije koristi svoju imovinu u 2020., zadnjoj godini promatranog razdoblja.

Rentabilnost imovine (ROA) izračunava se kao umnožak profitne marže i koeficijenta obrtaja ukupne imovine, a rezultati su prikazani u sljedećoj tablici.

Tablica 6.5 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće Kos transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0164	0,00073	0,0179	0,0410
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,2899	1,3355	1,4257	1,5682
ROA	0,0212 (2,12%)	0,0010 0,10%	0,0256 2,56%	0,0643 6,43%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Prema dobivenim izračunima, rentabilnost imovine poduzeća Kos transporti d.o.o. 2017. iznosila je 2,12%, dok godinu kasnije ova vrijednost se smanjuje na 0,10% što je i najmanja vrijednost u promatranom razdoblju. 2019. godine ROA raste na 2,56%, dok najveću vrijednost postiže 2020. godine sa 6,43 postotnih poena.

U sljedećoj tablici izračunava se multiplikator glavnice koji će se koristiti dalje u izračunu povrata na vlastiti kapital (ROE).

Tablica 6.6 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće Kos transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupna imovina	113.732.800	116.555.400	119.704.100	106.744.200
Glavnica (kapital i rezerve)	47.732.900	47.845.700	50.908.600	41.730.500
Multiplikator glavnice	2,3827	2,4361	2,3514	2,5579

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Rezultati pokazuju da je multiplikator glavnice kroz sve četiri promatrane godini približno jednak. 2017. godine iznosio je 2,3827, 2018. godine se povećao na 2,4361, dok je godinu kasnije pao na 2,3514. 2020. godine je opet porastao na 2,5579 i u toj godini poduzeće bilježi najveću vrijednost multiplikatora glavnice u promatrane četiri godine, što znači da u toj godini poduzeće najviše koristi financijsku polugu i da se više zadužuje i financira iz dužničkih izvora u odnosu na prethodne godine.

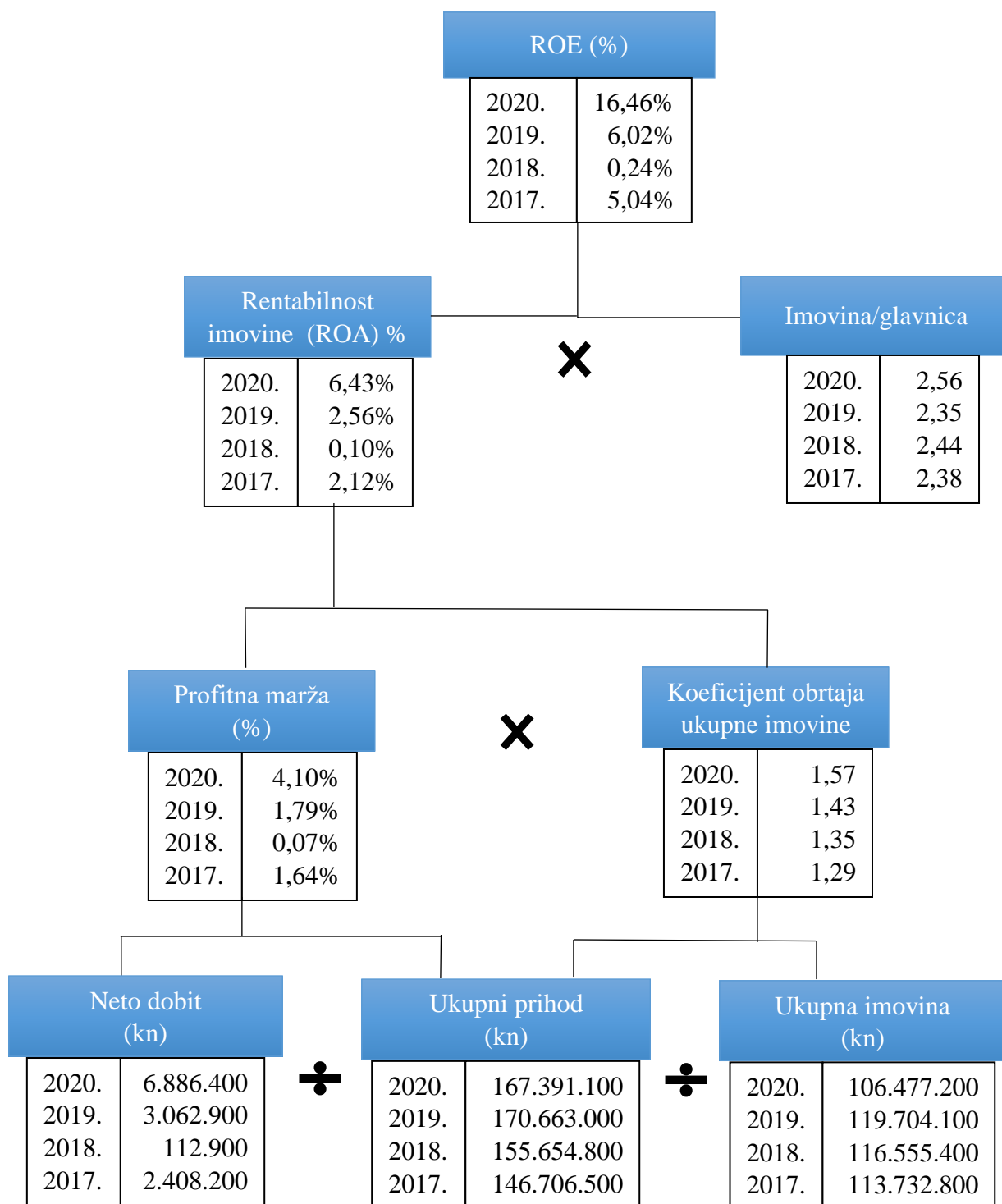
Slijedi izračun povrata na vlastiti kapital koji se dobiva umnoškom profitne marže, koeficijenta obrtaja ukupne imovine i multiplikatora glavnice. Izračun je prikazan u tablici 6.7. Prema rezultatima u tablici, 2017. godine ROE za poduzeće Kos transporti d.o.o. je iznosio 5,04%, dok je godinu kasnije pao ispod 1%, točnije 0,24%. Nadalje vrijednost ROE raste tako da 2019. godine iznosila 6,02%, dok je u 2020. godini vrijednost porasla čak na 16,46%. U svim promatranim razdobljima je rentabilnost vlastitog kapitala veća od rentabilnosti imovine što znači da bi se poduzeću isplatilo poslovati posuđenim novcem, odnosno tuđim kapitalom gdje će povrat na imovinu pokriti trošak duga (kamate).

Tablica 6.7 Izračun povrata na vlastit kapital (ROE) za poduzeće Kos transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0164	0,0010	0,0179	0,0410
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,2899	1,3355	1,4257	1,5682
Multiplikator glavnice	2,3827	2,4361	2,3514	2,5579
ROE	0,0504 (5,04%)	0,0024 (0,24%)	0,0602 (6,02%)	0,1646 (16,46%)

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Na sljedećoj stranici prikazan je grafički prikaz sheme DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Kos transporti d.o.o.

Grafički prikaz 6.3 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Kos transporti d.o.o.

Izvor: izrada autora

6.2. Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.

U ovome dijelu uradit će se izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Prikazat će se najprije skraćena bilanca te račun dobiti i gubitka čiji podaci će se koristiti u daljnjim izračunima.

Tablica 6.8 Skraćena bilanca poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	1.633.129	1.515.802	1.124.109	435.299
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	56.141	37.694	19.247	2.343
II. MATERIJALNA IMOVINA	1.576.988	1.478.108	1.104.862	432.956
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	0	0	0	0
IV. POTRAŽIVANJA	0	0	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	1.476.727	1.541.643	999.670	860.527
I. ZALIHE	29.406	0	0	0
II. POTRAŽIVANJA	1.332.081	1.029.272	851.929	809.777
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	0	0	0	0
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	115.240	512.371	147.741	50.750
E) UKUPNO AKTIVA	3.109.856	3.057.445	2.123.779	1.295.826
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	2.066.034	1.177.428	785.000	348.163
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	20.000	20.000	20.000	20.000
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENEŠENI GUBITAK	49.547	73.866	93.560	119.132

VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	24.319	19.694	25.572	13.535
B) REZERVIRANJA	0	0	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE	0	360.872	187.812	100.125
D) KRATKOROČNE OBVEZE	1.043.822	1.519.145	1.150.967	847.538
F) UKUPNO – PASIVA	3.109.856	3.057.445	2.123.779	1.295.826

Izvor: obrada autora prema podacima iz bilance poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o., Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na <https://digitalnakomora.hr/> [10.08.2021.]

Iz prethodne tablice vidljivo je da su se ukupna imovina, ujedno i ukupne obveze i kapital, smanjivali kroz promatrano razdoblje od četiri godine. 2017. godine imovina poduzeća iznosila je 3.109.856 kn, 2018. se smanjila na 3.057.445 kn, 2019. iznosila je 2.123.779 kn, a 2020. godine vrijednost joj je bila 1.295.826 kn.

U sljedećoj tablici prikazan je skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine.

Tablica 6.9 Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

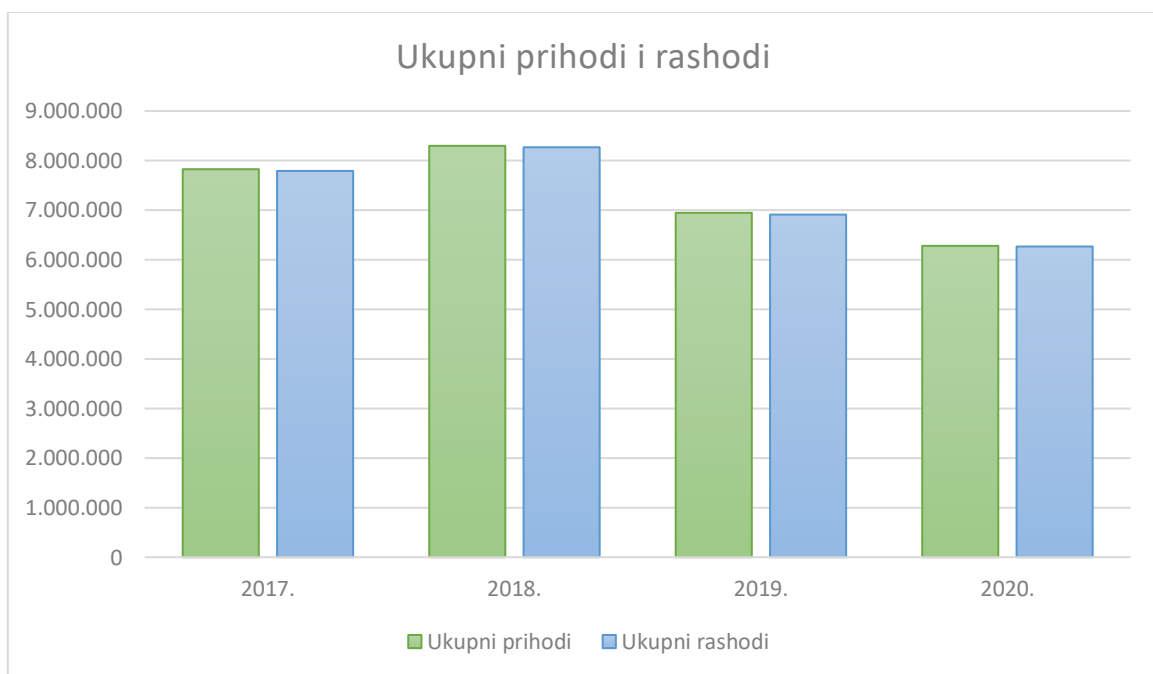
Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
I. POSLOVNI PRIHODI	7.807.820	8.270.976	6.933.325	6.256.539
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	0
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	6.499.105	6.506.589	5.665.988	5.394.154
3. Ostali poslovni prihodi	1.308.715	1.764.387	1.267.337	862.385
II. POSLOVNI RASHODI	7.685.166	8.196.405	6.859.562	6.226.281
3. Troškovi osoblja	1.070.519	1.073.534	963.458	969.057
4. Amortizacija	1.105.072	1.309.881	720.224	447.609
5. Ostali troškovi i rashodi	1.056.861	1.023.403	926.707	933.580
III. FINANCIJSKI PRIHODI	16.025	25.157	11.787	22.023
IV. FINANCIJSKI RASHODI	104.216	70.489	49.104	38.746
IX. UKUPNI PRIHODI	7.823.845	8.296.133	6.945.112	6.278.562
X. UKUPNI RASHODI	7.789.382	8.266.894	6.908.666	6.265.027

XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	34.463	29.239	36.446	13.535
XII. POREZ NA DOBIT	10.144	9.545	10.874	0
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	24.319	19.694	25.572	13.535

Izvor: obrada autora prema podacima iz računa dobiti i gubitka poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o., Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na <https://digitalnakomora.hr/> [10.08.2021.]

Iz tablice se može iščitati da poslovni prihodi 2017. godine iznosili 7.807.820 kn, 2018. poslovni prihodi su se povećali i iznosili su 8.270.976 kn, nakon čega 2019. godine slijedi pad i poslovni prihodi iznose 6.933.325 kn, a 2020. godine 6.256.539 kn. Poslovni rashodi bilježe sličan trend. 2017. iznosili su 7.789.382 kn, 2018. su porasli na 8.266.894 kn, zatim slijedi pad 2019. godine kada su iznosili 6.908.666 kn, a 2020. godine 6.265.027 kn.

Na sljedećem grafičkom prikazu prikazano je kretanje vrijednosti ukupnih prihoda i rashoda kroz četiri promatrane godine.

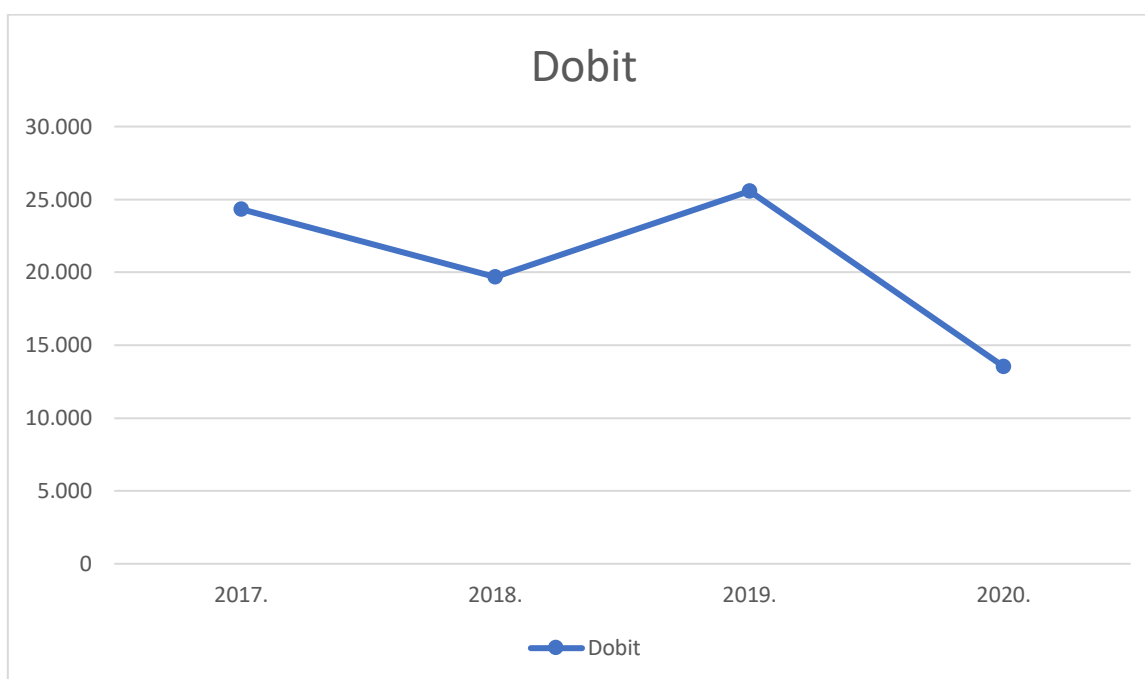

Grafički prikaz 6.4 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

Ukupni prihodi i ukupni rashode također imaju trend sličan poslovnim приходima i rashodima. 2018. godine bili su u porast u odnosu na 2017, ali od 2019. su u padu. Preciznije, 2017. godine ukupni prihodi iznosili su 7.823.845 kn, a 2018. 8.296.133 kn, dok je 2019. zabilježeno da su iznosili 6.945.112 kn, a 2020. godine 6.278.562 kn. Ukupni rashodi 2017. bilježe vrijednost od 7.789.382 kn, 2018. godine 8.266.894 kn, 2019. su u padu i iznose 6.908.666 kn, a 2020. godine iznose 6.265.027 kn.

Dobit poduzeća je 2017. iznosila 24.319 kn, 2018. se smanjila i iznosila je 19.694 kn, ali 2019. je opet porasla na vrijednost 25.572 kn. U zadnjoj promatranoj godini, 2020., dobit je opet zabilježila pad i iznosila 13.535 kn. Kretanje dobiti kroz promatrano razdoblje prikazano je na sljedećem grafičkom prikazu.

Grafički prikaz 6.5 Dobit poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

U nastavku slijedi izračun rentabilnosti imovine (ROA) i rentabilnost vlastitog kapitala (ROE). Za izračun ROA potrebno je najprije izračunati profitnu maržu i koeficijent obrtaja ukupne imovine, što je prikazano u sljedećim dvjema tablicama.

Za izračun profitne marže, stavlja se u odnos neto dobit i ukupni prihodi.

Tablica 6.10 Izračun profitne marže za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Neto dobit	24.319	19.694	25.572	13.535
Ukupni prihodi	7.823.845	8.296.133	6.945.112	6.278.562
Profitna marža	0,0031 (0,31%)	0,0024 (0,24%)	0,0037 (0,37%)	0,0022 (0,22%)

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Profitna marža poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. za promatrana razdoblja je vrlo niska s obzirom da ni u jednoj godini ne prelazi 1%. 2018. godine se profitna marža smanjila u odnosu na 2017. godinu za 0,07% te je iznosila 0,24%. Iako su se ukupni prihodi povećali u odnosu na godinu prije, povećali su se i ukupni rashodi, što je rezultiralo manjom neto dobiti te ujedno i manjom profitnom maržom. U 2019. ukupni prihodi su se smanjili kao i ukupni rashodi, ali u tolikoj mjeri da je rezultat bio veća neto dobiti, a time i veća profitna marža od 0,37%. U 2020. godini smanjenje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda rezultiralo je padom neto dobiti u odnosu na godinu raniju, te ujedno i padom profitne marže na 0,22%.

U sljedećoj tablici prikazan je izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o. koji stavlja u odnos ukupne prihode i ukupnu imovinu.

Tablica 6.11 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupni prihod	7.823.845	8.296.133	6.945.112	6.278.562
Ukupna imovina	3.109.856	3.057.445	2.123.779	1.295.826
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,5158	2,7134	3,2702	4,8452

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Koeficijent obrtaja ukupne imovine je pokazatelj koji ukazuje na brzinu cirkulacije imovine, odnosno koliko puta godišnje poduzeće obrne svoju ukupnu imovinu. Također, poželjno da njegova vrijednost bude 1 ili veća. Prema tome poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o. vrlo dobro koristi svoju imovinu, s obzirom da je koeficijent kroz sve četiri

promatrane godine veći od 2. U 2017. godini, njegova vrijednost iznosila je 2,5158 i od tada se povećava. 2018. godine vrijednost koeficijenta iznosila je 2,7134, 2019. godine 3,2702, a 2020. godine iznosila je 4,8452 što znači da je u toj godini poduzeće 4,8452 puta godišnje obrnulo svoju ukupnu imovinu, što također znači da je u toj godini poduzeće najefikasnije koristilo svoju imovinu.

Nakon izračuna profitne marže i koeficijenta obrtaja ukupne imovine, izračunat će se rentabilnost imovine s obzirom da ona predstavlja umnožak spomenuta dva pokazatelja.

Tablica 6.12 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0031	0,0024	0,0037	0,0022
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,5158	2,7134	3,2702	4,8452
ROA	0,0078 (0,78%)	0,0065 (0,65%)	0,0121 (1,21%)	0,0107 (1,07%)

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Prema dobivenim izračunima, rentabilnost imovine poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o., prve dvije godine promatranog razdoblja iznosila je manje od 1%. Točnije, 2017. godine ROA je iznosila 0,78%, a 2018. godine 0,65%. 2019. porasla je na 1,21%, što je ujedno i najveća vrijednost koju postiže u promatranom razdoblju, a 2020. godine je iznosila 1,07%.

U sljedećem koraku se izračunava multiplikator glavnice kao količnik ukupne imovine i glavnice. Izračun je prikazan u tablici dolje.

Tablica 6.13 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupna imovina	3.109.856	3.057.445	2.123.779	1.295.826
Glavnica (kapital i rezerve)	2.066.034	1.177.428	785.000	348.163
Multiplikator glavnice	1,5052	2,5967	2,7055	3,7219

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Dobiveni rezultati prikazuju da je multiplikator glavnice najmanju vrijednost imao 2017. godine kada je iznosio 1,5052 što znači da se te godine poduzeće najmanje zaduživalo, odnosno od 100 kuna imovine, iz vlastitih izvora financiralo je 66 kune. Najveću vrijednost multiplikator ostvaruje u 2020. godini kada je iznosio 3,7219 što se tumači da je poduzeće te godine od 100 kuna imovine, iz vlastitih izvora financiralo 27 kuna. Ujedno, u toj godini poduzeće je najviše koristilo financijsku polugu jer se više zaduživalo i financiralo iz dužničkih izvora u odnosu na prethodne godine.

Izračunom multiplikatora glavnice dostupni su svi potrebni podaci za izračun povrata na vlastiti kapital koji se dobiva umnoškom profitne marže, koeficijentom obrtaja ukupne imovine i multiplikatorom glavnice. Izračun je prikazan u sljedećoj tablici.

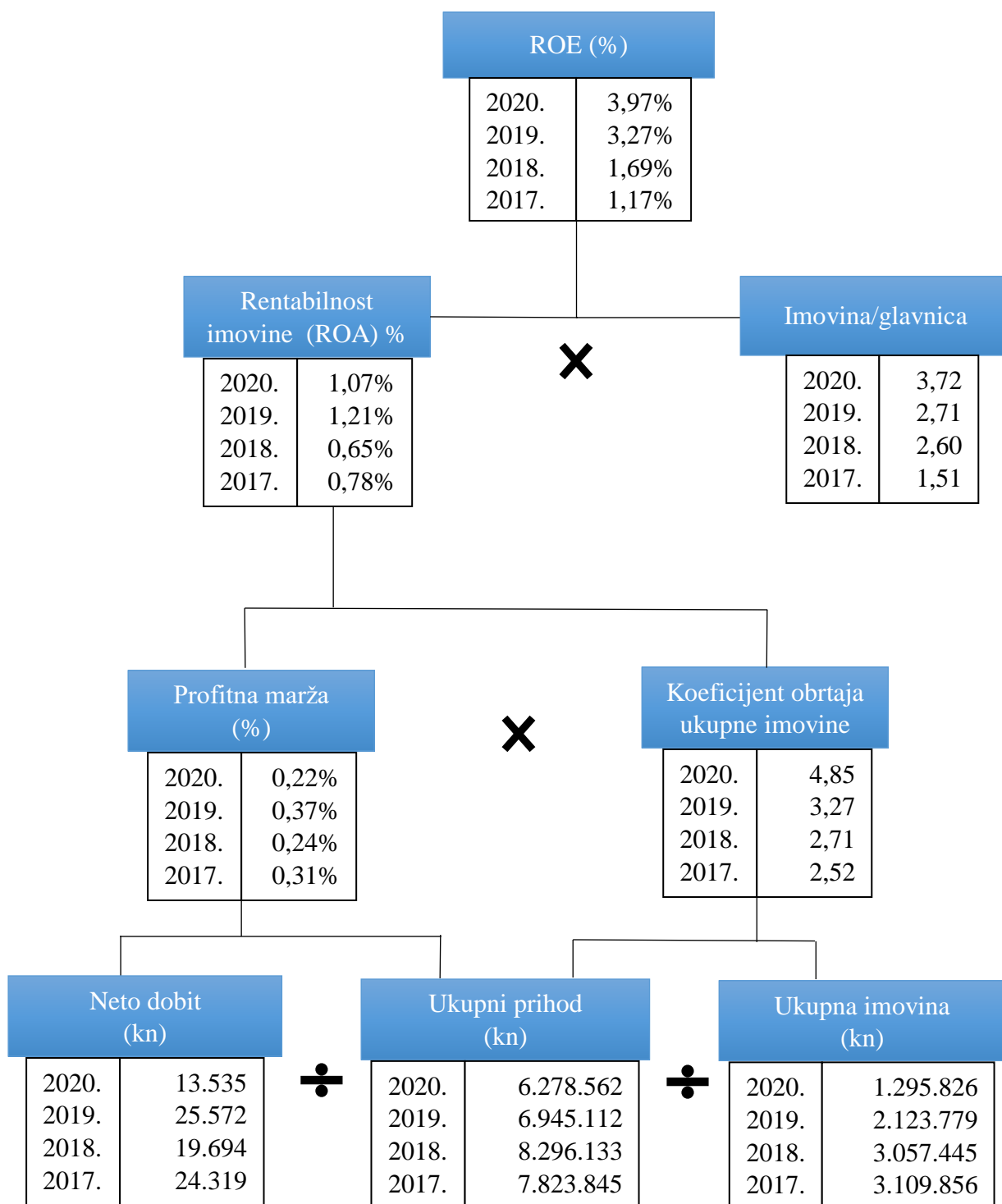
Tablica 6.14 Izračun povrata na vlastiti kapital (ROE) za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0031	0,0024	0,0037	0,0022
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,5158	2,7134	3,2702	4,8452
Multiplikator glavnice	1,5052	2,5967	2,7055	3,7219
ROE	0,0117 (1,17%)	0,0169 (1,69%)	0,0327 (3,27%)	0,0397 (3,97%)

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Prema dobivenim rezultatima, ROE se za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o. povećava kroz promatrano razdoblje. 2017. godine ROE je iznosio 1,17%, 2018. godine 1,69%, dok u 2019. godini iznosi 3,27%, a u 2020. bilježi najveću vrijednost u promatranom razdoblju od 3,97%. S obzirom da kroz sve četiri godine je rentabilnost vlastitog kapitala veća od rentabilnosti imovine, to ukazuje da bi se poduzeću isplatilo poslovati posuđenim novcem, odnosno tuđim kapitalom gdje će povrat na imovinu pokriti trošak duga, odnosno kamate.

Sljedeći grafički prikaz prikazuje shemu DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.

Grafički prikaz 6.6 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.

Izvor: izrada autora

6.3. Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.

U ovome dijelu uradit će se izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Prgomet transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Prikazat će se najprije skraćena bilanca te račun dobiti i gubitka čiji podaci će se koristiti u daljnjim izračunima.

Tablica 6.15 Skraćena bilanca poduzeća Prgomet transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (u kn)	6.823.755	10.010.285	10.273.331	9.012.202
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (u kn)	0	32.622	38.618	0
II. MATERIJALNA IMOVINA (u kn)	6.823.755	9.977.663	10.234.713	9.012.202
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (u kn)	0	0	0	0
IV. POTRAŽIVANJA (u kn)	0	0	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (u kn)	7.657.243	9.040.104	14.453.690	15.611.517
I. ZALIHE (u kn)	74.206	75.886	64.765	108.321
II. POTRAŽIVANJA (u kn)	4.880.200	7.362.338	11.939.938	11.204.705
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (u kn)	732.105	338.440	66.007	204.181
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI (u kn)	1.970.732	1.263.440	2.382.980	4.094.310
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI (u kn)	130.767	92.275	157.499	182.086
E) UKUPNO AKTIVA (u kn)	14.611.765	19.142.664	24.884.520	24.805.805
PASIVA				

A) KAPITAL I REZERVE (u kn)	7.546.978	9.928.977	13.303.421	16.605.204
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL (u kn)	3.942.000	3.942.000	3.942.000	3.942.000
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (u kn)	1.001.802	3.604.978	5.986.977	9.361.421
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (u kn)	2.603.176	2.381.999	3.374.444	3.301.783
B) REZERVIRANJA (u kn)	0	43.526	59.972	53.128
C) DUGOROČNE OBVEZE (u kn)	1.486.494	2.379.445	4.049.820	1.941.959
D) KRATKOROČNE OBVEZE (u kn)	5.553.322	6.380.465	6.990.314	5.648.452
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA (u kn)	24.971	410.251	480.993	557.062
F) UKUPNO – PASIVA (u kn)	14.611.765	19.142.664	24.884.520	24.805.805

Izvor: Prgomet transporti d.o.o.

Prema prethodnoj tablici, ukupna imovina, kao i ukupne obveze i kapital, poduzeća Prgomet transporti d.o.o. 2017. godine iznosila je 14.611.765 kn, godinu kasnije se povećala i iznosila je 19.142.664 kn. Rast je zabilježen i 2019. godine kada je imovina iznosila 24.884.520 kn, dok je u 2020. godini zabilježen blagi pad na 24.805.805 kn.

Tablica 6.16 Račun dobiti i gubitka za poduzeće Prgomet transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

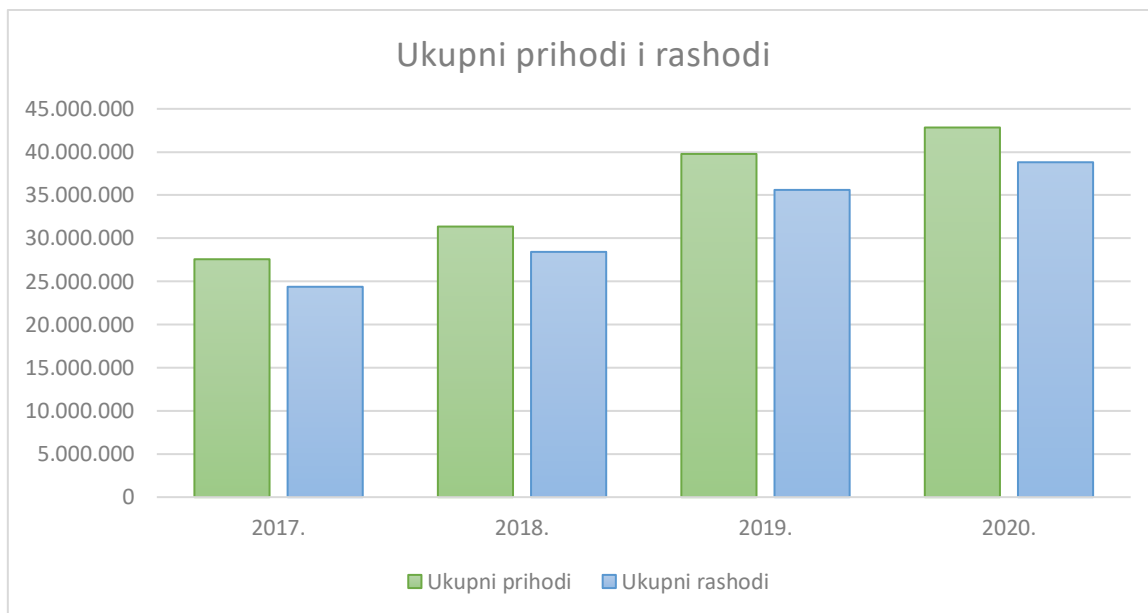
Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
I. POSLOVNI PRIHODI (u kn)	26.717.526	31.286.873	39.739.015	42.731.061
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe (u kn)	0	0	0	0
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe) (u kn)	26.650.683	30.422.390	38.629.025	40.625.569
3. Ostali poslovni prihodi	66.843	864.483	1.109.990	2.105.492
II. POSLOVNI RASHODI (u kn)	24.283.108	28.199.651	35.330.291	38.552.329

2. Materijalni troškovi (u kn)	16.570.401	19.900.978	25.262.363	25.870.924
3. Troškovi osoblja (u kn)	2.261.981	2.477.428	2.932.141	2.866.940
4. Amortizacija (u kn)	1.716.801	2.292.629	2.870.492	5.816.371
5. Ostali troškovi i rashodi (u kn)	3.631.499	3.440.099	3.817.472	3.861.666
6. Vrijednosna usklađenja i rezerviranja (u kn)	102.426	88.517	447.823	91.133
III. FINANCIJSKI PRIHODI (u kn)	855.122	75.383	38.426	110.312
IV. FINANCIJSKI RASHODI (u kn)	96.666	224.712	277.795	305.924
IX. UKUPNI PRIHODI (u kn)	27.572.648	31.362.256	39.777.441	42.841.373
X. UKUPNI RASHODI (u kn)	24.379.774	28.424.363	35.608.086	38.812.958
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (u kn)	3.192.874	2.937.893	4.169.355	4.028.415
XII. POREZ NA DOBIT (u kn)	589.698	555.894	794.911	726.632
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (u kn)	2.603.176	2.381.999	3.374.444	3.301.783

Izvor: Prgomet transporti d.o.o.

Skraćeni račun dobiti i gubitka prikazuje da su poslovni prihodi u prvoj godini promatranog razdoblja, 2017., iznosili 26.717.526 kn, te kroz preostale tri promatrane godine bilježe stalni rast. 2018. godine iznosili su 31.286.873 kn, 2019. 39.739.015 kn, a u 2020. godini iznosili su 42.731.061 kn. Poslovni rashodi također bilježe rast kroz promatrane četiri godine. 2017. godine iznosili su 24.283.108 kn, 2018. porasli su na 28.199.651 kn, 2019. na 35.330.291 kn, a 2020. godine iznosili su 38.552.329 kn.

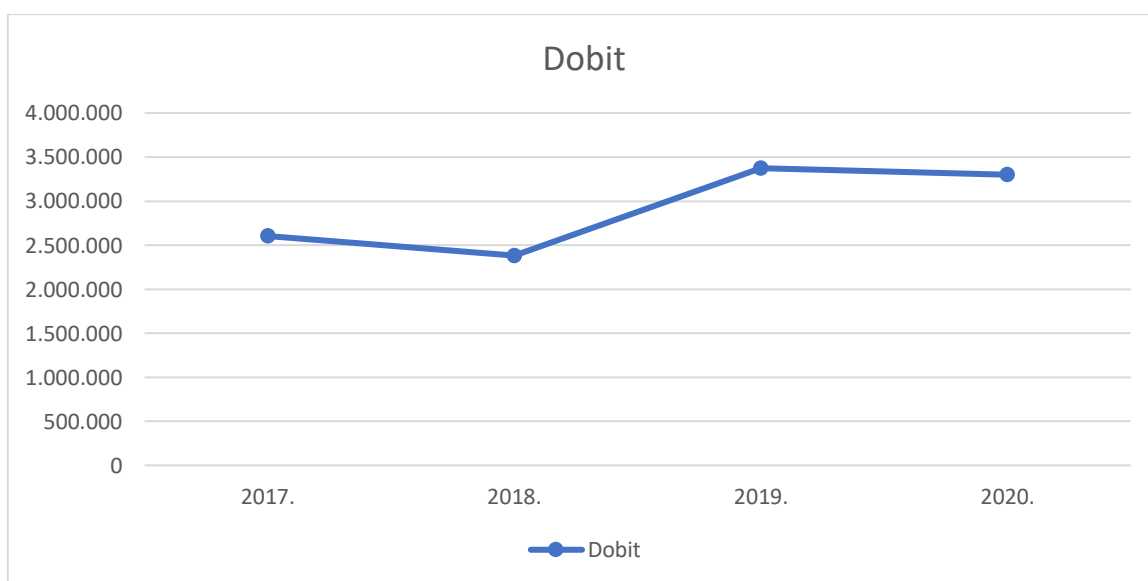
Na sljedećem grafičkom prikazu iskazan je trend kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Prgomet transporti d.o.o. kroz četiri promatrane godine. Uočljiv je trend rasta i ukupnih prihoda i ukupnih rashoda kroz promatrano razdoblje. 2017. godine ukupni prihodi iznosili su 27.572.648 kn, godinu kasnije iznosili su 31.362.256 kn, 2019. zabilježena je vrijednost od 39.777.441 kn, a 2020. 42.841.373 kn. Ukupni rashodi su u 2017. godini iznosili 24.379.774 kn, 2018. 28.424.363 kn, 2019. 35.608.086 kn, a 2020. godine zabilježena im je vrijednost od 38.812.958 kn.

Grafički prikaz 6.7 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Prgomet transporti d.o.o. od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

Dobit, čiji trend kretanja je prikazan na grafičkom prikazu, 2017. godine iznosila je 2.603.176 kn, zatim je zabilježen blagi pad na 2.381.999 kn, da bi u 2019. poduzeće poslovalo s povećanjem dobiti u vrijednosti od 3.374.444 kn. 2020. godine, dobit poduzeća ponovno je u blagom padu i iznosi 3.301.783 kn.

Grafički prikaz 6.8 Dobit poduzeća Prgomet transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

Nakon analize bilance te računa dobiti i gubitka, slijedi izračun rentabilnosti imovine (ROA) i rentabilnosti vlastitog kapitala (ROE). Kao i kod izračuna prošlih poduzeća, najprije je potrebno izračunati profitnu maržu i koeficijent obrtaja ukupne imovine, što je prikazano u sljedećim tablicama.

Za izračun profitne marže, stavljaju se u odnos neto dobit i ukupni prihodi.

Tablica 6.17 Izračun profitne marže za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Neto dobit	2.603.176	2.381.999	3.374.444	3.301.783
Ukupni prihodi	27.572.648	31.362.256	39.777.441	42.841.373
Profitna marža	0,0944 (9,44%)	0,0760 (7,6%)	0,0848 (8,48%)	0,0771 (7,71%)

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Profitna marža poduzeća Prgomet transporti d.o.o. 2018. godine iznosila je 7,60% što znači da se smanjila u odnosu na 2017. godinu kada je iznosila 9,44%. To je posljedica povećanja ukupnih prihoda, ali i ukupnih rashoda u tolikoj mjeri da je na kraju neto dobit manja nego godinu prije. 2019. porasla je na 8,48%, budući da se neto dobit povećala za približno 42%. U 2020. godini profitna marža opet bilježi pad na 7,71%.

U sljedećoj tablici prikazan je izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Prgomet transporti d.o.o. koji stavlja u odnos ukupne prihode i ukupnu imovinu.

Tablica 6.18 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupni prihod	27.572.648	31.362.256	39.777.441	42.841.373
Ukupna imovina	14.611.765	19.142.664	24.884.520	24.805.805
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,887	1,6383	1,5985	1,7271

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Koeficijentom obrtaja ukupne imovine ukazuje koliko puta godišnje poduzeće obrne svoju ukupnu imovinu, odnosno koliko kuna ukupnih prihoda je ostvarilo na jednu kunu ukupne imovine. Sukladno tome, poželjna vrijednost ovog pokazatelja je 1 ili više. Prema tome, poduzeće Prgomet transporti d.o.o. efikasno koristi svoju imovinu s obzirom da kroz sve četiri godine promatranog razdoblja je vrijednost koeficijenta veća od 1. Godina u kojoj je poduzeće najefikasnije koristilo svoju imovinu bila je 2017. godina kada je poduzeće godišnje 1,887 puta obrnulo svoju ukupnu imovinu. 2018. godine vrijednost koeficijenta iznosila je 1,6383, 2019. godine 1,5985, a 2020. godine 1,7271.

Sljedeći korak je izračunavanje rentabilnosti imovine (ROA) tako da se pomnoži profitna marža i koeficijent obrtaja ukupne imovine. Rezultati su prikazani u sljedećoj tablici.

Tablica 6.19 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0944	0,0760	0,0848	0,0771
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,887	1,6383	1,5985	1,7271
ROA	0,1781 17,81%	0,1245 12,45%	0,1356 13,56%	0,1332 13,32%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Prema dobivenim izračunima, rentabilnost imovine poduzeća Prgomet transporti d.o.o. kroz sve četiri promatrane godine bilježi vrijednost veću od 12%. 2017. godine je zabilježena najveća vrijednost ROA-e, a ona je iznosila 17,81%. 2018. godine vrijednost ROA-e je bila 12,45%, 2019. 13,56%, a 2020. godine 13,32%.

Slijedi izračun multiplikatora glavnice koji stavlja u odnos ukupnu imovinu i glavnice.

Tablica 6.20 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupna imovina	14.611.765	19.142.664	24.884.520	24.805.805
Glavnica (kapital i rezerve)	7.546.978	9.928.977	13.303.421	16.605.204
Multiplikator glavnice	1,9361	1,9280	1,8705	1,4939

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Rezultati pokazuju da je multiplikator kroz sve četiri promatrane godine približno jednak. 2017. godine, kada ujedno bilježi i najveću vrijednost, iznosio je 1,9361, što znači da je poduzeće te godine od 100 kuna imovine, iz vlastitih izvora financiralo 52 kune. S obzirom da u ovoj godini multiplikator bilježi najveću vrijednost, to ukazuje da poduzeće najviše koristi financijsku polugu te da se više zadužuje i financira iz dužničkih izvora u odnosu na godinu koje slijede. Najmanju vrijednost multiplikator glavnice bilježi 2020. godine kada je iznosio 1,4939 što znači da je u toj godini poduzeće od 100 kuna imovine, iz vlastitih izvora financiralo 67 kuna.

Slijedi izračun povrata na vlastiti kapital koji se dobiva umnoškom profitne marže, koeficijenta obrtaja ukupne imovine i multiplikatora glavnice.

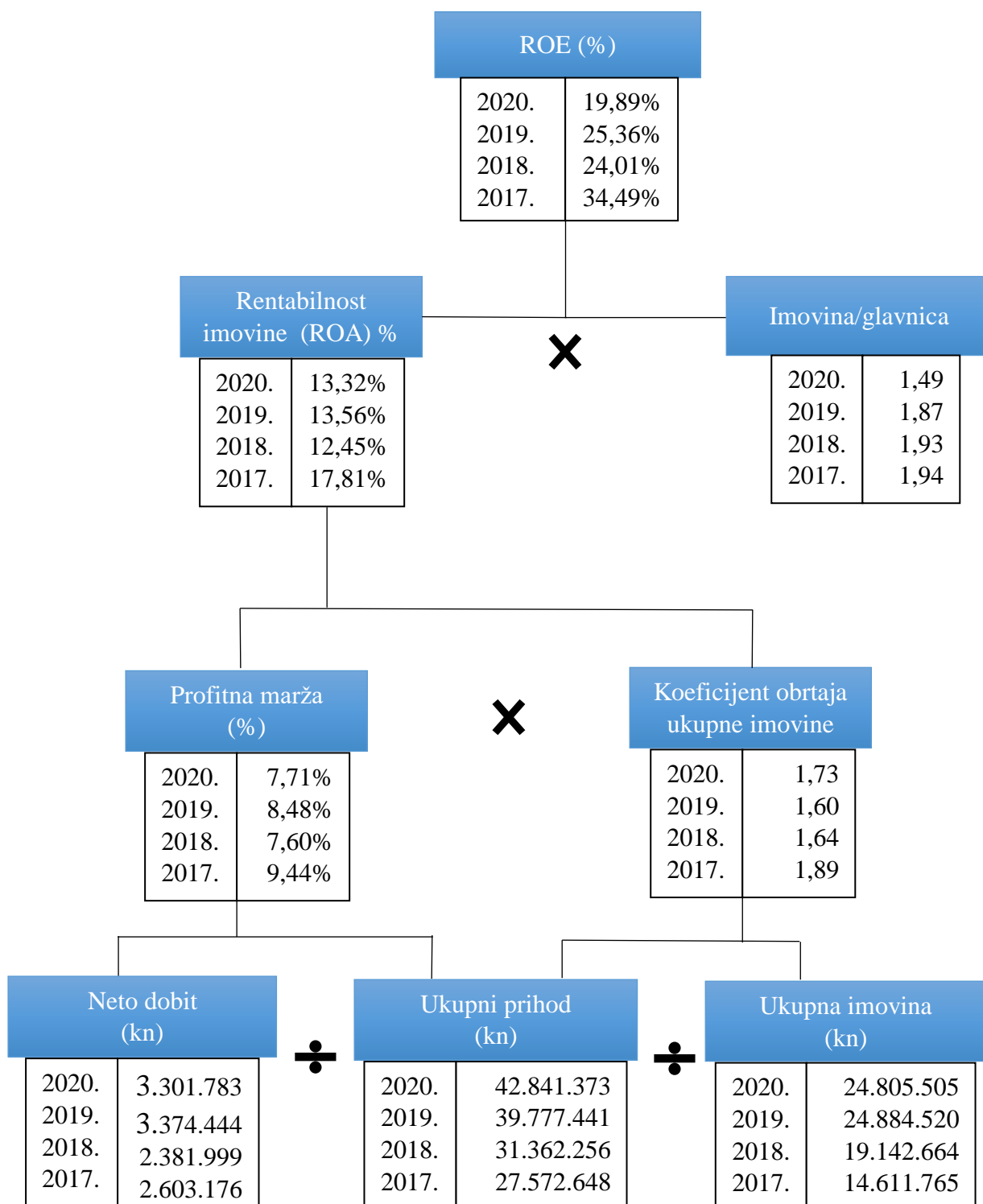
Tablica 6.21 Izračun povrata na vlastiti kapital (ROE) za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0944	0,0760	0,0848	0,0771
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,887	1,6383	1,5985	1,7271
Multiplikator glavnice	1,9361	1,9280	1,8705	1,4939
ROE	0,3449 34,49%	0,2401 24,01%	0,2536 25,36%	0,1989 19,89%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Najveću vrijednost ROE postiže 2017. godine kada je iznosio 34,49%. 2018. godine ROE iznosi 24,01%, 2019. godine 25,36%, dok 2020. godine pada na 19,89%. Tijekom svih četiri godina je rentabilnost vlastitog kapitala veća od rentabilnosti imovine što znači da bi se poduzeću isplatilo poslovati posuđenim novcem, odnosno tuđim kapitalom gdje će povrat na imovinu pokriti trošak duga.

Na sljedećem grafičkom prikazu dana je shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.

Grafički prikaz 6.9 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.

Izvor: izrada autora

6.4. Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće TTI d.o.o.

U ovome dijelu uradit će se izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Prikazat će se najprije skraćena bilanca te račun dobiti i gubitka čiji podaci će se koristiti u daljnjim izračunima.

Tablica 6.22 Skraćena bilanca poduzeća TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (u kn)	15.976.188	15.552.104	16.183.906	14.847.702
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (u kn)	0,00	0,00	0,00	0,00
II. MATERIJALNA IMOVINA (u kn)	15.976.188	15.552.104	16.183.906	14.847.702
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (u kn)	0	0	0	0
IV. POTRAŽIVANJA (u kn)	0	0	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (u kn)	25.961.344	26.718.304	24.891.696	18.667.325
I. ZALIHE (u kn)	13.990.481	13.141.850	12.767.161	6.497.049
II. POTRAŽIVANJA (u kn)	9.095.612	11.220.095	11.312.321	10.053.032
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (u kn)	211.413	159.569	125.849	95.000
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI (u kn)	2.663.838	2.196.790	686.365	2.022.244
E) UKUPNO AKTIVA (u kn)	43.775.891	43.158.505	42.808.275	34.257.472
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE (u kn)	5.549.664	5.635.257	5.721.913	5.352.976
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL (u kn)	4.764.400	4.764.400	4.764.400	4.764.400
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (u kn)	14.569,00	5.265	8.857	4.513,00

VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (u kn)	770.695	865.592	948.656	584.063,00
B) REZERVIRANJA (u kn)	0	0	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE (u kn)	4.990.665	3.219.596	5.890.469	12.817.371
D) KRATKOROČNE OBVEZE (u kn)	33.204.935	34.277.146	31.174.670	16.059.299,00
F) UKUPNO – PASIVA (u kn)	43.775.891	43.158.505	42.808.275	34.257.472

Izvor: obrada autora prema podacima iz bilance poduzeća TTI d.o.o., Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na <https://digitalnakomora.hr/> [10.08.2021.]

Tablica skraćene bilance prikazuje da se ukupna imovina poduzeća TTI d.o.o. od 2017. do 2019. nije pretjerano mijenjala. 2017. iznosila je 43.775.891 kn, 2018. 43.158.505 kn, a 2019. 42.808.275 kn, a 2020. godine se smanjila na 34.257.472 kn.

Tablica 6.23 Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

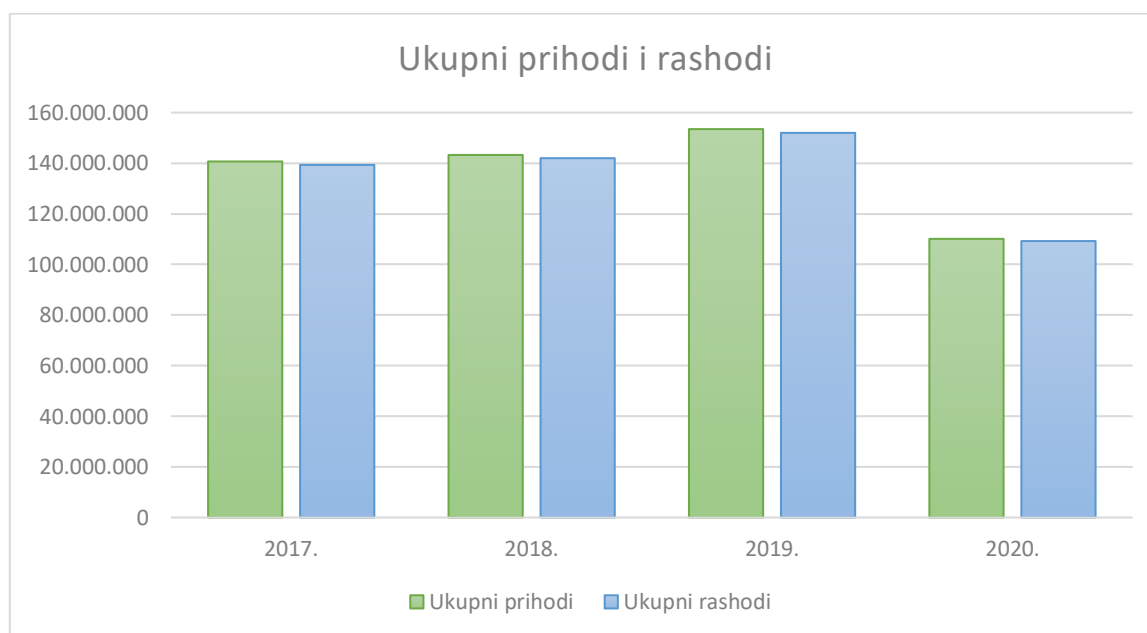
Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
I. POSLOVNI PRIHODI (u kn)	140.101.669	142.782.776	153.299.129	109.850.929
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe (u kn)	0	0	0	0
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe) (u kn)	135.472.430	139.185.715	148.300.112	103.563.731
3. Ostali poslovni prihodi	4.629.239	3.597.061	4.999.017	6.287.198
II. POSLOVNI RASHODI (u kn)	137.811.138	140.594.270	150.421.570	107.655.884
3. Troškovi osoblja (u kn)	7.920.653	8.799.641	9.164.921	8.897.862
4. Amortizacija (u kn)	2.948.059	2.840.635	2.984.548	3.092.278
5. Ostali troškovi i rashodi (u kn)	6.041.593	6.090.286	6.032.614	5.211.167
III. FINANCIJSKI PRIHODI (u kn)	578.475	471.166	160.657	244.548
IV. FINANCIJSKI RASHODI (u kn)	1.503.203	1.375.294	1.567.735	1.567.025,00
IX. UKUPNI PRIHODI (u kn)	140.680.144	143.253.942	153.459.786	110.095.477

X. UKUPNI RASHODI (u kn)	139.314.341	141.969.564	151.989.305	109.222.909
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (u kn)	1.365.803	1.284.378	1.470.481	872.568
XII. POREZ NA DOBIT (u kn)	595.108	418.786	521.825	288.505
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (u kn)	770.695	865.592	948.656	584.063

Izvor: obrada autora prema podacima iz računa dobiti i gubitka poduzeća TTI d.o.o., Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na <https://digitalnakomora.hr/> [24.08.2021.]

Iz tablice skraćenog računa dobiti i gubitka vidljivo je da poslovni prihodi rastu u razdoblju od 2017. do 2019. godine. 2017. godine iznosili su 140.101.669 kn, 2018. zabilježena im je vrijednost od 142.782.776 kn, a 2019. 153.299.129 kn. 2020. godine poduzeće bilježi smanjenje poslovnih prihoda, točnije 109.850.929 kn. Poslovni rashodi bilježe sličan trend kretanja. 2017. iznosili su 137.811.138 kn, 2018. 140.594.270 kn, a 2019. godine 150.421.570 kn. 2020. godine poslovni rashodi smanjeni su na 107.655.884 kn.

Na sljedećem grafičkom prikazu iskazan je trend kretanja ukupnih prihoda i ukupnih rashoda kroz promatrano razdoblje.

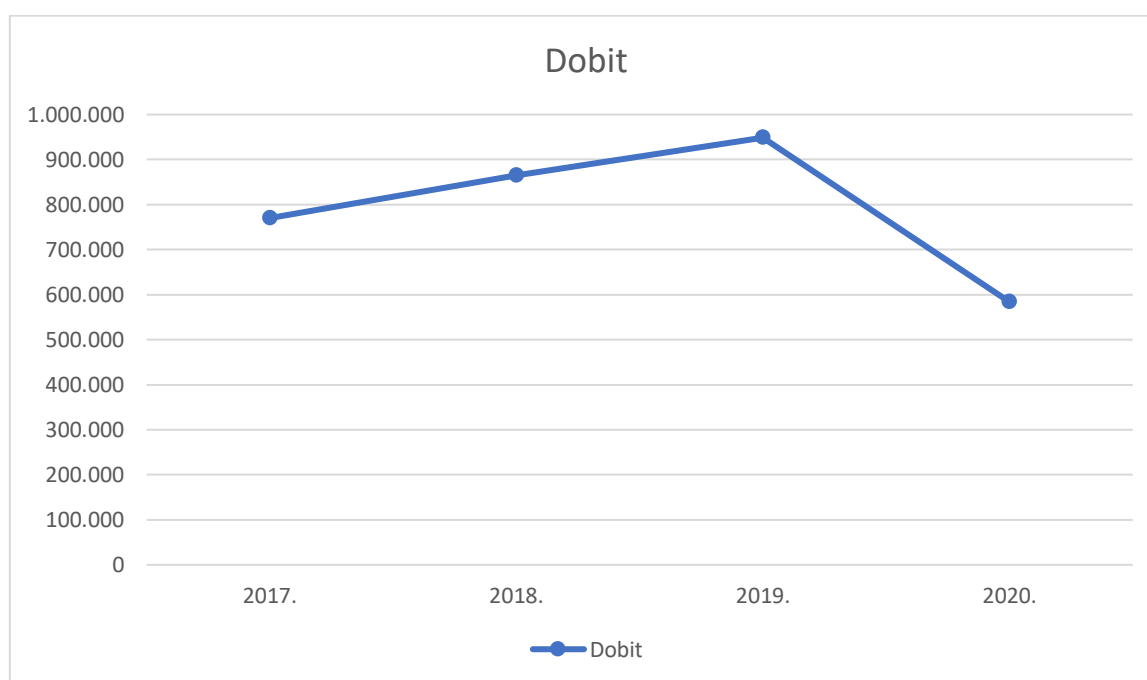

Grafički prikaz 6.10 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća TTI d.o.o. od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

Ukupni prihodi i ukupni rashodi su tijekom prve dvije godine promatranog razdoblja bili približne vrijednosti. 2017. godine ukupni prihodi iznosili su 140.680.144 kn, 2018. 143.253.942 kn. 2019. dogodio se rast na 153.459.786 kn, a godinu kasnije, 2020., pad na 110.095.477 kn. Ukupni rashodi slijede taj trend, 2017. iznosili su 139.314.341 kn, 2018. 141.959.564 kn, a 2019. iznosili su 151.989.305 kn, da bi se 2020. dogodio pad na 109.222.909 kn.

Dobit poduzeća TTI d.o.o. je prve tri promatrane godine imala pozitivan trend kretanja, odnosno, 2017. iznosila je 770.695 kn, 2018. je iznosila 865.592 kn, a 2019. 948.656 kn. 2020. godine zabilježen je pad dobiti koja je tada iznosila 584.063 kn. Trend kretanja dobiti prikazan je na sljedećem grafičkom prikazu.

Grafički prikaz 6.11 Dobit poduzeća TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

U nastavku slijedi izračun rentabilnost imovine (ROA) i rentabilnost vlastitog kapitala (ROE). Za izračun ROA potrebno je najprije izračunati profitnu maržu i koeficijent obrtaja ukupne imovine, što je prikazano u sljedećim dvjema tablicama.

Za izračun profitne marže, stavlja se u odnos neto dobit i ukupni prihodi.

Tablica 6.24 Izračun profitne marže za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Neto dobit	770.695	865.592	948.656	584.063
Ukupni prihodi	140.680.144	143.253.942	153.459.786	110.095.477
Profitna marža	0,0055 0,55%	0,0060 0,60%	0,0062 0,62%	0,0053 0,53%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

U 2017. godini profitna marža iznosila je 0,55% što je posljedica visokih ukupnih rashoda zbog kojih je neto dobit niska, a time i profitna marža. Ovakav trend nastavlja se i u sljedeće tri godine. Iznosi ukupnih rashoda su vrlo blizu iznosila ukupnih prihoda, što rezultira niskom neto dobiti, a ujedno i profitnu maržu koja je u 2018. iznosila 0,60%, u 2019. 0,62%, a u 2020. godini 0,53%. Može se zaključiti, s obzirom da ni u jednoj godini ne prelazi 1%, da je profitna marža poduzeća TTI d.o.o. vrlo niska.

U sljedećoj tablici prikazan je izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće TTI d.o.o. koji stavlja u odnos ukupne prihode i ukupnu imovinu.

Tablica 6.25 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupni prihod	140.680.144	143.253.942	153.459.786	110.095.477
Ukupna imovina	43.775.891	43.158.505	42.808.275	34.257.472
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	3,2136	3,3193	3,5848	3,2138

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Koeficijentom obrtaja ukupne imovine se prikazuje koliko puta godišnje poduzeće obrne svoju imovinu i poželjno je da njegova vrijednost bude 1 ili veća. Prema izračunima iz prethodne tablice, poduzeće TTI d.o.o. vrlo dobro koristi svoju imovinu s obzirom da je kroz sve četiri godine promatranog razdoblja, vrijednost koeficijenta veća od 3. Najefikasnije korištenje imovine, poduzeće TTI d.o.o. je obavljalo 2019. godine kada je 3,5848 puta obrnulo svoju imovinu, odnosno na 1 kunu ukupne imovine je ostvarilo 3,5848 kune.

Sljedeći korak je izračun rentabilnosti imovine kao umnoška profitne marže i koeficijenta obrtaja ukupne imovine.

Tablica 6.26 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0055	0,0060	0,0062	0,0053
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	3,2136	3,3193	3,5848	3,2138
ROA	0,0177 1,77%	0,0199 1,99%	0,0222 2,22%	0,0170 1,70%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Rezultati prikazuju da je rentabilnost imovine poduzeća TTI d.o.o. 2017. godine iznosila 1,77%, godinu kasnije 1,99%, 2019. godine 2,22%, što je ujedno i najveća vrijednost ROA u promatranom razdoblju, dok je 2020. godine ROA iznosila 1,70%.

Sljedeći korak je izračunavanje multiplikatora glavnice koji će se koristiti dalje u izračunu povrata na kapital.

Tablica 6.27 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupna imovina	43.775.891	43.158.505	42.808.275	34.257.472
Glavnica (kapital i rezerve)	5.549.664	5.635.257	5.721.913	5.352.976
Multiplikator glavnice	7,8880	7,6587	7,4815	6,3997

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Rezultati prikazuju da najveću vrijednost multiplikatora glavnice poduzeće TTI d.o.o. bilježi 2017. godine iznosom 7,8880. Što znači da je te godine, poduzeće od 100 kuna imovine, 13 kuna financiralo iz vlastitih izvora. Približnu vrijednost multiplikatora glavnice poduzeće je imalo i u 2018. i 2019. godini. 2020. godine vrijednost mu je iznosila 6,3997, prema čemu je

poduzeće od 100 kuna imovine, 16 kuna financiralo iz vlastitih izvora. Prema ovim rezultatima, poduzeće je najviše koristilo financijsku polugu 2017. godine s obzirom da se tada više zaduživalo i financiralo iz dužničkih izvora u odnosu na buduće godine koje su uslijedile.

Slijedi izračun povrata na vlastiti kapital koji se dobiva umnoškom profitne marže, koeficijenta obrtaja ukupne imovine i multiplikatora glavnice.

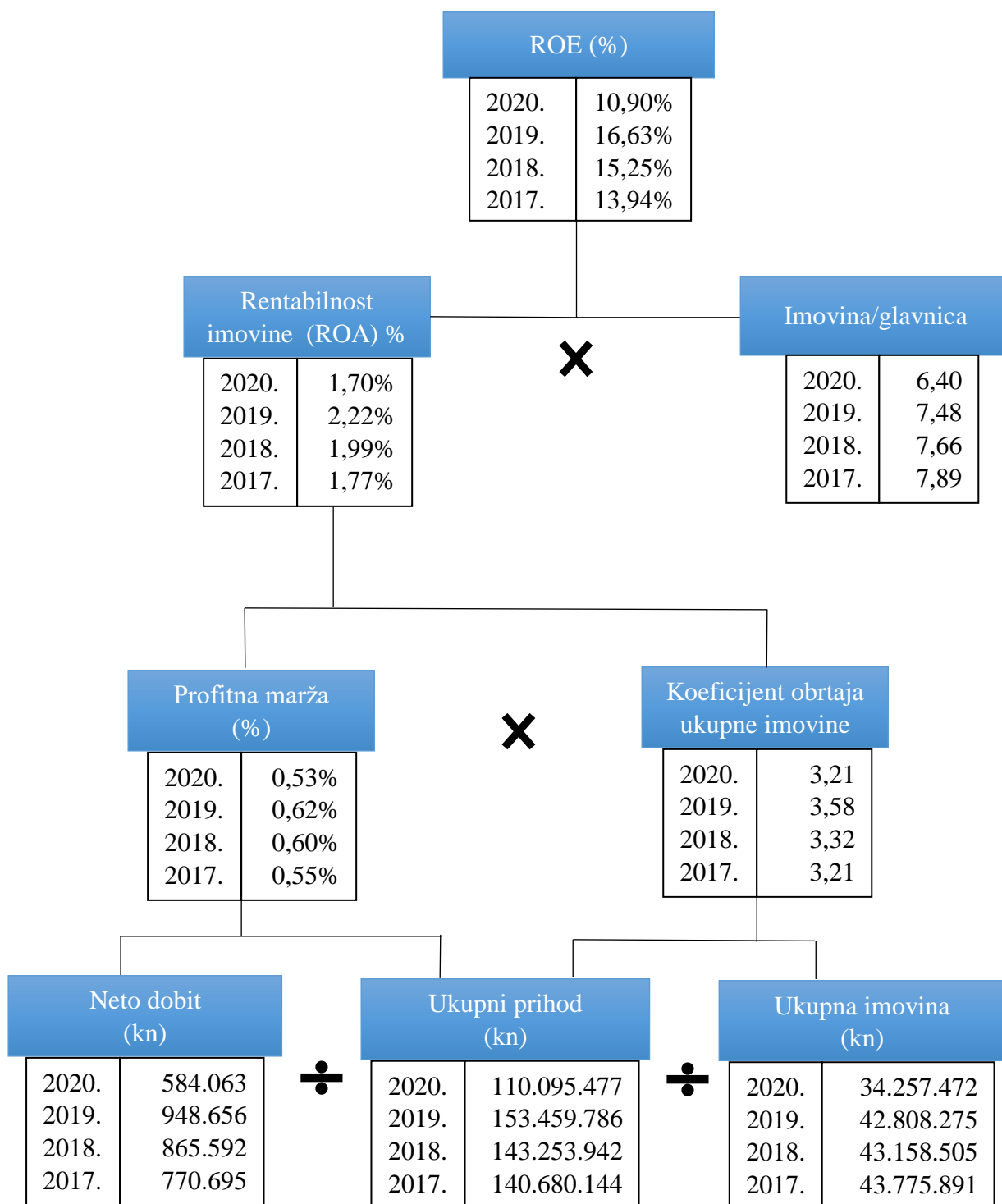
Tablica 6.28 Izračun povrata na kapital (ROE) za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0055	0,0060	0,0062	0,0053
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	3,2136	3,3193	3,5848	3,2138
Multiplikator glavnice	7,8880	7,6587	7,4815	6,3997
ROE	0,1394 13,94%	0,1525 15,25%	0,1663 16,63%	0,1090 10,90%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Prema rezultatima iz tablice, ROE je za poduzeće TTI d.o.o. 2017. godine iznosio 13,94%, te se dalje povećavao. 2018. iznosio je 15,25%, a 2019. 16,63%. U 2020. godini ROE je smanjen na 10,90%. Rentabilnost vlastitog kapitala veća od rentabilnosti imovine tijekom sve četiri godine što znači da bi se poduzeću isplatilo poslovati posuđenim novcem, odnosno tuđim kapitalom gdje će povrat na imovinu pokriti trošak duga, tj. kamate.

Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće TTI d.o.o. prikazana je na grafičkom prikazu na sljedećoj strani.

Grafički prikaz 6.12 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće TTI d.o.o.

Izvor: izrada autora

6.5. Izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Uter Utrius d.o.o.

U ovome dijelu uradit će se izračun DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Uter Utrius d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Prikazat će se najprije skraćena bilanca te račun dobiti i gubitka čiji podaci će se koristiti u daljnjim izračunima.

Tablica 6.29 Skraćena bilanca poduzeća Uter Utrius d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	517.815	891.864	1.034.430	1.329.222
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	41.875	34.375,00	57.179	45.235
II. MATERIJALNA IMOVINA	475.940	857.489	977.251	1.283.987
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	0	0	0	0
IV. POTRAŽIVANJA	0	0	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	5.122.964	5.026.875	4.282.090	4.657.523
I. ZALIHE	6.016	0,00	0,00	13.206,00
II. POTRAŽIVANJA	4.235.373	3.853.533	3.287.246	3.970.564
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	83.000	147.840	166.340	96.760
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	798.575	1.025.502	828.504	576.993
E) UKUPNO AKTIVA	5.660.276	5.960.598	5.363.552	6.052.536
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	1.363.504	1.445.837	1.509.497	1.939.865
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	20.000	20.000	20.000	20.000
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.018.207	1.153.413	1.365.987	1.443.414
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	325.297	272.424	123.510	476.451

B) REZERVIRANJA	0	0	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE	181.266	653.841	796.002	915.745
D) KRATKOROČNE OBVEZE	4.115.506	3.800.920	3.058.053	3.196.926
F) UKUPNO – PASIVA	5.660.276	5.960.598	5.363.552	6.052.536

Izvor: obrada autora prema podacima iz bilance poduzeća Uter Utrius d.o.o., Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na <https://digitalnakomora.hr/> [10.08.2021.]

Ukupna imovina poduzeća Uter Utrius u 2017. godini iznosila je 5.660.276 kn, u 2018. godini 5.960.598kn, godinu kasnije, u 2019., 5.363.552 kn, a 2020. vrijednost imovine iznosila je 6.052.536 kn.

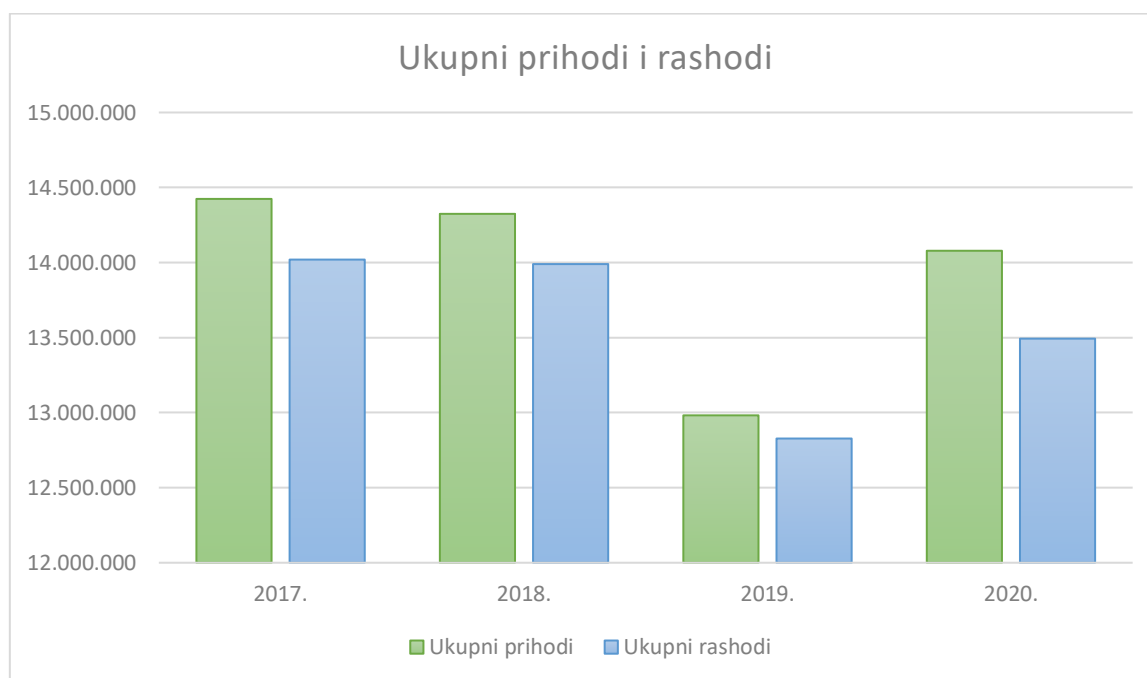
Tablica 6.30 Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Uter Utrius d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Naziv pokazatelja	2017.	2018.	2019.	2020.
I. POSLOVNI PRIHODI	14.337.658	14.304.196	12.833.280	13.572.544
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	14.311.915	14.266.141	12.703.085	13.489.752
3. Ostali poslovni prihodi	25.743	38.055	130.195	82.792
II. POSLOVNI RASHODI	13.810.773	13.854.479	12.690.972	13.019.177
3. Troškovi osoblja	452.148	533.925	645.535	838.848
4. Amortizacija	109.790	173.476	286.297	368.341
5. Ostali troškovi i rashodi	174.615	257.471	564.077	516.776
III. FINANCIJSKI PRIHODI	86.268	20.317	148.645	505.952
IV. FINANCIJSKI RASHODI	208.957	135.318	136.555	473.889
IX. UKUPNI PRIHODI	14.423.926	14.324.513	12.981.925	14.078.496
X. UKUPNI RASHODI	14.019.730	13.989.797	12.827.527	13.493.066
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	404.196	334.716	154.398	585.430
XII. POREZ NA DOBIT	78.899	62.292	30.888	108.979
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	325.297	272.424	123.510	476.451

Izvor: obrada autora prema podacima iz računa dobiti i gubitka poduzeća Uter Utrius d.o.o., Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na <https://digitalnakomora.hr/> [10.08.2021.]

Prema dostupnome računu dobiti i gubitka, poslovni prihodu poduzeća Uter Utrius d.o.o. u 2017. godini iznosili su 14.337.658 kn, u 2018. su se smanjili na 14.304.196 kn, da bi se u 2019. dogodio pad na 12.833.280 kn. 2020. godine zabilježen je rast na 13.572.544 kn. S druge strane, poslovni rashodi iznosili su u 2017. godini 13.810.773 kn, u 2018. 13.854.479 kn, u 2019. 12.690.972 kn, a u 2020. godini 13.019.177 kn.

Sljedeći grafički prikaz prikazuje trend kretanja ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Uter Utrius d.o.o. kroz četiri godine.

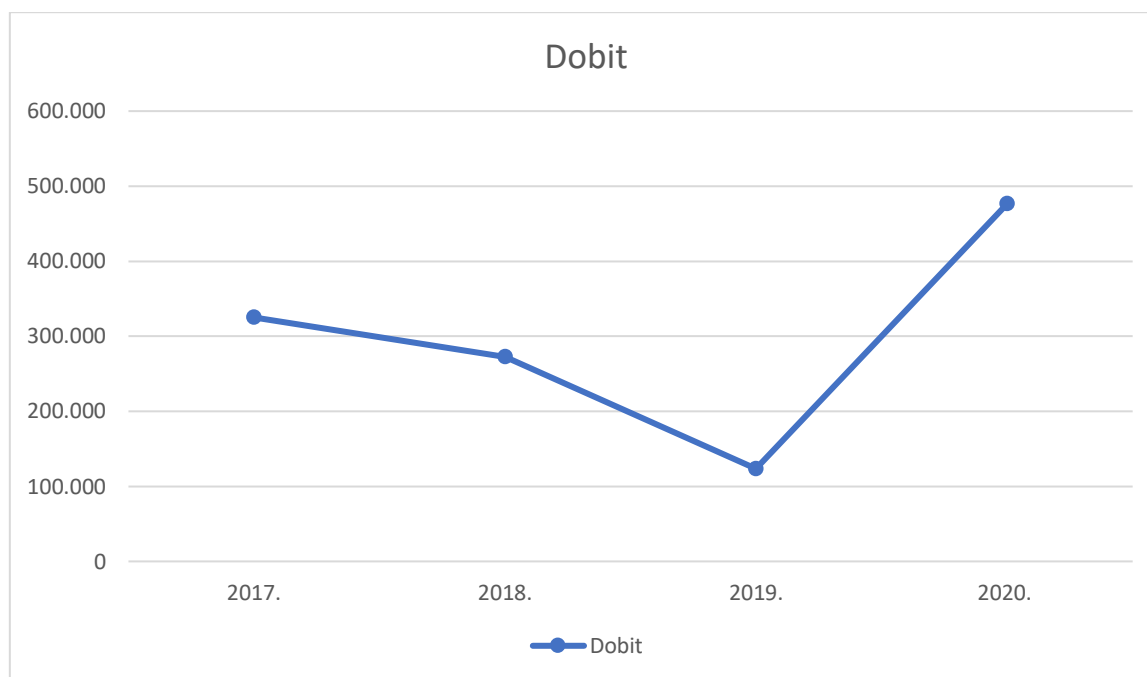
Grafički prikaz 6.13 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Uter Utrius d.o.o. od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

Ukupni prihodi bilježe pad od 2017. do 2019. U prvoj promatranoj godini iznosili su 14.423.926 kn, godinu kasnije smanjili su se na 14.324.513 kn, a u 2019. godini iznosili su 12.981.925 kn. U 2020. godine zabilježen je ponovno rast u iznosu od 14.078.496 kn. Ukupni rashodi u 2017. godini iznosili su 14.019.730 kn, u 2018. 13.989.797 kn, a 2019. godine 12.827.527. 2020. godine zabilježen je rast ukupnih rashoda na 13.493.066 kn.

Dobit poduzeća Uter Utrius je u prve tri godine promatranog razdoblja u padu, odnosno, 2017. godine iznosila je 325.297 kn, 2018. pada na 272.424 kn, a 2019. iznosi 123.510 kn. U

2020. godini, situacija se poboljšava i dobit iznosi 476.451 kn, što je i prikazano na sljedećem grafičkom prikazu.

Grafički prikaz 6.14 Dobit poduzeća Uter Utrius d.o.o. od 2017. do 2020. godine

Izvor: izradio autor prema dostupnim podacima

U nastavku slijedi izračun rentabilnost imovine (ROA) i rentabilnost vlastitog kapitala (ROE). Za izračun ROA potrebno je najprije izračunati profitnu maržu i koeficijent obrtaja ukupne imovine, što je prikazano u sljedećim dvjema tablicama.

Za izračun profitne marže, stavlja se u odnos neto dobit i ukupni prihodi.

Tablica 6.31 Izračun profitne marže za poduzeće Uter Utrius d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Neto dobit	325.297	272.424	123.510	476.451
Ukupni prihodi	14.423.926	14.324.513	12.981.925	14.078.496
Profitna marža	0,0226 2,26%	0,0190 1,90%	0,0095 0,95%	0,0338 3,38%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Profitna marža poduzeća Uter Utrius d.o.o. 2018. godine se smanjila u odnosu na 2017. godinu za 0,36%. Razlog toga je veće smanjenje ukupnih prihoda nego ukupnih rashoda, čime je i neto dobit smanjena, a na kraju i profitna marža. 2019. godine, kada su ukupni prihodi i rashodi bili najniži u promatranom razdoblju, profitna marža je bila manja od 1%, točnije 0,95%. Sljedeće godine vidljiv je zaokret s obzirom da je profitna marža porasla na 3,38%, što je najviša vrijednost u promatranom razdoblju.

Slijedi izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Uter Utrius d.o.o. koji stavlja u odnos ukupne prihode i ukupnu imovinu.

Tablica 6.32 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Uter Utrius d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupni prihod	14.423.926	14.324.513	12.981.925	14.078.496
Ukupna imovina	5.660.276	5.960.598	5.363.552	6.052.536
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,5483	2,4032	2,4204	2,3260

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Kao što je rečeno kod svakog izračunavanja koeficijenta obrtaja ukupne imovine, on prikazuje koliko puta godišnje poduzeće obrne svoju ukupnu imovinu, a poželjno je da njegova vrijednost bude što veća, odnosno veća od 1. Prema tome, poduzeće Uter Utrius d.o.o. zadovoljava spomenuti uvjet s obzirom da kroz promatrano razdoblje od četiri godine, njegov koeficijent obrtaja ukupne imovine nije manji od 2. Točnije, 2017. godine vrijednost koeficijenta iznosi 2,5483, što znači da je u toj godini poduzeće ostvarilo 2,5483 kune prihoda na 1 kunu uložene imovine ili da je poduzeće 2,5483 puta okrenulo svoju ukupnu imovinu. 2018. godine koeficijent je iznosio 2,4032, godinu kasnije 2,4204, a 2020. godine 2,3260. Prema spomenutim izračunima, poduzeće je najefikasnije koristilo svoju imovinu u 2017. godini.

U sljedećem koraku izračunat će se rentabilnost imovine množenjem profitne marže i koeficijenta ukupne imovine. Izračun je prikazan u sljedećoj tablici.

Tablica 6.33 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće Uter Utrius d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0226	0,0190	0,0095	0,0338
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,5483	2,4032	2,4204	2,3260
ROA	0,0576 5,76%	0,0457 4,57%	0,0230 2,30%	0,0786 7,86%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Prema dobivenim izračunima, rentabilnost imovine je 2017. godine iznosila 5,76% te je nakon toga u padu. 2018. godine ROA je iznosila 4,57%, a 2019. 2,30%. Zbog veće profitne marže, 2020. godine ROA je iznosila 7,86%.

U sljedećoj tablici izračunava se multiplikator glavnice koji će se koristiti dalje u izračunu povrata na vlastiti kapital (ROE).

Tablica 6.34 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće Uter Utrius d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupna imovina	5.660.276	5.960.598	5.363.552	6.052.536
Glavnica (kapital i rezerve)	1.363.504	1.445.837	1.509.497	1.939.865
Multiplikator glavnice	4,1513	4,1226	3,5532	3,1201

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Multiplikator glavnice poduzeća Uter Utrius d.o.o. u promatranom razdoblju najveću vrijednost postiže u 2017. godini vrijednošću 4,1513. Sukladno tome, u ovoj godini poduzeće je najviše koristilo financijsku polugu s obzirom da se više zaduživalo i financiralo iz dužničkih izvora u odnosu na prethodne godine. U 2017. godini, poduzeće je od 100 kuna imovine, 24 kune financiralo iz vlastitih izvora. Najmanju vrijednost multiplikatora glavnice poduzeće je imalo 2020. kada je ona iznosila 3,1201. Prema tome, poduzeće je od 100 kuna imovine, 32 kune financiralo iz vlastitih izvora.

Zadnji korak podrazumijeva izračun povrata na vlastiti kapital koji se dobiva umnoškom profitne marže, koeficijenta obrtaja ukupne imovine i multiplikatora glavnice.

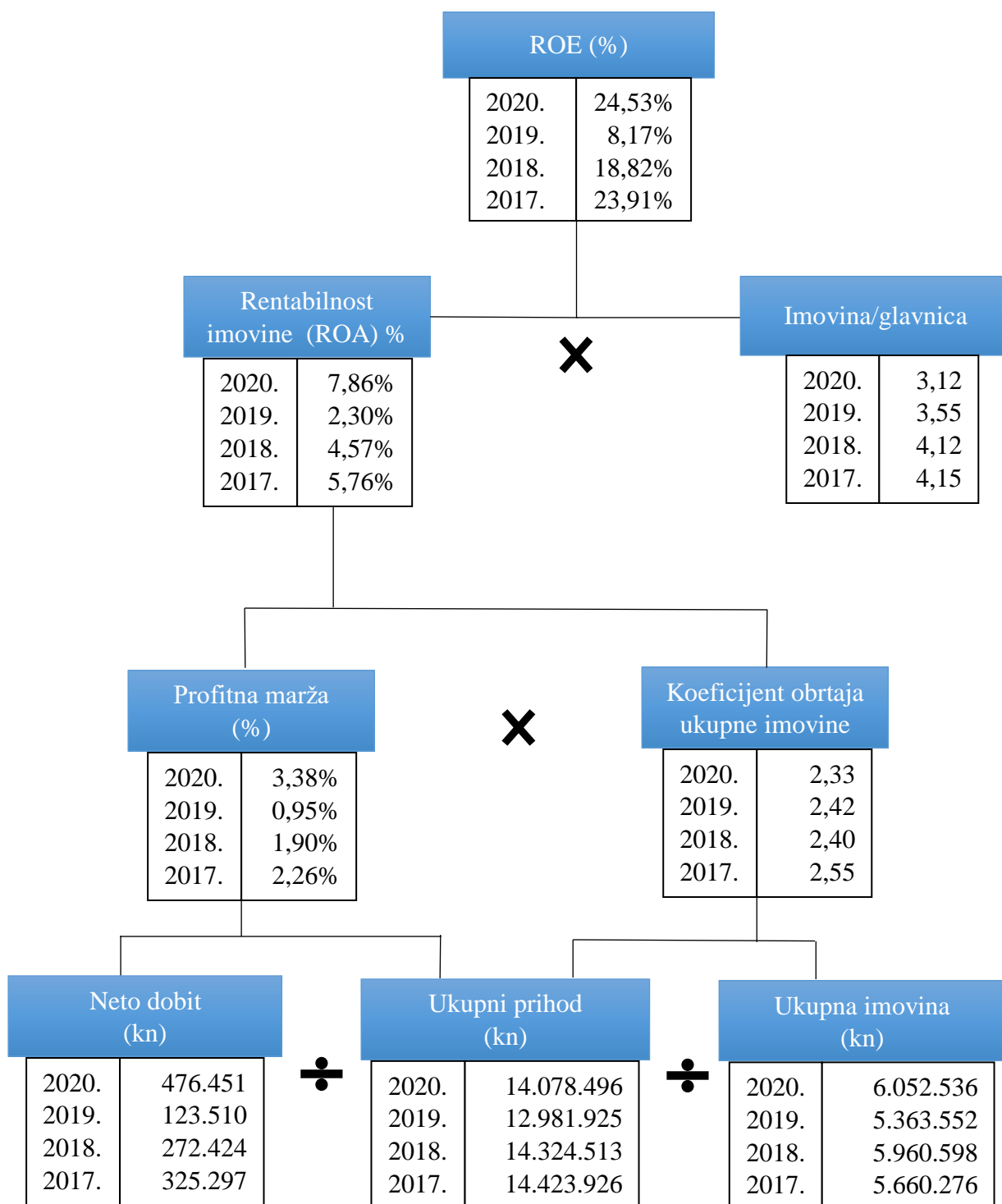
Tablica 6.35 Izračun povrata na vlastiti kapital (ROE) na poduzeće Uter Utrius d.o.o.

	2017.	2018.	2019.	2020.
Profitna marža	0,0226	0,0190	0,0095	0,0338
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,5483	2,4032	2,4204	2,3261
Multiplikator glavnice	4,1513	4,1226	3,5532	3,1201
ROE	0,2391 23,91%	0,1882 18,82%	0,0817 8,17%	0,2453 24,53%

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih financijskih izvještaja

Rentabilnost vlastitog kapitala 2017. godine za poduzeće Uter Utrius d.o.o. iznosila je 23,91%, u sljedećim dvama godinama vrijednost ROE pada, 2018. godine na 18,82%, a 2019. godine na 8,17%. 2020. godine vrijednost ponovno raste i ROE iznosi 24,53%. S obzirom da je rentabilnost vlastitog kapitala kroz sve četiri godine promatranog razdoblja veća od rentabilnosti imovine, tumači se da bi se poduzeću isplatilo poslovati posuđenim novcem, drugim riječima tuđim kapitalom, gdje će povrat na imovinu pokriti trošak duga.

Grafički prikaz na sljedećoj stranici prikazuje shemu DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Uter Utrius d.o.o.

Grafički prikaz 6.15 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Uter Utrius d.o.o.

Izvor: izrada autora

7. Usporedba izračuna DuPont sustava pokazatelja odabranih poduzeća

U ovome poglavlju slijedi usporedba DuPont sustava pokazatelja odabranih pet poduzeća za promatrano razdoblje od četiri godine, od 2017. do 2020. godine. Za svaku godinu bit će prikazana tablica sa sustavima pokazatelja DuPont analize za svako poduzeće. Osim tablično, usporedba poduzeća prikazat će se i grafički.

U tablici 7.1 dani su izračuni sustava pokazatelja DuPont analize svih pet odabranih poduzeća za 2017. godinu.

Tablica 7.1 Usporedba DuPont sustava pokazatelja odabranih poduzeća za 2017. godinu

Naziv pokazatelja	Kos transporti d.o.o.	Novak transporti Varaždin d.o.o.	Prgomet transporti d.o.o.	TTI d.o.o.	Uter Utrius d.o.o.
Profitna marža	1,64%	0,31%	9,44%	0,55%	2,26%
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,2899	2,5158	1,887	3,2136	2,5483
ROA	2,12%	0,78%	17,81%	1,77%	5,76%
Multiplikator glavnice	2,3827	1,5052	1,9361	7,8880	4,1513
ROE	5,04%	1,17%	34,49%	13,94%	23,91%

Izvor: izradio autor prema dobivenim izračunima

Najvišu profitnu maržu u 2017. godini ostvaruje poduzeće Prgomet transporti d.o.o. sa 9,44% čemu su doprinijeli visoki ukupni prihodi, odnosno dobit poslovanja. Na drugom mjestu je Uter Utrius d.o.o. sa 2,26%, na trećem mjestu Kos transporti d.o.o. sa 1,64%. Najmanja profitna marža zabilježena je kod poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. sa vrijednosti 0,31% te kod poduzeća TTI d.o.o. sa vrijednosti 0,55% što je rezultat niske dobiti razdoblja.

Unatoč niskoj dobit, poduzeće TTI d.o.o. bilježi najviši koeficijent obrtaja ukupne imovine u 2017. godini među odabranim poduzećima sa vrijednošću od 3,21. Prema tome, TTI d.o.o. je u spomenutoj godini svoju ukupnu imovinu obrnuo 3,21 puta. Nakon njega slijedi Uter Utrius koji je svoju imovinu obrnuo 2,55 puta, Novak transporti Varaždin d.o.o. 2,52 puta dok je

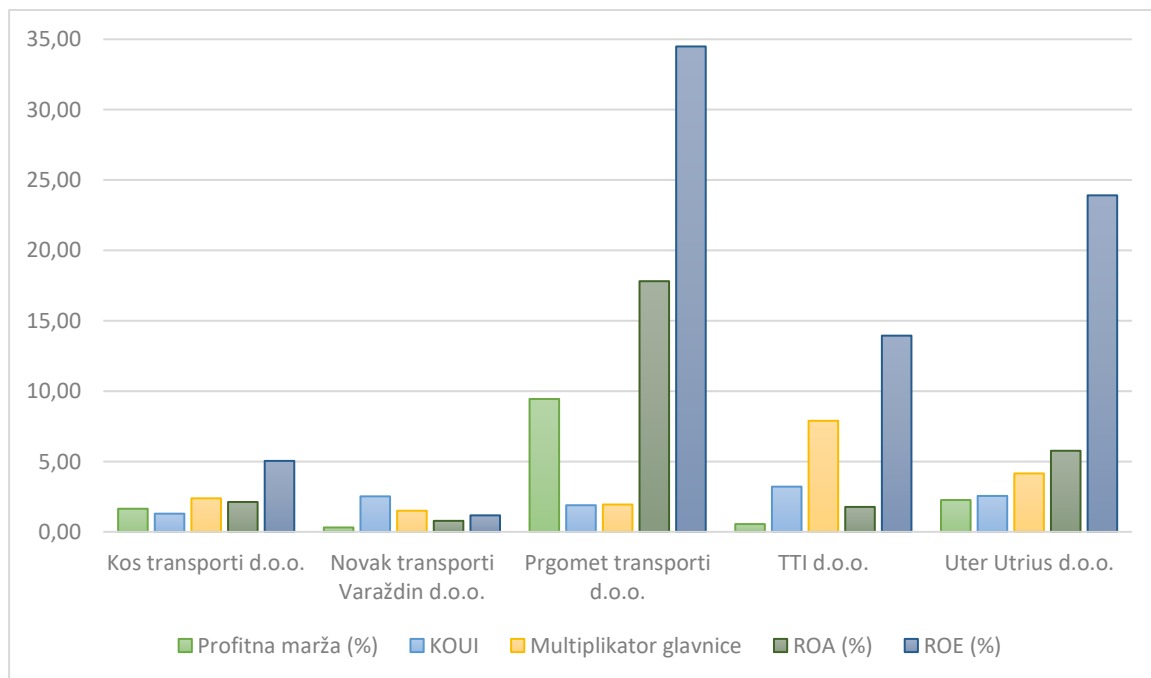
poduzeće Prgomet transporti d.o.o. obrnuo svoju imovinu 1,89 puta, a Kos transporti d.o.o. svoju ukupnu imovinu obrnulo 1,29 puta, što je najmanje od svih.

Najviša rentabilnost ukupne imovine zabilježena je kod poduzeća Prgomet transporti d.o.o. vrijednosti 17,81%. Najvišu ROA nakon njega ima Uter Utrius d.o.o. u iznosu od 5,76%. Zatim slijedi Kos transporti d.o.o. sa 2,12%, a među najnižim vrijednostima rentabilnosti ukupne imovine imaju TTI d.o.o. sa 1,77% i Novak transporti Varaždin d.o.o. sa 0,78%.

Najveću vrijednost multiplikatora glavnice, 7,88, bilježi poduzeće TTI d.o.o., nakon njega sa vrijednošću 4,15 slijedi Uter Utrius d.o.o., zatim Kos transporti d.o.o. sa 2,38, Prgomet transporti d.o.o. sa 1,94 i najmanji multiplikator glavnice bilježi Novak transporti Varaždin d.o.o. sa 1,50. Prema tome, financijsku polugu najviše koristi TTI d.o.o. s obzirom da od 100 kuna ukupne imovine, 24 kune financira iz vlastitih izvora, a 76 kuna iz tuđih izvora, dok se Novak transporti Varaždin d.o.o. zadužuje najmanje od odabranih poduzeća, točnije od 100 kuna ukupne imovine, 67 kuna financira iz vlastitih izvora.

Rentabilnost vlastitog kapitala je za sva poduzeća pozitivna što znači da uspješno raspolažu s kapitalom. Također, svim poduzećima je rentabilnost vlastitog kapitala veća od rentabilnosti ukupne imovine, stoga bi se svakom poduzeću isplatilo poslovati posuđenim novcem. Najveću rentabilnost vlastitog kapitala, 34,49% ima poduzeće Prgomet transporti d.o.o., a nakon njega slijedi Uter Utrius d.o.o. sa 23,91%. TTI d.o.o. bilježi ROE od 13,94%, Kos transporti od 5,04%, a Novak transporti Varaždin d.o.o. 1,17%.

Slijedi grafički prikaz sustava pokazatelja DuPont analize za odabrana poduzeća za 2017. godinu.

Grafički prikaz 7.1 Usporedba DuPont sustava pokazatelja za odabrana poduzeća za 2017. godinu

Izvor: izradio autor prema dobivenim izračunima

Slijedi tablica sa izračunima sustava pokazatelja DuPont analize za odabrana poduzeća za 2018 godinu.

Tablica 7.2 Usporedba DuPont sustava pokazatelja odabranih poduzeća za 2018. godinu

Naziv pokazatelja	Kos transporti d.o.o.	Novak transporti Varaždin d.o.o.	Prgomet transporti d.o.o.	TTI d.o.o.	Uter Utrius d.o.o.
Profitna marža	0,07%	0,24%	7,60%	0,60%	3,38%
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,3355	2,7134	1,6383	3,3193	2,4032
ROA	0,10%	0,65%	12,45%	1,99%	4,57%
Multiplikator glavnice	2,4361	2,5967	1,9280	7,6587	4,1227
ROE	0,24%	1,69%	24,01%	15,25%	18,82%

Izvor: izradio autor prema dobivenim izračunima

Prema pozitivnim izračunima profitne marže, sva poduzeća u 2018. godini posluju rentabilno s obzirom na ostvarene dobiti u poslovnoj godini. Najveću profitnu maržu od 7,60% ostvaruje Prgomet transporti d.o.o., kao i prošle godine. Nakon njega slijedi Uter Utrius d.o.o. sa 3,38%, a profitna marža preostala tri poduzeća je manja od 1%, odnosno, TTI d.o.o. ostvaruje 0,60% profitne marže, Novak transporti Varaždin d.o.o. 0,24%, dok Kos transporti d.o.o. ostvaruju najmanje, točnije 0,07%. Male profitne marže posljedica su malih dobiti na kraju godine.

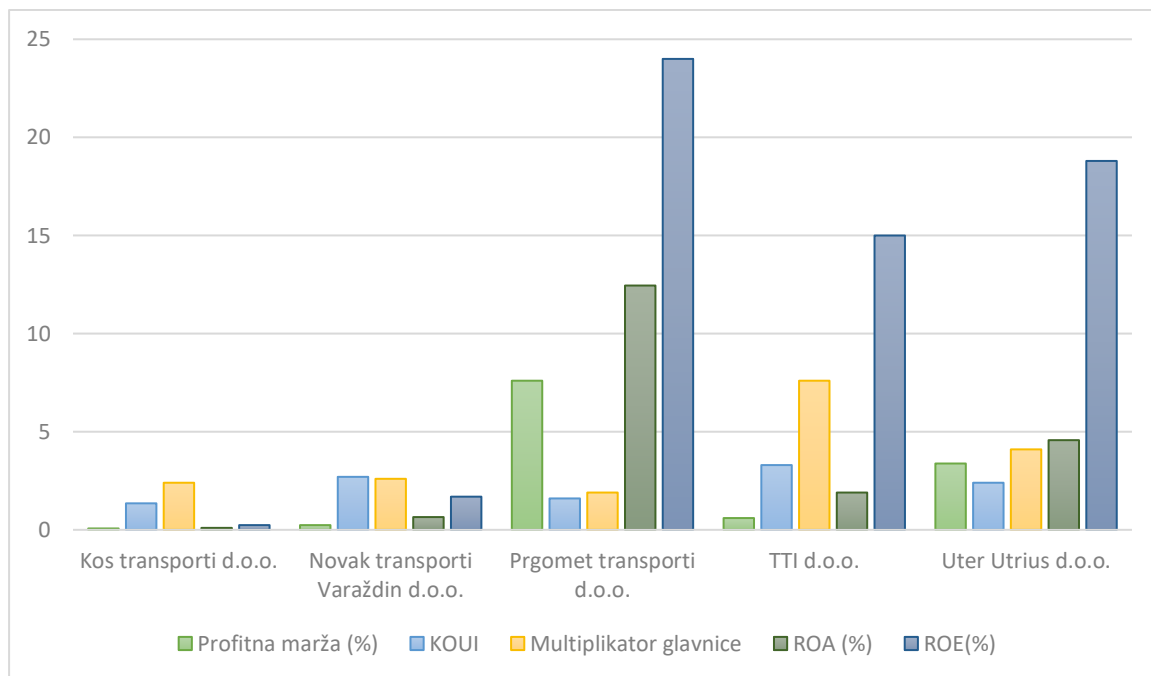
Najveći koeficijent obrtaja ukupne imovine ima, kao i prošle godine, TTI d.o.o. u iznosu od 3,32. Prema tome, poduzeće je u godini 3,32 puta okrenulo svoju ukupnu imovinu, ili, drugačije rečeno, poduzeće je ostvarilo 3,32 kune prihoda na 1 kunu uložene imovine. Sljedeće poduzeće koje ima najveći koeficijent obrtaja ukupne imovine je Novak transporti Varaždin d.o.o., nakon njega je Uter Utrius d.o.o., zatim Prgomet transporti d.o.o. i na kraju Kos transporti d.o.o.

Najviša rentabilnost ukupne imovine zabilježena je, kao i prošle godine, kod poduzeća Prgomet transporti d.o.o. vrijednosti 12,45%. Najvišu ROA nakon njega ima Uter Utrius d.o.o. u iznosu od 4,57%. Zatim slijedi TTI d.o.o. sa 1,99%, a među najnižim vrijednostima rentabilnosti ukupne imovine imaju Novak transporti Varaždin d.o.o. sa 0,65% i Kos transporti d.o.o. sa 0,10%.

Najveću vrijednost multiplikatora glavnice, 7,66, bilježi poduzeće TTI d.o.o., nakon njega sa vrijednošću 4,12 slijedi Uter Utrius d.o.o., zatim Novak transporti Varaždin d.o.o. sa 2,60, Kos transporti d.o.o. sa 2,44 i najmanji multiplikator glavnice bilježi Prgomet transporti d.o.o. sa 1,93. Prema tome, financijsku polugu sad dvije godine zaredom najviše koristi TTI d.o.o. s obzirom da od 100 kuna ukupne imovine, 13 kune financira iz vlastitih izvora, a 87 kuna iz tuđih izvora.

Najveću vrijednost ROE bilježi poduzeće Prgomet transporti d.o.o. sa 24,01%. Slijedi ga Uter Utrius sa 18,82%, te TTI d.o.o. sa 15,25%. Novak transporti Varaždin d.o.o. bilježe ROE u vrijednosti od 1,69%, dok najmanje bilježi Kos transporti d.o.o. od 0,24%. ROE svih poduzeća veća su od ROA što znači da se poduzećima preporuča zaduživanje jer efekt financijske poluge djeluje pozitivno.

Navedeni izračuni i odnosi prikazani su i grafički na sljedećem prikazu.

Grafički prikaz 7.2 Usporedba DuPont sustava pokazatelja za odabrana poduzeća za 2018. godinu

Izvor: izradio autor prema dobivenim izračunima

Slijedi tablica sa izračunima sustava pokazatelja DuPont analize za odabrana poduzeća za 2019. godinu.

Tablica 7.3 Usporedba DuPont sustava odabranih poduzeća za 2019. godinu

Naziv pokazatelja	Kos transporti d.o.o.	Novak transporti Varaždin d.o.o.	Prgomet transporti d.o.o.	TTI d.o.o.	Uter Utrius d.o.o.
Profitna marža	1,79%	0,37%	8,48%	0,62%	0,95%
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,4257	3,2702	1,5985	3,5848	2,4204
ROA	2,56%	1,21%	13,56%	2,22%	2,30%
Multiplikator glavnice	2,3514	2,7055	1,9280	7,4815	3,5532
ROE	6,02%	3,27%	24,01%	16,63%	8,17%

Izvor: izradio autor prema dobivenim izračunima

Sad već treću godinu zaredom, najveći postotak profitne marže, 8,48%, bilježi Prgomet transporti d.o.o. dok ostala četiri poduzeća bilježe jako niske rezultate. Na drugome mjestu je Kos transporti d.o.o. sa profitnom maržom od 1,79%, zatim Uter Utrius d.o.o. sa 0,95%, TTI d.o.o. sa 0,62% i na zadnjem mjestu Novak transporti Varaždin d.o.o. sa 0,37%.

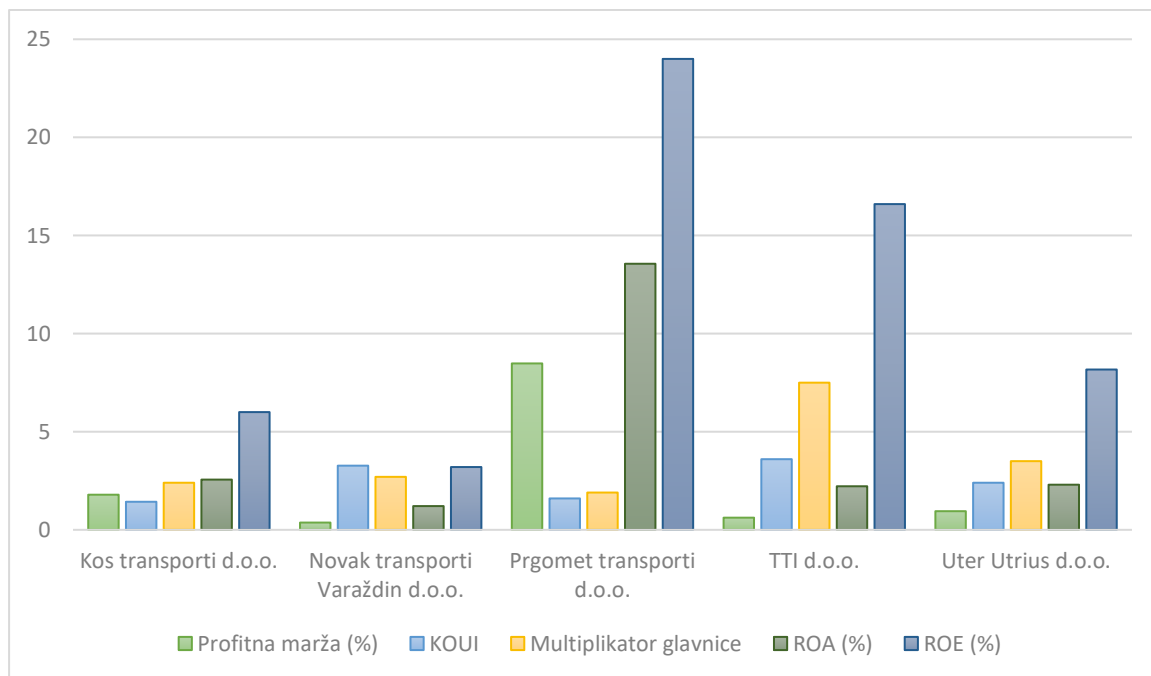
Dva poduzeća su tijekom 2019. godine obrnula svoju ukupnu imovinu više od tri puta. To su poduzeća TTI d.o.o., koje je tijekom godine obrnulo svoju imovinu 3,58 puta te Novak transporti Varaždin d.o.o. koje je tijekom godine svoju imovinu obrnulo 3,27 puta. Koeficijent kod poduzeća Uter Utrius d.o.o. iznosio je 2,42, kod Prgomet transporti d.o.o. 1,60, a kod Kos transporti d.o.o. 1,43.

Postotak rentabilnosti ukupne imovine i u 2019. godini je najveći kod poduzeća Prgomet transporti d.o.o. u iznosu od 13,56%. Na drugom mjestu je Kos transporti d.o.o. sa 2,56%, na trećem mjestu je Uter Utrius d.o.o. sa 2,30%. Nakon njega na četvrtom mjestu slijedi TTI d.o.o. sa 2,22%, a najmanju rentabilnost ukupne imovine u ovoj godini ima Novak transporti Varaždin d.o.o. sa 1,21%.

Financijsku polugu u 2019. godini najviše koristi poduzeće TTI d.o.o. čija vrijednost iznosi 7,48 što se tumači da na 100 kuna ukupne imovine, poduzeće 13 kuna financira iz vlastitih izvora, a ostatak, 87 kuna iz tuđih izvora. Na drugome mjestu je Uter Utrius sa vrijednošću multiplikatora glavnice od 3,55. Na trećem mjestu je Novak transporti Varaždin d.o.o. sa 2,71, na četvrtom je Kos transporti d.o.o. sa 2,35 dok multiplikator glavnice za poduzeće Prgomet transporti d.o.o. iznosi 1,93 što je najmanja vrijednost od svih ostalih poduzeća. Prema tome, Prgomet transporti d.o.o. se, u odnosu na druga poduzeća, najmanje financiraju iz tuđih izvora u 2019. godini.

Najveću vrijednost rentabilnosti vlastitog kapitala i u 2019. godini ima Prgomet transporti d.o.o. sa 24,01%. Na drugom mjestu je TTI d.o.o. sa 16,63%, na trećem Uter Utrius sa 8,17%, Kos transporti d.o.o. je na četvrtom mjestu sa 6,02%, dok Novak transporti Varaždin bilježi ROE od 3,27%. ROE svih poduzeća je veća od ROA što znači da im se isplati financirati iz tuđih izvora.

Navedeni izračuni i odnosi grafički su prikazani na sljedećem prikazu.

Grafički prikaz 7.3 Usporedba DuPont sustava pokazatelja za odabrana poduzeća za 2019. godinu

Izvor: izradio autor prema dobivenim izračunima

Slijedi tablica sa izračunima sustava pokazatelja DuPont analize za odabrana poduzeća za 2020. godinu. U ovoj godini moći će se uvidjeti kako su poduzeća poslovala u godini pandemije.

Tablica 7.4 Usporedba DuPont sustava pokazatelja odabranih poduzeća za 2020. godinu

Naziv pokazatelja	Kos transporti d.o.o.	Novak transporti Varaždin d.o.o.	Prgomet transporti d.o.o.	TTI d.o.o.	Uter Utrius d.o.o.
Profitna marža	4,10%	0,22%	7,71%	0,53%	3,38%
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,5682	4,8452	1,7271	3,2138	2,3261
ROA	6,43%	1,07%	13,32%	1,70%	7,86%
Multiplikator glavnice	2,5579	3,7219	1,4939	6,3997	3,1200
ROE	16,46%	3,97%	19,89%	10,90%	24,53%

Izvor: izradio autor prema dobivenim izračunima

U 2020. godini najveći postotak profitne marže se i četvrtu godinu zaredom pripisuje Prgomet transportima d.o.o. sa vrijednosti 7,71%. Porast u odnosu na prethodne godine bilježi Kos transporti d.o.o. ostvarivši postotak od 4,10%, dok Uter Utrius bilježi 3,38%, TTI d.o.o. 0,53%, a Novak transporti Varaždin d.o.o. 0,22%. Pandemija je imala najviše utjecala na poslovanje Kos transporti d.o.o. s obzirom da su ostvarili veću neto dobit nego prijašnjih godina što je rezultiralo većoj profitnom maržom.

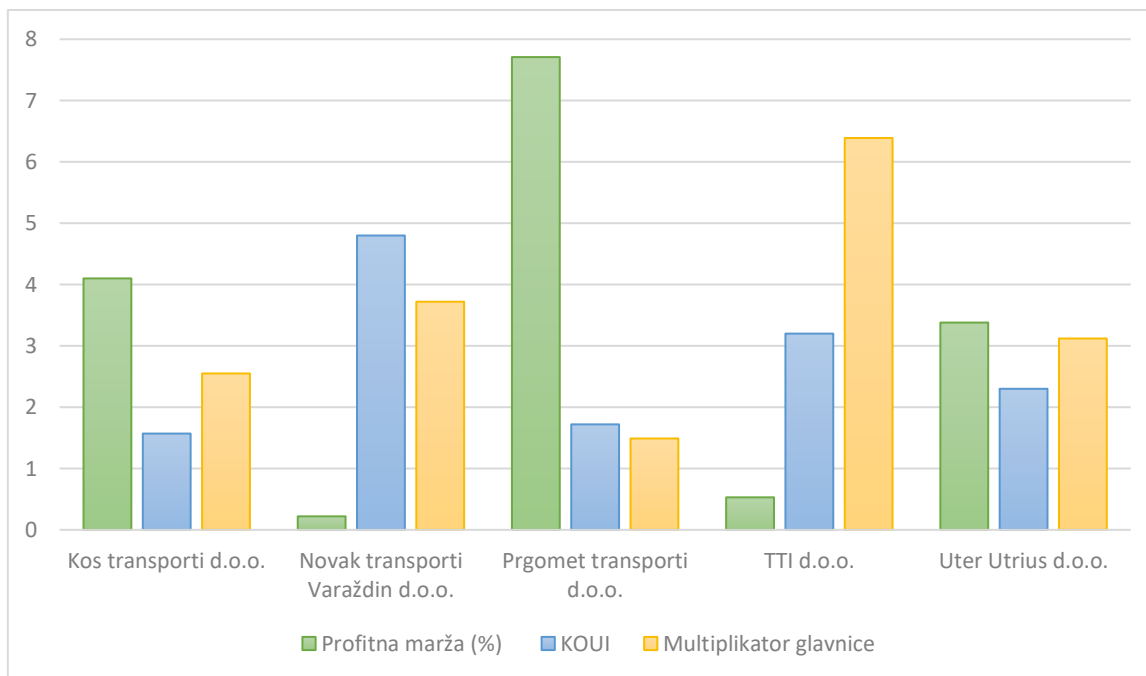
Novak transporti Varaždin d.o.o. kroz prethodne tri godine je među prvima što se tiče rezultata koeficijenta obrtaja ukupne imovine. Za 2020. godinu zabilježeno je da je obrnuo ukupnu imovinu skoro pet puta, točnije 4,85 puta, što predstavlja bolji rezultat nego prijašnje tri godine, s obzirom na pandemiju. Nakon njega slijedi TTI d.o.o. sa rezultatom 3,21, zatim Uter Utrius d.o.o. sa 2,33. Nakon njega slijedi Prgomet transporti d.o.o. sa rezultatom 1,73 te na kraju Kos transporti sa 1,57.

Najveću vrijednost rentabilnosti ukupne imovine bilježi Prgomet transporti d.o.o. sa 13,32%, slijedi ga Uter Utrius d.o.o. sa 7,86% te Kos transporti d.o.o. sa 6,43%. TTI d.o.o. bilježi ROA 1,70%, a Novak transporti Varaždin d.o.o. 1,07%.

Najveći multiplikator glavnice bilježe poduzeća TTI d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o. i Uter Utrius d.o.o. Prema tome, ova tri poduzeća najviše koriste financijsku polugu, odnosno najviše se zadužuju. Financijsku polugu najmanje koristi poduzeće Kos transporti d.o.o. i Prgomet transporti d.o.o., što znači da se oni više od ostalih odabranih poduzeća financiraju iz vlastitih izvora. S obzirom na pandemiju, podaci se nisu uvelike promijenili u odnosu na godinu prije, stoga se može zaključiti da poduzeća nisu mijenjala načine financiranja u 2020. godini.

Najveću vrijednost rentabilnosti vlastitog kapitala u 2020. godini ostvaruje poduzeće Uter Utrius d.o.o. sa 24,53%. Nakon njega slijedi Prgomet transporti d.o.o. sa 19,89%, zatim Kos transporti d.o.o. sa 16,46%, TTI d.o.o. sa 10,90% i najmanju ROE ostvaruje Novak transporti Varaždin d.o.o. sa 3,97%. S obzirom da je ROE svih poduzeća veća od njihove ROA, efekt financijske polude djeluje pozitivno, što znači da su uslijed korištenja tuđih izvora financiranja, poduzeća ostvarila veće zarade za vlasnike vlastitih izvora financiranja.

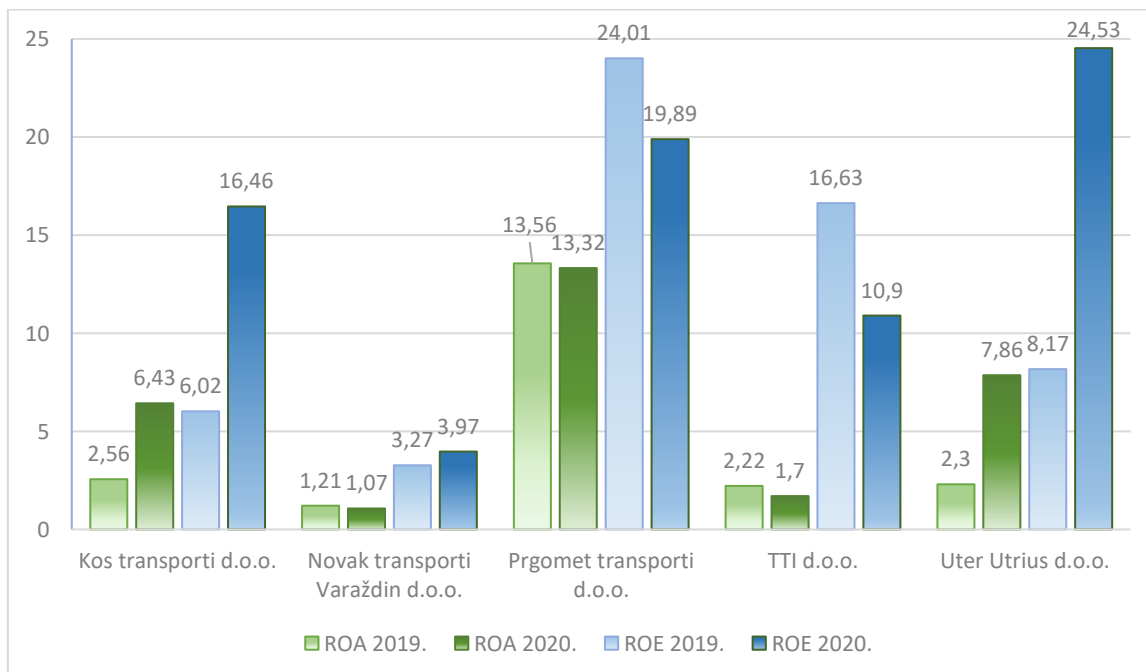
Izračuni profitne marže, koeficijenta obrtaja ukupne imovine i multiplikatora glavnice prikazani su na grafičkom prikazu 6.4.

Grafički prikaz 7.4 Usporedba DuPont sustava pokazatelja za odabrana poduzeća za 2020. godinu

Izvor: izradio autor prema dobivenim izračunima

Grafički prikaz 6.5 prikazuje usporedbu ROA i ROE za zadnje dvije godine promatranog razdoblja, kako bi se lakše dobio uvid u pozitivnu ili negativnu promjenu u godini pandemije.

Grafički prikaz 7.5 Usporedba ROA i ROE za odabrana poduzeća od 2019. do 2020.

Izvor: izradio autor

Zelenom bojom označena je ROA, dok plava boja predstavlja ROE. Svaka boja ima dvije nijanse, svjetliju, koja predstavlja 2019. godinu, i tamniju, koja predstavlja 2020. godinu.

Kod poduzeća Kos transporti d.o.o. promjena je pozitivna, s obzirom da se ROA povećala sa 2,56% na 6,43% što je rast od približno 4%. Promjena kod ROE je također pozitivna, budući da se povećala za približno 10% i time iznosila 16,46%. To je ujedno i najveća postignuta vrijednost ROE poduzeća Kos transporti d.o.o. u promatranom razdoblju.

Poduzeće Novak transporti ne bilježi visoke vrijednosti za ROA i ROE, ali vrijednosti su pozitivne, što predstavlja stabilno poslovanje. Promjena ROA u 2020. godine je u blagom padu, s obzirom da je pala za 0,14%, ali ROE bilježi pozitivnu promjenu, odnosno povećanje od 0,7%.

Poduzeće Prgomet transporti d.o.o. bilježi najveću vrijednost ROA kroz sve četiri godine, tako i u prikazanoj 2019. i 2020. godini. U 2020. bilježi blagi pad od 0,24%. Promjena ROE je također negativna, u ovome slučaju malo više nego kod ROA s obzirom da se smanjila za 4,12%, ali treba napomenuti da je Prgomet transport d.o.o. imao najveću ROE od 2017. do 2019. godine, a 2020. godine se pomaknuo na drugo mjesto.

Poduzeće TTI d.o.o. u 2019. godini bilježi vrijednost ROA od 2,22%, dok se u 2020. godine smanjila, ali još uvijek je pozitivna, na 1,7%. ROE, s druge strane, bilježi visoku vrijednost od 16,09% u 2019. godina, a u 2020. godini je pala na 10,09% što je velika razlika u odnosu na ROA iste godine.

Uter Utrius d.o.o. bilježi jako pozitivno poslovanje u 2020. godini. ROA se povećala za 5,56 %, dok ROE bilježi rast od 16,36%, te iznosi 24,53%. Ovom promjenom, Uter Utrius d.o.o. bilježi najveću vrijednost rentabilnost vlastitog kapitala u 2020. godini.

Može se iščitati da su odabrana poduzeća imala više pozitivnih promjena u godini pandemije. Nekoliko negativnih promjena iznosile su vrlo blagu negativno promjenu, stoga se može zaključiti da su poduzeća u 2020. godini poslovala vrlo uspješno te da su se prilagodila situaciju sa COVID-19, što je i vidljivo prema dobivenim izračunima.

8. Zaključak

DuPont sustav pokazatelja razvijen je u svrhu analize, planiranja te upravljanja poslovanjem kao i razvojem poduzeća. Koristeći podatke iz bilance i računa dobiti i gubitka, za izračun pokazatelja, daje pregled stanja rentabilnosti imovine i vlastitog kapitala. Ovaj rad bavio se kontrolom poslovanja odabranih logističkih poduzeća s područja Varaždinske županije, tako što se uradio izračun sustava pokazatelja DuPont analize. Odabrano je pet poduzeća: Kos transporti d.o.o., Novak transporti Varaždin d.o.o., Prgomet transporti d.o.o., TTI d.o.o. i Uter Utrius d.o.o., a razdoblje za koje se promatralo poslovanje spomenutih poduzeća bilo je od 2017. do 2020. godine.

Na početku istraživanja postavile su se dvije hipoteze. Prva hipoteza je glasila: *DuPont analizom odabranih logističkih poduzeća može se utvrditi njihovo rentabilno poslovanje. S obzirom da nijedno poduzeće kroz promatrane četiri godine ne bilježi negativan rezultat nijednog pokazatelja, što uključuje i rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitog kapitala, može se zaključiti da poduzeća posluju rentabilno, stoga se ova hipoteza prihvaća.*

Sljedeća hipoteza koja se ispitala, glasila je: *Rentabilnost ukupne imovine i rentabilnost vlastitog kapitala se povećala za vrijeme pandemije u 2020. godini u odnosu na prethodne godine.* Ova hipoteza se djelomično prihvaća s obzirom da su dobiveni izračuni rezultirali sa pet pozitivnih promjena ROA i ROE te pet negativnih promjena ROA i ROE.

Provedenom analizom DuPontovim sustavom pokazatelja, utvrđeno je da su u 2020. godini, svih pet poduzeća poslovala rentabilno, odnosno efikasno su koristila svoju imovinu i raspoloživi vlastiti kapital. Spomenuto je da su se u 2020. godini utvrdila pet povećanja vrijednosti ROA i ROE te pet smanjenja. Valja napomenuti da od spomenutih pet smanjenja, samo jedna iznosi pad od 6%, dok preostalih četiri ne iznose više od 2%. Stoga se može zaključiti da poduzeća, usprkos pandemiji COVID-19, poduzeća su vrlo dobro poslovala ne ostvarivši veće gubitke.

Prema rezultatima cijelog promatranog razdoblja, može se zaključiti da je poduzeće Prgomet transporti d.o.o., gledajući rentabilnost imovine i vlastitog kapitala, poslovalo najrentabilnije, budući da je u svakoj godini bilježilo najveći postotak, osim u 2020. kada je Uter Utrius d.o.o. ostvario za 6% veću ROE.

Iako sva poduzeća posluju rentabilno i sa dobiti, postoji prostor za poboljšanje, pogotovo za mikro poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o., koje bi povećanjem marže ili povećanjem

koeficijenta obrta ukupne imovine, povećalo rentabilnost imovine, što bi ujedno utjecalo i na povećanje rentabilnosti vlastitog kapitala, dok se ostala poduzeća moraju i dalje razvijati, donositi pažljivo isplanirane poslovne odluke za još bolje poslovanje u budućnosti.

LIBRARIJA
ALISBAIANO

Sveučilište
Sjever

SVEUČILIŠTE
SJEVER

**IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU**

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, LEONARDA JEŽ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom KONTROLA POSLOVANJA LOGISTIČKIH PODUZEĆA KROZ DU PONT ANALIZU (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Leonarda Jež
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, LEONARDA JEŽ (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom KONTROLA POSLOVANJA LOGISTIČKIH PODUZEĆA KROZ DU PONT ANALIZU (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Leonarda Jež
(vlastoručni potpis)

Literatura

Knjige:

1. Belak, V. (2014) *Analiza poslovne uspješnosti: 130 ključnih pokazatelja performanse i mjerila za kontroling*, RRiF, Zagreb
2. Bloomberg, D. J., LeMay, S., Hanna, J. B. (2006) *Logistika*, MATE d.o.o., Zagreb
3. Jolić, N. (2006) *Logistika i ITS*, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb
4. Miko, L., Kukec, S. K. (2008) *Računovodstvo*, TIVA Tiskara Varaždin, Varaždin
5. Skočibušić, M. B., Račačić, Ž., Jurčević, M. (2011) *Ekonomika prometa*, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb
6. Tintor, J. (2009) *Poslovna analiza*, MASMEDIA, Zagreb
7. Vidučić, Lj., Pepur, S., Šarić, M. S. (2018) *Financijski menadžment*, RRiF, Zagreb
8. Žager, K., Sačer, I. M., Mališ, S. S., Ježovita, A., Žager, L. (2017) *Analiza financijskih izvještaja: načela – postupci – slučajevi*, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

Članci:

1. Ježovita, A. (2016) Analiza marže profita kao odrednice profitabilnosti poslovanja poduzeća, *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*, (Posebno izdanje 2016), str. 181-201
2. Ježovita, A. (2015) Mogućnosti ocjene kvalitete zaduženosti poduzeća primjenom financijskih pokazatelja profitabilnosti, *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*, (Posebno izdanje 2015), str. 158-173
3. Ježovita, A., Žager, L. (2014) Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, 12(1), str. 1-22
4. Očko, J. (2007) DuPont sustav pokazatelja, *Poslovni savjetnik*, ožujak, str. 92-93
5. Pupavac, D. (2009) Upravljanje logističkim troškovima u uvjetima globalne ekonomske krize, *Poslovna logistika u suvremenom menadžmentu*, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str. 11-20
6. Pupovac, D., Zelenika, R., Boras, I. (2003). Marketing logističkog sustava, *Naše more*, 50(1-2), str. 61-67
7. Sesar, V., Buntak, K., Borlinić, M. (2015) Primjena DuPont sustava pokazatelja u procesu upravljanja, *Tehnički glasnik*, 9, 1, str. 99-103

Završni/diplomski radovi:

1. Baničević, M. (2018) *DuPont analiza poduzeća dm-drogerie markt d.o.o. u odnosu na usporediva poduzeća*, završni rad, Sveučilište u Splitu, Split
2. Bojić, J. (2017) *Analiza troškova cestovnog prijevoza robe u Republici Hrvatskoj*, diplomski rad, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb
3. Turić, A. *DuPont analiza profitabilnosti INA d.d. u odnosu na usporediva poduzeća iz EU*, završni rad, Sveučilište u Splitu, Split

Web stranice:

1. Alpha Capitalis, [Internet], raspoloživo na <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti/>, [27.08.2021.]
2. Digitalna komora, [Internet], raspoloživo na www.digitalnakomora.hr/ [10.08.2021.]
3. Fina, [Internet], raspoloživo na: www.fina.hr/-/osmu-godinu-za-redom-poduzetnici-u-djelatnosti-cestovnog-prijevoza-robe-i-usluga-preseljenja-ima-ju-rast-ukupnih-prihoda?fbclid=IwAR2PWIByw9JAXTwUcArRSNVlYrDd8i_Z0fRCZ2DXan7hoTOaC6WVajzgwpl [26.08.2021.]
4. Kos transporti d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.kostransporti.hr/hr/, [26.08.2021.]
5. Moja djelatnost, [Internet], raspoloživo na: <https://www.moja-djelatnost.hr/prijevoz-transport-i-skladistenje-hrvatska/kos-transporti-doo/MMxKtPky>, [26.08.2021.]
6. Narodne novine, [Internet], raspoloživo na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html, [27.08.2021.]
7. Narodne novine, [Internet], raspoloživo na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html, [27.08.2021.]
8. Novak transporti Varaždin d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.novaktransporti.hr, [26.08.2021.]
9. Prgomet transporti d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.prgomet-transporti.hr, [26.08.2021.]
10. TTI d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.tti-group.com, [26.08.2021.]
11. Uter Utrius d.o.o., [Internet], raspoloživo na www.uter-utrius.hr/, [26.08.2021.]

Ostalo:

1. Novak transporti Varaždin d.o.o. (2021) interni podaci, kontakt osoba: Ema Novak
2. Prgomet transporti d.o.o. (2021) interni podaci, kontakt osoba: Mario Prgomet

Popis slika

Slika 4.1 Shema izračuna DuPontovog sustava pokazatelja	25
Slika 5.1 Kamion i logo poduzeća Kos transporti d.o.o.	30
Slika 5.2 Vozni park poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o.	31
Slika 5.3 Logo poduzeća Prgomet transporti d.o.o.	32
Slika 5.4 Vozni park poduzeća Prgomet transporti d.o.o.	33
Slika 5.5 Kamion i logo poduzeća TTI d.o.o.	34
Slika 5.6 Logo poduzeća Uter Utrius d.o.o.	35

Popis tablica

Tablica 3.1 Osnovne pozicije bilance.....	11
Tablica 6.1 Skraćena bilanca poduzeća Kos transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	36
Tablica 6.2 Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Kos transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	37
Tablica 6.3 Izračun profitne marže za poduzeće Kos transporti d.o.o.	40
Tablica 6.4 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Kos transporti d.o.o... ..	41
Tablica 6.5 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće Kos transporti d.o.o.	41
Tablica 6.6 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće Kos transporti d.o.o.	42
Tablica 6.7 Izračun povrata na vlastit kapital (ROE) za poduzeće Kos transporti d.o.o.	43
Tablica 6.8 Skraćena bilanca poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	45
Tablica 6.9 Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	46
Tablica 6.10 Izračun profitne marže za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.	49
Tablica 6.11 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.	49
Tablica 6.12 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.	50
Tablica 6.13 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.	50
Tablica 6.14 Izračun povrata na vlastiti kapital (ROE) za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.	51
Tablica 6.15 Skraćena bilanca poduzeća Prgomet transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	53
Tablica 6.16 Račun dobiti i gubitka za poduzeće Prgomet transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	54
Tablica 6.17 Izračun profitne marže za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.	57
Tablica 6.18 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.	57
Tablica 6.19 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.	58
Tablica 6.20 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.	58
Tablica 6.21 Izračun povrata na vlastiti kapital (ROE) za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.	59
Tablica 6.22 Skraćena bilanca poduzeća TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine ..	61
Tablica 6.23 Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	62
Tablica 6.24 Izračun profitne marže za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	65
Tablica 6.25 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	65
Tablica 6.26 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	66
Tablica 6.27 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	66

Tablica 6.28 Izračun povrata na kapital (ROE) za poduzeće TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	67
Tablica 6.29 Skraćena bilanca poduzeća Uter Utrius d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	69
Tablica 6.30 Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Uter Utrius d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	70
Tablica 6.31 Izračun profitne marže za poduzeće Uter Utrius d.o.o.....	72
Tablica 6.32 Izračun koeficijenta obrtaja ukupne imovine za poduzeće Uter Utrius d.o.o.	73
Tablica 6.33 Izračun rentabilnosti imovine (ROA) za poduzeće Uter Utrius d.o.o.	74
Tablica 6.34 Izračun multiplikatora glavnice za poduzeće Uter Utrius d.o.o.	74
Tablica 6.35 Izračun povrata na vlastiti kapital (ROE) na poduzeće Uter Utrius d.o.o.....	75
Tablica 7.1 Usporedba DuPont sustava pokazatelja odabranih poduzeća za 2017. godinu.....	77
Tablica 7.2 Usporedba DuPont sustava pokazatelja odabranih poduzeća za 2018. godinu.....	79
Tablica 7.3 Usporedba DuPont sustava odabranih poduzeća za 2019. godinu.....	81
Tablica 7.4 Usporedba DuPont sustava pokazatelja odabranih poduzeća za 2020. godinu.....	83

Popis grafičkih prikaza

Grafički prikaz 4.1 Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja.....	16
Grafički prikaz 6.1 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Kos transporti d.o.o. od 2017. do 2020. godine	39
Grafički prikaz 6.2 Dobit poduzeća Kos transporti d.o.o. od 2017. do 2020. godine.....	40
Grafički prikaz 6.3 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Kos transporti d.o.o.	44
Grafički prikaz 6.4 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. od 2017. do 2020. godine	47
Grafički prikaz 6.5 Dobit poduzeća Novak transporti Varaždin d.o.o. od 2017. do 2020. godine	48
Grafički prikaz 6.6 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Novak transporti Varaždin d.o.o.	52
Grafički prikaz 6.7 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Prgomet transporti d.o.o. od 2017. do 2020. godine	56
Grafički prikaz 6.8 Dobit poduzeća Prgomet transporti d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	56
Grafički prikaz 6.9 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Prgomet transporti d.o.o.	60
Grafički prikaz 6.10 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća TTI d.o.o. od 2017. do 2020. godine	63
Grafički prikaz 6.11 Dobit poduzeća TTI d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. godine	64
Grafički prikaz 6.12 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće TTI d.o.o.....	68
Grafički prikaz 6.13 Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Uter Utrius d.o.o. od 2017. do 2020. godine	71
Grafički prikaz 6.14 Dobit poduzeća Uter Utrius d.o.o. od 2017. do 2020. godine	72
Grafički prikaz 6.15 Shema DuPont sustava pokazatelja za poduzeće Uter Utrius d.o.o.....	76
<i>Grafički prikaz 7.1 Usporedba DuPont sustava pokazatelja za odabrana poduzeća za 2017. godinu.....</i>	<i>79</i>
<i>Grafički prikaz 7.2 Usporedba DuPont sustava pokazatelja za odabrana poduzeća za 2018. godinu.....</i>	<i>81</i>
<i>Grafički prikaz 7.3 Usporedba DuPont sustava pokazatelja za odabrana poduzeća za 2019. godinu.....</i>	<i>83</i>
<i>Grafički prikaz 7.4 Usporedba DuPont sustava pokazatelja za odabrana poduzeća za 2020. godinu.....</i>	<i>85</i>
Grafički prikaz 7.5 Usporedba ROA i ROE za odabrana poduzeća od 2019. do 2020.	85